

Additio Ad Corinthis II. Ca. I. Replica

timis mortificatio: ut dictum est, et fuit amota præ syllaba p spaciata lignue ut dictum est. Sic q[uod] ap[osto]l[u]s interpr[et]at tres suas sententias his q[uod] p[ro]p[ter]e non amant. i. anathema: q[uod] est separatio a fidelium ceteris et heretis q[uod] est destruicio bonorum suorum: et Samatha q[uod] est quidam ultima et solenissima mortificatio in sua ciuitate seu policia et quod opposita iuxta se posita magis elucescunt. id est imp[er]atur

Slo. Ord.

Aca. I
Aul[u]s apl[u]s
rc. Salutati
onem primo
moe solito
pmittit. Inde de bonis p
gras collat[us] gras deo agit
loquens p[ro]ficit: post ad pas
sionis toleratiæ sui exponit
intrat: postea pseudo apo
stolos deprimente redar
guit detegens salutis eo
rum. Et se multis modis co
mediat. Tadē moralis ad
monitio cū iteratio[n]e b[ea]tis
eritis subdit: Salutatio
ne ig[ne]r[ia] p[re]mit[ur] h[ab]e p[re]sumptio[n]e
sup[er]biaz, paulu[m] et cordis
p[re]sumptio[n]e apl[u]m se no[n]at
dicens: paulu[m] rc. b[ea]tis
dic[er]t. pmu p[ro]ficit loqu[er]it
tribulatio[n]e p[ro]ponens se ex
emplu[m] patiet[ur]. et p[ro]solatio
nis adeo accepte: dicens
laudi q[uod] alii ignominie.
c. De. Creator omniu[m].
d. D[omi]n[u]s xpi. Per quod est et
nob[is] t[em]p[or]e. Primiti. Pa
terne dans venia peccatorum:
bona opa: et i tribulatio[n]e
statim. Et de. dator.
Tott. Perfecte p[ro]solatio
nis: quādā decet dare deu
bis q[uod] p[ro]ximo patitur. De
de p[ro]solationis: ex h[ab]it[us] q[uod]
cōsolatur. g. Qua ex
hortamur: id est quam de
us ad hoc dedit nō solum
Et p[ro]sola.

Ca. delyra

Incipit expositio scđe
ep[ist]ole pauli ad Corinthis.

Aca. I
Aul[u]s apl[u]s.
P[ro]p[ter] corin
thiis istruens
eos de sacris ecclie in ep[ist]ola
pmu. h[ab]et scribit eis d[omi]ni
ministris ecclie in ep[ist]ola secunda.
Cui[us]m[od]i fuit: q[uod] p[ro]p[ter] p[re]dicati
one apli receperat pseudo
aplos: q[uod] aliqui veris aplis
p[re]ferebat. p[ro]p[ter] q[uod] apls scri
bit cōmēdatos veros aplos
et eoz doctrinam et vitupe
rās falsos et eoz falsitatē.
Et dividit h[ab]et ep[ist]ola in duas
partes. s. i. salutatio[n]es et nar
rationes: q[uod] ictipit ibi: B[ea]tis
ctus. Circa pmu p[ro]mo po
nunt p[ro]sona salutates. cum
d[omi]n[u]s Paulu[m] apls exponat
sic. s. Ro. j. b. Per vo
deli. electione Act. viij.
c. Et t[em]p[or]e. H[ab]et adiungit
apl[us] i salutatio[n]e sua: ne co
ribus crederet ip[s]i retulisse
et alii mala de ipsis aplis
cū trāsferat

b[ea]tis dictione bonis. d. h[ab]et d[omi]ni n[ost]ri cū oib[us] vob[is] rc. p[ro]t[er] i postill[us].
Replica. Itum non amant ponit apls in lingua ex
tranea. Circa quam Burg. se oponit et littere et oib[us] docto
ribus q[uod] null[us] intellexerit vere terminū ibi positum vel termi
nos. B[ea]teat ibi p[ro] doc. q[uod] voluerit idioma est mibi ignotum.

Rico. de lyra

cū trāsferat p[ro] eos p[ro] p[ro]ma
apl[us] ep[ist]ola missa: ut br[un]fi
ne illi ep[ist]ole. C[on]sequenti po
nunt p[ro]sona salutate. cū d[omi]n[u]s
Ecclie dei. i. c[on]gregatiōi
fidelium. e. Quae ē cor. i.
achate metropoli. f[ac]tio po
nunt optata bona ibi:
f. h[ab]et vo. in p[ro]nt[er] q[uod] ē p[ro]nci
plu ois boni meritior[um].
g. Et p[ax]. i. futura felicita
te: q[uod] querit totalit[er] appeti
tu. b. A deo. i. a tota tri
nitate. t. Et d[omi]n[u]s rc. a to
ta enī trinitate p[ro]ut d[omi]n[u]s
bona mediate xpi iear
natione. k. B[ea]tis. Pre
missa salutatio[n]. h. q[uod] p[ro]ni
ponit ep[ist]ole. q[uod] sic p
redit apls. q[uod] p[ro]mo exigit
corinthis attētio[n]es. scđo:
ponit exculsatione. ibi: Et
hac p[ro]fi. Et p[ro] suā p[ro]se[qu]itū itē
tionē. iij. ca. V[er]ba adhuc ī
duas. q[uod] p[ro]mo exigit atē
tionē recitādo q[uod] dā ī gene
rali. scđo mag[is] ī spāli. ibi:
Mō enī yo. Circa pmu scī
dū q[uod] ex beniuolentia red
dūt auditores attēti: xpi
q[uod] apls caprat eoz ben
iuolētia: ostēdēdo q[uod] q[ui]dā
fac: ad utilitatem eoz fac. et
tō p[ro]mo utilitatem ex ihō eis
p[ro]ueniētem declarat. scđo
rationey hui[us] allegat. ibi:
Q[uod] sīc abūdant. d[omi]n[u]s ig[ne]r
B[ea]tis de. i. grās ago si
bi: d[omi]n[u]s enī del est fac. p[ro]p[ter]
xpi. Q[uod] ipse dixit et fa
sūt. d[omi]n[u]s nō nō ē facē. t
tō q[uod] de. b[ea]tis nob[is]: ali
q[uod] donū nob[is] tribuit. s. q[uod]
de. b[ea]tis dicim[us]: nihil sibi ac
crescit: s. solū sibi grās agi
mus. d[omi]n[u]s ig[ne]r. B[ea]tis de
us. i. tota trinitas. l. Et
p[ro]i. p[ro]sona p[ro]ris. i. m. D[omi]n[u]s
nō rc. l. q[uod] exp[re]mis p[ro]sona fu
lij. et cointelligi s[ecundu]m p[ro]sona
spūssāci: cū sit neq[ue] ambo
rū. t. P[ro]m[ptu]r. mi. auferens
a nob[is] oēz miseria. o. Et
de. to. nō. auferens nob[is] bo
nū totalit[er] queritū mētis
scē lej[us]. p[ro]p[ter] q[uod] solū
ctis omnibus qui sunt in vnuersa achālia. Q[uod] vo
luntario. s. trādilitas. mētis.
b[is] t[em]p[or]e. p[ro]x[im]a. Et p[ro]p[ter] q[uod] nō
gloria eius non potest augeri nec minui: in suis sit exaltatus in quibus per
cognitionem et ipsorum p[ro]fectum dicitur exalteari.
s. nobis q[uod] xpi filii sumus.

Insp[iritu] Incipit p[ro]log[us] i scđaz ep[ist]olaz Pauli ad Corinthis.
Xsecunda ad corinthis ep[ist]ola qua
si in parte superiori post tribulationuz
suaruz relationes: reddit causas quare
ad eos secūdo non ierit q[uod] nō leui mu
tatione cōsilij fecisse se asselerit: sed ne aduētu suo tri
sticam incurreret: cū i peccato permanere discipu
los reperisset. Deinde post agnitos fructus p[ro]pen
tentie reconciliat eū ecclesie: quem in prima p[ro]pter
fornicationem a consortio sanctoruz iusserat amo
ueri. Tertio p[ro]tra pseudo apostolos officiū sui digni
tatem tuerit: et noui testamenti ministros: tanto
anteire gratia ostendit: quāto euangelium est lege
p[re]stantius. Immoratur etiam in causa illa pluri
mum quā breuiter in prima cōtigerat: ut prompto
ac libēti animo necessaria p[ro]sentis vīte nō habenti
bus largiantur: tvtilitate spiritualis cōmerciū com
mutent p[re]senta cū futuris: atq[ue] abundantia sua
sanctorū in opia suppleant: ut vicissim eorū in opia
sanctorū abundantia suppleat. In fine repetit q[uod]
superius cōtra pseudo apostolos egerat: et iactati
onem eorū p[re]dicatiōes de se glorioſas: vel colla
ta antiquitate generis: vel catalogo iniuriaruz ac
piculorū suo p[ro]vacuat. Dicitq[ue] eos oparios subdo
los q[uod] ad imitationē satanę trāfigurant in apl[us]
christi: sub p[re]dicationis spelucra pecuniaria que
q[uod] sectantes. **E**xplicat p[ro]log[us]: Argumētū incipit.

Ost actam a corinthis penitētiā cōso
latoriā scribit eis ep[ist]olaz apls a troa
de p[ro] tituz: et collaudans eos: hortat ad
meliora: p[ro]tristatos qdē eos: s[ic] emēdatos ostēdēs.
Explicat argumentū: Incipit ep[ist]ola
Pauli ad Corinthis secunda.

Aulus apl[u]s ieu[st]u[us] christi p[ro]p[ter] **Ca. I**
s[ic] nō visurparie. b[is] nō hoim. c[on] qui iuit cū p[ro]i
ma ep[ist]ola ad corinthis et oia renunciauit apo
stolo q[uod] siebant apud illos.
vōlūtātē d[omi]ni: et timōtheus frater
ecclesie dei que est corinhi cū san
gra renatus. s[ic] p[ro]b[er]is.
a[ct]is cu[m] metropolis ē corinthy. b[is] ecce sa
ctis omnibus qui sunt in vnuersa achālia. Q[uod] vo
luntario. s. trādilitas. mētis.
b[is] t[em]p[or]e. p[ro]x[im]a. Et p[ro]p[ter] q[uod] nō
gloria eius non potest augeri nec minui: in suis sit exaltatus in quibus per
cognitionem et ipsorum p[ro]fectum dicitur exalteari.
s. nobis q[uod] xpi filii sumus.
Dictus de. t[em]p[or]e d[omi]ni n[ost]ri ieu[st]u[us] xpi pater misericordiaruz
a[ct]is non minus est tribulacione solarium. s[ic] ministros. s[ic] sic et corporis.
t[em]p[or]e de. toti p[ro]solationis: q[uod] cōsolat nos in omni tribula
tione a deo consolatur. s[ic] desolati: id est humano auxilio destituti.
s[ic] exemplum consolationis nostre.
t[em]p[or]e nostra: ut possimus et ipsi consolari eos qui i
s[ic] id est qualibet. b[is] per eadem consolationē q[uod] h[ab]it[us] nos ad grauiora.
s[ic] d[omi]ni pressura sūt p[er] exhortationez: qua exhortamur

Glo.ordi.

Vt solare nos: si etiam exhortaretur: et ita nostra solatio valet etiam ad alios exhortari ut vtere possimus consolari.

a Pro vira exhort. In amaris sal^r et pmi pro mittit. b No eni vlu. t. Iste corithii deficeret patientes tribulatioes ab ifidelib^r: apls dat eis i exemplu seipm: ut sic ipse coroboetur i suis tribulationib^r.

c Ipi. No solu alij de nobis: et In nobis. Quia natura nostra nil nisi mortem pmittet vel defectum. Tanta isolentia iniuriant significat i surrexit: ut morte et ocllos haberet. Sic enim afflitti fuerat ut desperaret de presenti vita. d Et eruit. Quia de pisdia sua non negat suis in necessitate posse. e Et adhuc. Ut ex personis multaz speciez ad deuz ap^r p^r dicatioez eoz couerteris: grecas deo. p^r dicatioez eoz i multos hates eam donationez fidei: q in iphis e. Perso nas m. s. dic i fatig: pueros et ceteras etates p^r vtriusq; sexus odiione. f Ex multaz p. Alii tristatio vi i multor facie ei q in nob r. Que lra sic legif. R. orones vre sic iunabunt nos ut p multos gratie agat deo p nobis. grec dico ei donationis q est in nobis b no mutatur. agant dico in multor facie. Aug^r. i. iter multos et cora multos. b ido qz gratia dei sololatur aplos causa multor. i. oim credetib^r: qz causa p*ps*sure eis igerebat. Et id illi oes creditet grecs deo referant p liberatione. g Donatōnis. procedet ex plonis. l. honest. vir: vt vobis et alijs multaz fa. i. discretioniū: vt discretoz meritorum et diuersas dntu: vt facies iob tant patietia: dauid bultitas: moyli mā suetudo. b Per multos. Exponit qd supra dixerat a plonis multarū facie. i. Nā gloria nostra. Ideo et vos et alijs debetis orare p nobis. El id orationes vre poterunt nos iuuare: qd hoc vnde gloria mur tam honestus est.

k Testimoniu. Sunt bona opa que testatur exterius: qd sit i oscia

Ad Lorinthios II

f nos. Vt vere possim cōsolari. q p xpo: id ē christi nois inferū: vel quas ad similitudine xpi patimur.

t ipi a deo: qm sic abundat passi a q nō minus. b s cū vel liberamur vel pietate parternā in flagellis intelligim: q flagellis omne filii quem recipit. s in nobis qui sum cap^r loc^r. ones xpī i nob: ita t p xpm abūn b sed hoc totū p vobis.

dat consolatio nra. Siue aut tri a s q nō exēplo moneret vos de pati vñ sal^r et c^r bulamur p vestrā exhortatione na vobis. s spe pmi. b s vñ spes speret. s q nō exēplo moneret vos de pati sub spe pmi vñ sic leuis feratis.

t salute: siue consolamur pro vra b a s ad grauiora vel finitis malis vel virtute patientie data nobis.

cōsolatioē: siue exhortamur pro f

g ut ad maiora aitemini. t salute speretis. a s p salute dico. s fal opat. i. incēdē opari i vobis. i. nos intēdū: q opet in vobis toleranciā.

vra exhortatione et salute: que s

a s qual debetis exemplo nostri cadē pati: que t

nos patimur.

operatur tolerantia carundē pas b a s a deo opat. s q speram: vos passuros.

sionum quas t nos patimur: ut i

a s patimur dico. s ad vestrā vtilitatem.

spes nra firma sit p vob. Scien/ k

tes qm sicut socij passionuz estis: m

a s q equa gloria labori vno retribuerur. s in furo

o s ceterne. s exponit tribulationes.

b sic eritis t solatiōis. No eni vo/ n

a s q vobis scire pfecter. b s pseudo de sua glo

ria gloriari: nos vno de tribulatioē.

c lum ignorare vos frēs t tribula

b s qd de ea hoc. s. a s pcedētū tribulatioē.

tiōe nra q facta ē i asia: qm suprā q

s pondere passionū. s cr. s humanā.

modū grauati sum supra vture r

s adeo. a s nos q de malis solemus gaudere.

b s non solum loqui t cetera facere.

ita vt tederet nos etiam viuere. s

a s non solu tederet viuere: sed etiā. a s certitudi

men omnimodam dissolucionis.

d Sz ipi i nobis p̄s responsū mor

a s qd deus tū p̄misit eos affligi.

tis habuimus: vt non sim fiden

v a s maledictus enim qui confidit in hoīe.

b s in quo securē: qz ipse est. c s cui simile ē q

me ut id p̄dictis liberauit. vñ subdit: qu dā. r. c.

tes in nobis: b i dō qui suscitāt

r mortuos: qui de tatis periculis

s ad salutem reduxit. a s cendentes mēris desiderio.

eripuit nos t eruit: i quem spera

s in posterum. s quotidie.

e mus quoniā t adhuc eripiet ad

f s non solu nobis et alijs s. r. s vel nibus.

i iuantib^r s vobis in oratione p

s facia vel etiā. s ita orationes vre iuauare nos

vt p multos. s la plonis diversaz erat.

f nobis: vt ex multarū personis fa

s vel vobis. a s libera

s cierum: eius q in nobis est dōna b

tionis et ceterorū bonoz. s fideles.

b tionis: per multos gratie agant

a s Ambro. ideo non diffido de auxilio dei: quia

pura est conscientia ab omni simulacione.

b s hoc vnde gloriamur.

i p nobis. Nāz gloria nostra hec

b est testimoniu consciētig nostre;

Ca. I Vico. de lyra

id ē p̄ponēdo eis p̄mū eternū: sic a deo nob est p̄posi tū: t exponēdo ei s̄p̄turas inducētos ad tolerātiāz passionū: sic a deo reuelate sūt nob. a s m sic. hic p̄tur allegat sui dicti rōne. Et qz duo d̄iferat. s. qz p̄so lationē a deo accepit i suis tribulatioib^r: t qz b cede bat ad vtilitatē fideliū. idō p̄mo p̄suadet p̄mū dicens: Qm sic abundat passiōes xpi. i. tribulatioēs q̄ i capi te xpo iceperūt. b s in nobis. i. apls ad q̄s a capite derinate sūt. c Ita t p xpm r. apl qd dr p̄s. xciij. Scōz multitudinē dolorū meorū i corde meo: p̄solatio nes tue letificauerūt aliam meā. b s valde rōnable. Lōsequēter p̄suadet scđin. d s Siue aut tri. p̄vra r. i. b cedit ad vtilitatē vram: in q̄stūm exēplo nri ad tolerādu patiēter tribulatioēs debetis animari.

e Sine p̄solamur. t b cedit silū ad p̄solatioēz vram: in q̄stūm babet eiusdē boni p̄missionē. f Siue exhortamur. a deo p̄ eterā reuelationē. Pro vra exhortatione t salute. ex b eni vos magi strūm: t ad opa salutis inducim. ideo sequit: g Que. i. q exhortatio a nobis p̄posita supple vobis. b s p̄f tollerātiā r. i. reddit vos fortiores ad tolerātiā passionū earūdē. i. Quas t nos pa. exhortatio eni q̄ sit vero bo t facto ē efficiat. t quia patiētia discipuli firmat spem magistri de stabilitate eli i bono t p̄secutiōe p̄mū. idō subdit: k s spes nra r. q. d. ex tolerātiā eni vra firmiter speram: q̄ p̄mūz beatitudinis seqūmini. ppter qd subdit: l. Sc̄tētes. nō certitudine euidentes: b adhēritē. qm sicut socij pas. estis. in p̄stū. m Sic eritis t p̄so. i. futuro. n s. Mō eni. hic p̄ter captat eoz benevolētā recitādo qdā in spe ciali. et p̄mo recitat p̄secutiōē quādā sibi i p̄solatioē a deo factā. et sedo p̄sequit hul causā. ibi: Illa gloria. Illa xpo tribulatio fuit excitata p̄tra paulū apud ephēbū p̄ quendā argentariū: vt habeat Act. xix. de q̄d̄ib^r. s. Mō eni volumigno. vos fratres de tri. nra. q̄ vobis erit patiētē materia. p. Que facia ē i assa. in q̄ ē ephesus. qm supra modū gra. sum. i. sup̄a modū humanū. r Sup̄a vture. supple natu ralē. Sed p̄tra b videt ee dr. l. Cor. x. Fidelis deus qui nō patiet vos tētari supra id qd̄ potestis. Dicēdū q̄ duplex ē vrit̄ sine p̄tā. l. nature t grec. supra vture xpo nature saltē de cōi cursu bñ pmittit de aliqñ fide les tētari. t tūc dat vture grec ad posse sustinere. t sic loquit apls. j. Cor. x. vñ ibidē statim subdit: Sed faciet cū tētatiōe p̄tēti vi possitis sustinere. s Ita vt te. nos etiā vi. p̄p̄ p̄odus eni tribulatioēs alliqñ p̄lōgatio vite reddit tediosia. b s hoc videt quod dr. Jac. i. Dē gaudiū exēstimate vos frēs cū in tētatiōes varias incideritis r. Dicēdū q̄ tribulatio fm se p̄siderata odibilis ē t odiosa. t si loquit b apls. in com paratiōe tū ad finē ē locunda: vt p̄tote ad p̄secutiōez beatitudinis ordinata. l. Matth. v. Beati q̄ p̄secutiōez patiēt. ppter iusticia qm ipo est regnū celoz. sicut medicina amara. ppter p̄secutiōē sanitas ē amāda. t Sz ipi i nobilis p̄s re. mor. habuim. l. firmā opiniōne morēdītūtū. v. At nō sim fideles i nob. i. in vture p̄zia. r Sz i deo q̄s mor. r. q. d. Idē repu to ac si nos a mortuis suscitasset. y. Et adhuc eri. i. futuro. z. Adiūtātib^r et vobis r. i. nō solu fieri b ex merito nō: s etiā ex merito vra orationū p̄ vob. a. Et ex mul. plonis faciētū. i. ex plonis multaz p̄dītū fm etatē statū t sexū. qz ex b q̄ de dat bñficiū alicui ad p̄ces multor: nō solu obligat ad gr̄as agen dū deo ille q̄ bñficiū recipit: s etiā oēs p̄ q̄ orōne b fit. p̄p̄ qd̄ de aliqñ ad p̄ces multor: vt oēs obligat ad gr̄apactiōes. qd̄ etiā cedit i bonū omnitū. b. Et q̄ i nob r. i. vt p̄ bñficio nob collato p̄cibus multor mlti gr̄as agat deo. c. Maz gloria. Hic p̄t̄ ponit causa dicte p̄solatioēs: q̄ accipit ex p̄te p̄solati. et diuidit i duas p̄tes. nā hec causa p̄mo ponit. sedo ad b testimoniu inducim. ibi: Mō eni alia scribimus. Cīrcā p̄mū sciēndū q̄ p̄solatio apls p̄sistebat in firma spe diuini auxiliū: vt ptz ex dīcī. talis aut spes causat i hose ex eo q̄ vñit fm dictamē p̄scie pure t recte qd̄ faciebat apls. lō dīc: Nā gloria r. q. d. lō secure p̄fido dōmō aurilio. p̄p̄ testimoniu p̄scie p̄p̄ q̄ remurm̄. interverba rat malo iteri: t gaudet bono. et huic testimonio de bet hō magi credē p̄p̄a bonitate q̄ testimonio hoīm̄. De sa. vna. c. vnicō. e* qui videt

11. q. 5. ed
De sa. vna.
c. vnicō.

G Testimonium glorie. i. cō
scientia nō remordēs s̄ te
stificans qđ in sine. rē.
a **Dei.** Sicut imp̄is est
magna pena cōscientia;
ita pijs gaudijs. non qđ
siinde superbe glorianti
bus; sed deo totum dan
tid. Ideo recte non ait:
S Gloria nostra est testimo
niū alienē malicie v̄l mi
noris gratie; sed cōscien
tie nre; que quia occulta
est non ē subiecta alieno
tūdicio. et ideo nullus p̄
sumat p̄tra eam vel cogi
tare vel p̄ferre sentētiā.
b **N**on in carnali sapiē
tia. Que est voluptates
diligere; labores vitare.
vel fm̄ naturas rerū; et
non contra predicare vt
pseudo faciebant quoꝝ
fucatam predicat ionem
arguit. **E** spero aut. Ambro.
proficere illos
sperat; quia ceperat me
liores effici cognito apo
stoli affectu circa se; et
gloriantur in eo.
d **Q**uia gloria vestra.
Cognoscetis; quia glia
id est per nos consequi
gloriaz eternam debet;
et nos per vos bene in
structos; qđ non esset si
cum offendiculo a vobis
acciperem. **T**e **D**ac cō
fidentia. Quia vita mū
da vel emendata quorū
dam erat; voluit videre
quos ante indignū erat
videre. Si ergo non iuit
pter alios est qui mo
do se purgant. **F**o
lui prius. Aug. Dīl:
quia in priori epistola p
misera se venturum; et
nō venerat; et ideo mē
dar t̄ leuis videbat; qđ
modo excusat. Non enī
fecit hoc nisi p̄d eorum
culpa. Non est iudican
dus mendax; qđ dicit fal
sum; qđ putat verum; qđ
ētuz in se est; non fallit
t̄pe sed fallitur. **E**contra
metitur ille qui dicit ve
rum qđ putat falsū; nec
est liber a mēdacio; qui
ore nesciens verum loq
tur; sciens autē non esse
verum voluntate menti
tur. **T**g At sit ap̄d me
est t̄ non; id est vt prepo
nam voluntatem vtilita
ti. **N**. non sic. quia vtili
tas preponēda est vol
untati t̄ sic fecit. **T**b **F**ide
lis autem deus. In hoc
non sum mentiri creden
dus; quia ī nullo alto sū
vobis mentitus. Et hoc
credi potest; qđ de' est fi
delis; qui p̄missit docto
res veritatis; vel de' ve
ritat est mibi in hoc test;
et hoc est videtur apud
me esse

a **s** nō aliud in ore t̄ aliud in corde habētes.
b **S**incerā veritatem deo: non eriam legis
obseruātias p̄dicantes.
Q i simplicitate cordis t̄ sincerā
s qđ a deo ē hec gloria conscientie simplicitas
et sinceritas.
a **t**ate dei; et nō in sapia carnali: **s**
g . fm qđ sp̄s gratis mihi indicauit.
Sz in grā dei conuersati sum? **i** e
s vbi tot mala. a **s** simplicitē cōuersati sum?
hoc mūdo; abūdātius autē **f**
a **s** erga vos. qđ bus cessimus de iure nostro
quis cum ab alijs accepit ab his noluit.
b **s** abundanter ad vos; qđ nec in prima epi
stola exegi aliquid nec in hac.
Ad v̄os. **N**on enī alia scribim? **s**
s in prima epla. a **s** in experientia oper.
Vobis qđ qđ legistis t̄ cognouisti. **b**
s et sicut hucusqđ de me cognouisti; ita dein
ceps cognoscetis.
Spero autē qđ v̄sc in finē **i**
s me in eodem.
Cognoscetis sicut t̄ cognouisti. **k**
a **s** nō ex toto; qđ s̄ scitis qđ abstinui; non t̄
scitis quā discretiōe hoc feci.
Nos ex pte; qđ gloria vestra su/
s que gloria erit. b **s** aduenit. i. t̄pore ius
dicti. s cu omnia aperta erunt.
Mus; s̄c et vos n̄a: in dīe dñi **m**
a **s** iam qđam vestrū correcti sunt. s vel abū
dātius ad vos seruati simplicitatem; t̄ hoc
confusus; vel in hoc qđ speramus per alterutru
glorificari.
Entri ieu christi. **E**t hāc p̄fidē **o**
s qđ irem in macedoniam.
Fia volui pri' venire ad vos vt **p**
s p̄ me p̄fentiam. a **s** confirmationē que
post fidem; vel qui prius fidem habueratis.
b **s** vestro ducu.
Scđaz grām haberetis; t̄ p̄ vos
a **s** ve multipliciter vos cōfirmare.
trāslirē macedoniā; t̄ itēp̄ a ma
cedonia venirē advos; t̄ a vo
a **s** vel elemosynam ferrā sc̄tis qui ibi erāt,
b **s** ad hoc ergo venire volui t̄ non veni.
Bis dēdū iudeā. **L**ūm qđ hoc **r**
s et non feci. a **s** vr qđ rōne non p̄posui; s
impetu animi eadem leuitate dimisi.
Voluissim: nūnquid leuitate
a **s** facienda vel dimittēda. b **s** vr p̄ carna
li cōmodo p̄suerim; t̄ qđ n̄ erat dimiserim.
Vlus sū: **B**ut qđ cōgito fm̄ car/
a **s** ve p̄ has causas sit apud me. i. in intētio
ne mea affirmatio t̄ negatio de eodem.
S nē cōgito ut sit ap̄d me; ēt nō? **v**
b **F**idelis autē deus; qđ sermo nr̄
a **s** id est mendacio vt in pseudo. **F**idē nō
alii egī; qđ sc̄i agēdum; quia vtilitas p̄po
nenda est voluntati.
Q fuit apud vos: nō ē in illo **y**
a **s** id est in eius predicatione qui dei filius ie
sus christus est.
est t̄ nō; b ē i illo ē. **D**ei enī fili? **z**
iesus christus qui ī vob p̄ nos a
p̄dicatus ē: per me et siluanuz **b**
s amēdaciū.
t̄ timothēū: nō fuit in illo est t̄ **d**
a **s** nāqđ alius voluit qđ qđ vtilit.
b **s** verax est dei filius t̄ vere quia.
nō: sed ē i illo fuit. **N**udtquot e
enī p̄missiones dei sunt: i illo
s vel fm̄ alia fm̄ veritas et cōpletio.
est. **I**deo t̄ per ipsuz amē deo **f**

qui vident t̄m extētora cōtra illos qui reputant se bo
nos ex hoc qđ ab alijs laudant. a **s** in simplicita
te. **E**tum ad rectitudinē intentiōis. **b** **E**t sincerita
te. **E**tum ad bonitatē operis in se; que due requiruntur
ad bonitatē actus. s. qđ sit bonū opus ex genere: t̄ ex fi
nis intentione. **c** **D**ei. hoc addit' quia talia nō ha
bet homo a seipso: sed a deo; ad quē debet ista referre.
d **E**t nō in sapia carnali. t̄ nō innitendo terrene sapie
sed gratie diuine. **e** **C**ōuersati sum? in hoc mūdo. i.
inter hoīes. **f** **A**lbundātius autē ad vos. b dicit apo
stolus: qđ illis p̄dicauerat absqđ b qđ accipet ab eis sū
ptus: vt habeat infra. x. ca. quos t̄m accepit ab alijs.
g **M**ō enī alia. hic p̄sequēter inducit ad b testimonii
ipsorum et corintiōis; qui p̄ experientiā scire poterāt
dicū apli verū esse et sua cōversationē inter eos: t̄ p̄ epi
stolā prius missam. ideo dicit: **N**on enī alia scribim
vobis qđ qđ legisl. i. epla a me prius missa. **h** **E**t cog
nouisti. experiendo p̄versationē meā. **i** **S**pero autē
qđ v̄sc ad finē cognoscetis. i. p̄fecte. **k** **S**icut t̄ cog
nouisti nos ex parte. i. imp̄fecte. hoc dicit quia receper
ant pseudo apostolos qđ aliqui eos eoz̄ veris aplis
cōparabant. t̄ aplis sperabat de bono fine. s. qđ p̄fecte
cōgnoscēt simplicitatē et sinceritatē suam t̄ aliorū ve
re christi discipulorū eam approbando: t̄ falsitatē p̄se
do aploꝝ reprobando. t̄ ad hoc subdit rōnem dicens:
l **Q**uia gloria vestra sumus. in h̄tūm p̄ p̄dicationem
nostrā cum adiutorio dei ad gloriam perducemini.
m **E**t vos nostra. qđ p̄ p̄dicationez quā vobis fecim? z
glorie premiū expectamus. **n** **I**n die dñi nostri iesu
christi. i. In die iudicij: que sua dicit: qđ tunc voluntatē
suā faciet oēs generaliter iudicādo. **o** **E**t bac conti
dentialia. Postqđ apls captavit corintiōis beniuolētā
ad excitādū eorum attentionē. hic p̄sequēter ponit suā
excusationē. **E**t dividitur ī duas ptes. qđ primo excula
tio sua ponit. Icō explicatio subdit. sequenti ca. **P**ri
ma adhuc in tres. qđ primo recitat suam p̄missionē. se
cū ponit sup hoc sui accusationē. ibi. **C**ū autē volui.
tertio subdit suā excusationē. ibi. **F**idelis deus. Circa
prīmū sciendū qđ in prima epla missa corintiōis ab apo
stolo: quā t̄m non habemus: p̄misit apls corintiōis
eos visitare anteqđ itaret macedoniā: t̄ iterum p̄ eos
reverti de macedonia. postmodū. **X**o in scđa epla quā
habem⁹: t̄ apud nos p̄ma ultimo ca. scripsit qđ prius
iret macedoniā qđ corintiōm. et sic videbat prime pro
missioni cōtrariare. ppter qđ dicit: **E**t bac p̄fidentia. i.
quia satis puritatem cōversationis mee cognouisti: t̄
gloria mea estis. in hoc: in quā confidens. **p** Volui
prius venire ad vos. anteqđ intrarem macedoniā.
q **E**t scđam gratiam haberetis. a me sez gratiā visita
tionis paternalis post gratiā p̄dicationis t̄p̄e vestre
cōversationis. hic est ordo prime p̄missionis: cui vide
tur contrarius ordo seclude. **r** **C**um ergo. Icō conse
querenter ponit sup hoc accusationē corintiōis contra
se: qđ aliqui dicebant ip̄m mutasse. p̄posituz circa dictū
p̄missionū ex animi leuitate. alij. **X**o qđ hoc fecerat ex car
nali affectione. ppter qđ dicit: **C**ū ergo hoc voluisse
nunqđ leuitate v̄sus sum? mutādo. p̄positum: vt mīhi
imponitis. **s** **B**ut qđ cogito fm̄ carnē cogito. i. ex af
fectu carnali. **t** **A**t sit apud me ē. non. i. duplicitas
falsitas: vt aliqui vestrū estimāt. **v** **F**idelis autē de
us. Hic p̄t̄r ponit suā excusationē. et dividit in du
as parres. qđ primo ponit causa falsam. scđa assertit ve
ram. ibi. **E**go autē. **P**rima adhuc in duas. qđ duplicitas
rōne ostendit se nō fessile ex aliqua duplicitate seu falso
tate. t̄ accipitur prima ratio ex officio p̄diciandi sibi a
deo imposito: cū qđ stat talis duplicitas seu falsitas:
sed requiri omnimoda. **X**itas: qđ tale officiū imponit
a deo: qui est ip̄a veritas p̄ essentia. **E**t hoc ē qđ dicit:
Fidelis autem deus. a quo sum apostolus institutus.
x **Q**uia sermo noster qui fuit apud vos. t̄ ab ip̄o de
rivatur. **y** **M**on ē i illo est et non. i. aliqua fallacia.
z **D**ei enim filius iesus christus. qui est via veritas t̄
vita. Job. xlii. a **Q**ui in vobis per nos p̄dicat
est. veraciter. **b** **D**ei me t̄ siluanum. iste est qui vo
catur silas. **c** **E**t timothēum non fuit in il
lo. scilicet christo. **d** **E**t i non: id est aliqua dupli
cas. **e** **S** ē i illo fuit. qđ oēs p̄missiones p̄t̄b̄ factas
a deo fideliter adimplevit. **f** **J**eo t̄ qđ ip̄m amē deo:
x. **g** **I**d ē fide.

me esse ē r nō: b dē ē fē
delis i. pmissis: qz in il
lo toto nro fmōe ē fu
it apud vos non: ē est r
nō. i. mēdaciū. In nro
fmōe nō fuit ē r nō: qz
i illo dei filio. i. in eius
p̄dicatiōe: qz del filio: ē
p̄dicat p nos: nō fuit ē
r nō: b est. i. affirmatio
x̄it. tñ fuit i illo: qz
si mēdaces essemus: et
ipz: qz docuit: m̄ p
dicam. Vera x̄ē dei su
lī: qz pmissōes del: in
illo. i. p illū sūt: est vel
etīā. x̄itas i cōpletio
qz in illo cōplete: et x̄bi
bites sūt: r nō ē credēdū
qz mendax sit: p quē p̄
verax appur. Et qz p
missōes del p ipm sūt
implete. Ido nos p ipm
dicim̄ deo amē. i. vera
cem ee. Et qz p̄s r de
sūt veraces ē ad glam
n̄am: qz p b phanur
vera p̄dicare. H̄raz di
to: nō tm̄ nob̄ tribuo:
sz deo: qz p̄firmat est
dens. La. Vobis i in
xp̄o. Tū si v̄s est: fir
mi xp̄o maḡ p̄stat de
nob̄ qz vos p̄firma
ti etis. b Ego autē.
Pro leuitate yl terre
no cōmodo nō dimisi
parcens. Spiritualis
tūc dispositū nō iplet:
qz p̄udenti aliquid ad
salutem meditatur.

a s̄ quis manifestatur hoc.
d̄icim̄ ad gloriā vestram. Qui
a s̄ in vera p̄dicatione. b S̄ iudeos. s̄ qz t̄ se
tes cū iudeis confirmare sunt.

a autē cōfirmat nōs vobiscum
a s̄ i vera p̄dicatione xp̄i. s̄ in reges r sacerdo
tes r spiritu in baptis. vii peperū. p̄sumus
gen̄ electe regale sacerdotiū. s̄ est.

b in xp̄o: et qz vñxit nos deus: et

a s̄ in libro vite scripsit: yl discernit ab aliis
signo crucis. a s̄ spiritum s̄actū in arram vel
dona lune pignus qz sp̄us est in eis.

Qz signavit nos r dedit pignus

a s̄ aperit quare non venit ad eos sicut dixit.

a s̄ ne purent se contemporis.

b spiriti i cordibus nostris. Egō f

a s̄ nō solum contra corpus sed etiam contra.

a s̄ si mentior. qz testem deum in nō oco i aīaz

a s̄ ne cōtristaret multos. a s̄ ne eo asperi ore in
correcte: verteretur in seditionē: vult ergo pri
us mitigare.

meā: qz p̄arcēs vobis nō veni

a s̄ primā vīcē postqz a vobis discessi. a s̄ ideo
dico p̄arcēs. b s̄ non qz dominū r coacno/
nem patiarur fides.

c v̄tra corinthū. Ido qz dōmī i

a s̄ qz voluntatis r non necessitatis. b s̄ si vul
tis cooperari.

namur fidēi vestre: sed adiuto/ k

a s̄ ecerni: vel qz gaudēbūt emendari.

res sumus gaudē vestri. Nam

a s̄ qz dilectionē opaf: nō dño.

fide statis. La. II

Latui autem hoc ipsū apud me: ne iteruz in p

a s̄ vos cōristans.

e triticia v̄enire ad vos. Si enī r

ego contristo vos: r quis ē qui

a s̄ nullus nisi qz cōristat ex me: qz melius fit

a s̄ epistolam qz per p̄sentiam.

me letificet nisi qui contrista/

a s̄ qz nemo me letificet nisi qz cōristatur ex me

tur ex me. Et hōc ipsum scripsi v

yobis vt non cum venero tri

a s̄ de incorrectione. s̄ de peccatis.

a s̄ de vobis.

sticiam super triticiaz habeā:

a s̄ non solum nūc sed olim cū contrista v̄stis:

a s̄ sic grauitate peccatis.

de quibus op̄tuerat me gau

a s̄ o v̄tra non habeo triticiam.

dere: confidens in omnibus v

yobis: quia meum gaudium

a s̄ triticiam habui. s̄ laboribus vigilando p

yobis r orando.

omnium vestrū est. Nam ex

a s̄ cura dolore.

multa tribulatione r angustia

a s̄ primam epistolaz.

a s̄ que indicio sunt: quid intus esset.

cordis scripsi yobis per mūl/

a s̄ hec refero. b s̄ qz memoriaz eoz.

s̄ tas lachrymas: nō vt cōtri/

a s̄ qz desiderium emēdandi.

stemini: sed vt sciat is quā cha/

a s̄ vel habeā. b s̄ ostēs: qz oēs vr se diligir.

a s̄ qz putaueritis.

ritatem habeā abundātius i

a s̄ quibus de iure meo cessi. b s̄ sicut ille for

nicator. c s̄ per lachrymas scripsi: sed tamē

condonate illi.

b yobis. Si quis autem cōtri/

a s̄ quis manifestatur hoc.

Sed ex

id est fideliter confitendo elius fidelitatem. La. II. glo
riam vestram. quam per ipm p̄secutiū est certitudina
liter: nisi fuerit defecit vobis. b Qui autē. h̄ ponitur
sc̄da rō qz accipit ex v̄stū dicti officij. nā apl̄ p̄dictādo loq̄
ban̄ ex speciali motiōe sp̄issācti. Matth. x. M̄ enī vos
estis qz loq̄mini: b sp̄us p̄l̄s v̄r̄ qz loq̄ in vob. r h̄ mō nō
pōt hō mētiri: b possit qz loq̄ ex seipso. r b ē qd̄ dicit:
Qui autē firmat nos vobiscum in xp̄o. L. sp̄issanc̄ qz con
iugit mēbra ecclie adiunīcē t̄ capiti. c Qui vñxit nos.

gra sua. d Et qz sig. nos. signo cruce i baptismo t̄ con
firmatiōe. e Et dedit pi. spi. in cor. m̄ts. de rōne pigno
ris duo sūt. l. qz tantū valeat quātū res ipa cuiō ē pigno.

sc̄do qz non habet res cuiō ē pignus nulli in spe. et sic in
p̄senti sp̄issanc̄ ē pignus factus in sanctis beatitudinis
eterne. e qz līs enī bonitas est rei quā expectam̄ i futuro q
ē ipa trinitas. eadē enī bonitas est in vna p̄sona qz in triv
bus. et supplēdū est qz hō loquēs ex sp̄issanc̄ inhabita
tione t̄ mortiōe: vt sic nō pōt falsū dicere. f Ego autē
testē. hic p̄t̄er ponit causā verā qz nō venerat him. pmissi
formā: et p̄firmat dictū suū duplii iuramēto. l. attesta
tionis dicens: Ego autē testē deuī tuoco. t̄ excretatiōis ibis

g In aīaz meā. i. i periculū aīe mee. h Qz parcēs vo
bis nō veni yl. corinthū. i. postqz a vob deceſſi. dicit autē
parcēs vobis. sc̄ebat enī eos. p̄tūc male corrigibiles. et
sic adiūtu suo ad corrigēdū potuisse oxiri inter eos se
ditio et mātis piculū. i M̄ qz dñamur t̄. hoc dicit
apl̄s. qz possit alīc̄s corinthiis dicere qz apl̄s loquere
tur multū dominatiue dicēdo: P̄arcēs vob. i. b exclu
dit dicens: M̄ qz dñamur. q. d. nō dixi b vt dñs vester.

k Sed adiu. sū. gaudē v̄t. qz expectatis. l. M̄. i.
quia. m. Fide star. i. imobiles i x̄itate catholica: et
non ex coactione aliqua. La. II

Latui autē. Postqz apl̄s posuit suā excusatiōe.
hic p̄t̄er explicat eam exprimendo duplice cau
lam. xp̄s quā nō venerat corinthū. fm̄ formā p̄m pmissi
onis. l. cōponit. ibi: Cū autē venissem. Prima causa est:

qz sicut dictū ē timedit ne ex suo adiūtu peius enēs
set. et sic triticia sine utilitate habuisset: quā explicat du
plici. p̄mo i generali. sc̄do i speciali. ibi: Si qz autē. Cir
ca p̄m sc̄edū qz sicut dictū est apl̄s timuit ne eiō adiūt
ēt inutilis īmo nocīnus rōne dīcta. et sic habuisset tristi
ciā sine utilitate. xp̄s qz dispositū nō venire h̄ maḡ scri
bere ep̄lam p̄missā reuocatur eos ad p̄niaz: vt sic cū ve
nire: eos ad correctionē dispositos inueniret: et sic mā
riam gaudiā ex penitētā eoz haberet. qz p̄t̄z qz dilatio
sui adiūt̄ fuit valde rationabilis. t̄ hoc ē qz dicit: Sta
tui autē. i. firmiter dispositi. o. Hoc ipsū apud me: id ē
tūc ad vos nō venire p̄sonaliter: sed magis scribere.

p̄. Ne iterū in triticia. tam ex parte mea h̄ vestra.

q. Enī ad vos. ratiōe predicta. r. Si enī ego cō
trito vos. corripiendo indispositos. s. Et qz est qz me
letificet: q. d. existens apud vos cōsolari nō possū nī
a vobis. cōtristatus autē nō pōt alīu letificare. ido subdi
tūr. t. Nisi qz cōtristat ex me. i. vos per me cōtristati: si
tūc venissem. qz non fieret: sed magis oppositū. v. Et
hoc ipsū scripsi yobis vt non cuz ve. tri. super tri. habeā.
fuit enī primo cōtristatus de peccato eoz. sc̄do maḡ cō
tristat fuit de incorrigibilitate eoz. x. De qb̄ op̄z
tuerat me gaudere. inuenīdo vos penitētēs. y. Cōfi
dens in oībus yobis. t̄ hoc yobis scribi cōfidens qz sic
vos disponetis p̄ penitētā qz inde habeam gaudiā ma
teriā. z. Quia gaudiū meū oīm vestrū est. i. confurget
de bono oīm vestrū. a. Nam ex multa tribu. t̄ an. cor
dis. angustia x̄o. pp̄re ē ī mente: ex qua redundant tri
būlatio carnis in corpore: et v̄rūc̄s contigerat apostolo
ex corinthioz peccato. ido subdit: b. Scripti vobis.
reuocans vos ad penitētā. c. Per multas lacry
mas. a me fusas. p̄ expiatione peccati vestri. t̄ quā aliqz
posset credere qz hoc scriberet ad eorum confusionē t̄ tri
ticiam. ideo hoc remouet dicens: d. Non vt cōtristatē
mī. supplebec scripsi. e. Sed vt sciat is quam chari
tatem habeam. erga omnes fideles. f. Abundātē i
vobis. qz illos cōuterterat ad fidē. vt pat̄z ex supradictē.
xpter qz magis celabat p̄ eis. et loquit̄ sic apl̄s: vt ma
gis mouentur amore qz timore. g. Si quis. hic p̄t̄
ponit cā sue triticie sp̄ali de qdā qz eoz cōtristauerat sez
ille enōmis fornicator qz v̄rē patris sui habebat: vt b̄
i. Cor. v. Et diuidit in duas p̄tes. qz p̄mo ostēdit qz liter
eū p̄tristam̄

Glo.ordi. Ad Corinthios II Ca. II Nico.de lyra

a **S**z expte. Non oib^o onus tristis impono xpi illos q̄ de peccatis doluerunt. **b** **O**bior. hec. Que et si tuis quātitate vel alio mō nō satis digna pena videſt: in hī nō ē parua estimāda q̄ sit a plurib^o q̄b^o aggregatis saeħane traditus ē.

Pagnū vteq̄ dolo re patit: q̄ deliciuz suum plures videt horere. Et ita sufficit q̄ a plurib^o ob iurgat. **c** **P**one tis t̄ oib^o. Beate ho mini pro p̄tō afflito ignoscere et sub uenire p̄ solatōes p̄cipit. Si enī corre ctus l'animo dolet mox habet fructū. H est enī vera p̄nia cessare a p̄tō. **C** solemini. Per ver ba dñi p̄ pp̄hetam dicētis: Nolo mor te peccatoris: h̄z vt cōvertat et viuat.

Et item: Quacunq̄ hora īgēmerit peccatoris: in iniqtatū et nō recordabor. **d** Ideo enī et scripsi vobis vt co. t̄c. **C**ū ppter eū recipiendū scripsi: ppter h̄z etiā scripsi vt quos ex pert^o s̄t mibi obe dietes in electōe cognoscā an in omnibus obediētes. **e** **A**t nō circūne. Ideo debemus cōdonare ne decipiamur a sathana per nimia asperitez. Sepe enim ppter asperiores animad uersiones in despe rationez infirmus p̄cipitat. **f** **C**um venisse aut. Post interpositiones de recipiendo fornicate rite redit ad ipsos ostendēs q̄ s̄t culpa eorū fuit q̄ non venit corinthum: sic q̄ non profecit in troade: dū apō eos impeditus morat titus: sine quo non poterat ibi p̄ficerē: quia forsan lingua eoru titus expressiū vt pote rat. **g** **L**o q̄ nō inuenerim titū t̄c. **Q**uia sol^o non poterat et fideles instruere: et perstrebentibus incredulis repugnare. **h** **D**eo anteꝝ gratias. **I**actenus de tribulationibus et cuius culpa non venerat. **H**ic incipit se commē dare et pseudo deprimere.

I **O**dorem notice sue manifestat: **L**est christū qui velut odor p̄cedens a p̄re no tificat eū

cū tristauit. sedo de pena ei^o agit. **I**bi: Sufficit illi. Circa p̄mū dicit: Si q̄s aut cōtristauit me. et accipit b̄si. p̄ qr: qr ille nephari? tristauerat eū. **a** **N**ō me tri stauit. s. totaliter. **b** **S**z ex pte. i. fm̄ qd. ē enī duplex tristitia. Una q̄ absorbet et denicit rōnez. et ista fm̄ p̄bm̄ nō cadit i sapientē: nec fuit in ap̄lo. Alia q̄ aliquātu lū turbat rōne: q̄n q̄s turbat de malo alicui^o. et b̄ fuit in ap̄lo. n̄i qr letabat de bo nis alioꝝ. ido subdit: **c** **A**t nō onerē oēs vos. imponē do vobis oib^o b̄ onus. q̄ tristaueritis me. nam multi vestrū me letificauerūt ex sua bona p̄uersatio. **d** **S**ufficit. Hie p̄t̄r apl̄s agit de pena illi^o. et qr pena medicina fuit h̄z moribū peccati. ido securi^o ē de pena debita remitte re q̄ ea aggrouare. s̄c securi^o ē vti medicina debili q̄ n̄ mis forti. ppter q̄d dicit p̄bs. v. eribicoꝝ: q̄ epicheies est diminutio penaz. et sic facit h̄z apl̄s. et ad alios inducit di cens: Sufficit illi q̄ bm̄t ē. s. dicto fornicatori. **e** **O**b iurgatio h̄z fit a plurib^o. t. q̄ ē tā manifesta sc̄nt ē separatio a cōmunitate p̄ excōlationē. q̄d factū fuit de illo fornicatore: qr tradit^o fuit sathane ad affligēdū ad horā: vt habet. j. **L**or. v. Si enī duri^o corrigere: posset desperare q̄d ē pessimū. ido subdit: **f** **T**ra vt ecōtra mag. do aliqd remittēdo de pena debita. ppter periculū desperationis. **g** **E**t p̄solemini. in gerēdo ex p̄ exempla q̄ sustinēdo pena p̄ suis peccatis patiēter p̄secuti sunt graz dei et aliqd malorē q̄ haberet aī lapsū. **h** **N**e forte abūdan tio tristitia absorbeat. p̄ desperationē: vt dictum est.

i **P**ropter q̄d obsecro vos vt p̄firmetis ī illū charita te vras: ostēdēdo ei signa charitati. **k** **I**do enī t̄ scri p̄t̄ vobis. supple ita. **l** **A**t cognoscam experimentū vestrū. i. experientiā facti vestrū. **m** **A**n i oib^o obedietis si tis. **b** dicit qr prius mādauerat ip̄m puniri et obedierūt. et mō mādat aliqd de pena remittit: q̄d si faciēt: apparebit eoꝝ obedientia pfecta. et q̄ debeat h̄z facere ostēdēdū dicens: **n** **Q**ui sūt aliqd donastis ego. q̄d enī ip̄i remiserūt al quā pena debitā alicui: et rogaerat etiam apl̄m q̄ ip̄ere mitteret: ip̄e acq̄uit petitioni eoꝝ: t̄i cū discretione. ideo subdit: **o** **I**n p̄sona xp̄i. q̄ nō p̄t̄ errare. aliqui enī remittere nō expedit honori xp̄i et ecclie. **p** **A**t nō circūn ieniamur a sathana. i. vt nō decipiāmūr a diabolo: q̄ ali q̄ tentat platos de nimis aspera correctiōe sub specie ce li iusticie: et aliqui de nimis parua sub specie misericordie. ido subdit: **q** **N**ō enī ignoram^o cogitatiōes ei^o. s. sathane. q̄d intelligēdū ē in generali. qr semp̄ ūredit hoīes decipe. in speciali xo nō possūt sc̄ri nisi a deo et ab eo cui reuelas ueritātē. **r** **C**ū venissē aut. Hic ponit sc̄da causa dilat onis aduent^o apl̄i apud corinthios: q̄ est ne fructū maior impideat apud altos. **s** **C**irca q̄d ostendit primo sui itine ris. pcessum. ledo. pcessus fructū. **t** **B**eo gratias. **l** **C**irca primū dicit: **U**nū venissē autem troadēm ppter euā gelium xp̄i. i. ppter p̄dicationem enāgeli^o. **u** **E**t ostiū mībi apertum esset. i. corda deuotōrum cum deuotiōe pa rata. **v** **I**n domino. i. per dñm. hoc dicit: quia oportet q̄ p̄ma p̄paratio ad gratias sit a deo: fm̄ q̄d dicit Thren. v. **C**onuerte nos domine ad te et cōuertemur. **w** **N**ō habui requiem spiritū meo. i. voluntati mee ī christo fir mate: quis videbam corda parata ad audiendū et predi care non poteram. et huius causam subdit. cum dicit: **x** **S**o q̄ non inuenerim titū t̄c. duo enim imminentibant apōtoło fienda: sc̄z resistere hereticis et infidelicis: et pre dicare volentibus audire. vtrūq̄ xo o per se sufficiētē fa cere nō poterat: sed si titum inuenerit: per se testisset ad uersariis: ad quod requiritur maior scientia. et per titū predicasse: quia ad hoc sufficiebat: et erat magis eloquēs in lingua greca: lz enim apostolus omnes linguis sc̄ret loqui: tamen magis facundus erat in hebreā. et propter hoc apostolus tunc non remansit in troade. ideo subdit: **y** **S**ed valefaciens eis: id est fratribus christianis. **z** **A**proiectus sum macedoniā. hoc autēz scribit apostolus corinthiis: quia tūc titus erat apud eos ad sedādū eorum dissensionem. et sic erant in causa dilationis aduentūs apostoli ad eos. **A** **D**eo autem gratias. **H**ic con querent apostolus ostendit itineris sui fructū. Et dividitur in duas partes. quia primo fructuz bunc ostendit. secundo ab hoc fructu falsos apostolos excludit. **i** **E**t ad hec. **C**irca primum dicit: **D**eo autem gratias. nam omnis operatio bona p̄nicipaliter deo est attribuenda. **b** **Q**ui semper triumphat nos: id ē facit nos tri umphare de hereticis per disputationem. **C**ir. vi. Non poterant resistere sapientie et spiritū qui loquebatur. et de persecutorib⁹ facti nos triumphare per pati entiam. fm̄ illud: **N**obile vincendi genus est patientia: vincit qui patitur: si vis vincere disce pati. **c** **E**t odorem notice sue manifestat per nos in omni loco. *** noticia xo**

ad hec. **C**irca primum dicit: **D**eo autem gratias. nam omnis operatio bona p̄nicipaliter deo est attribuenda. **b** **Q**ui semper triumphat nos: id ē facit nos tri umphare de hereticis per disputationem. **C**ir. vi. Non poterant resistere sapientie et spiritū qui loquebatur. et de persecutorib⁹ facti nos triumphare per pati entiam. fm̄ illud: **N**obile vincendi genus est patientia: vincit qui patitur: si vis vincere disce pati. **c** **E**t odorem notice sue manifestat per nos in omni loco.

Conficit enim inuisibilem sicut aliqua res que non videtur: per odorem cognoscitur et in quo loco sit intelligitur. Et mihi facula vel doctrine verba quibus ad nos tiam eius venit. **a** Bonum odor.

scilicet ut olim hostia legalis: ita modo

predicatio vera: et sincera fama apostolorum. **b** Ne patris odor: christi: odor spiritus sunt apostoli. Odor christi apostoli in quo

rum vita et predicatione christus ostenditur: non blasphematur. Sicut de ma-

lis dicitur: Nomus domini per vos blasphematis inter gentes. **c** Amb. Predicationes Christi dicuntur: quod est quod non videtur cognoscunt per odorem: ita inuisibilis deus per predicationem Christi intelligi voluit.

d Aug. Iste bonum odor significatur in scriptura nominatis quibusdam aromatibus et vnguentis.

Et rursum alijs aliquando in ratione obediens et puniti obedienter. Ita si facit: aperte acere obediens et in ipso remedium etiam apostoli gloriam cum discretione, alij rursum, alijs eni- m. Dicit enim do-

e Cas. 1. a ministris spissas: post odore vnguentorum tuorum curremus. Apter hunc odorem

hunc in euangelio. **f** fructu alabastro vnguentum domini impleta est odore: id est mucus impletus est dona fama et doctrina Christi et apostoli.

g Bar. 14. a datius epistolis ad vos aut ex vo-

h bis? Epistola nostra vobis est scripta in hoc. **i** sicut nullum nouum.

j Aut nunc egemus sicut quidam comedentes.

k fuit semper etiam in primis.

l Hacipim. iterum. **m** Ca. III. **n** non deum. **o** istis laudibus.

p nosmetipos comedentes. **q** putatis egere. **r** pseudo.

s Ut nunc egemus sicut quidam comedentes.

t ab alijs missis. **u** ad alios.

v a non egemus quod institutio nostra.

w b in quod scientia et vita mea representat alius.

x c quod semper habeo curam de vobis.

y oibus hisbus: manifestati quo-

z g in hoc. **aa** dum mihi similis et pro vel ipsius principali vos scripsit: non ego. **bb** a quod nostro ministerio operatus deus in vobis.

cc niā epistola estis Christi ministrata a nobis et scripta: non atramen-

dd frumentum ampullaz: odor vnguenti amplius diffunditur.

ee b Odor morum. Ut de nostra predicatione pcedatur mors: inde reuentibus in efnam dānationē. **ff** Sic plurimi. **gg** Amb. Hic pseu-

do aplos ragitat: quod corrupta doctrina ve-

hh fritate violabatur: de quod Isaia ait: Qua-

ii ponens tui vino agi miscet. **jj** In Christo.

kk Aut excedentes: ut quod de lege agint legalia pdelectas. **ll** Ca. III.

mm Hacipim. **nn** Quia sciebat eos su-

oo nistre accipe suā comedationē sic et ipsa epistola: quod suā gloria quereret.

pp Incipit hanc opinionem ostendere se non suā gloria: sed dei gloriam. **qq** Scripta non te. **rr** Id est representatione Christi et mea hoc est firmiter scriptum in cordibus no-

ss stris: non delebiliter: ut quod atramento scribitur. **tt** Non teneatis notis: ut pseu-

uu do qui heres interierunt.

vv Spiritu dei

noticia vero de deo habita per scientias humanas solum illuminat intellectum: ut quod deus est unus: immutabilis: eternus: et huiusmodi. sed noticia de deo per sacram scripturam habita: ut quod deus est redemptor: et glorificator: et benevolent: inflamat affectum, per quod est odorifera. **ww** Cant. i. Curremus in odore vnguentorum tuorum. **xx** Quia Christi bonus odor sumus deo. predictando christi doctrinam exemplo et verbo ad hominem del: differenter tamē bonis et malis. ideo subdividit:

yy b Alijs quidem. i. malis. **zz** Odor mortis in morte.

aa quia ex hoc mouent ad inuidiam et odium contra nos predicantes: qui mortificant animam gratiam auferentes et ducunt ad mortem eternam. **bb** Alijs autem. i. bonis. **cc** Odor vite in vitam. quod per hoc inducunt ad dei dilectionem: que vivificant hic per gratiam: et ducit ad beatam vitam.

dd Et ad hec. hic pseuenter ad hoc fructu falsos apostolos excludit. dicens: Et ad hec. i. ad predicandum haec doctrinam tam sanctam et puram. **ee** Quis tam idoneus? quasi dicat. pseuodo apostoli quos receperitis non sunt homines sed veri apostoli Iesu Christi. **ff** pbat pseuenter dicens:

gg b Alijs enim sumus. s. nos veri apostoli. **hh** Sicut plurimi. s. pseuodo apostoli. **ii** k Adulterantes verbum dei. Adulterantur enim omnes qui lemen suscipiunt ab alio quam a proprio viro. semen autem est verbum dei. **jj** v. viii. q. propter dei gloriam et honorum suscipiendum est ad predicandum. et ideo qui propter questum vel vanam gloriam illud predicanter: adulterantur quod faciebant falsi apostoli. **kk** Sed ex sinceritate et pura intentione nos veri apostoli predicamus. **ll** s. debet fieri propter tria que subduntur. cum subdividit: **mm** Sicut ex deo: id est sicut missi a deo sumus: culis nunc et ministri debent esse puri. **nn** v. xi. Sancti estis quoniam ego sanctus. Et sic habet primum. Secundum tangit. cum dicit: **oo** Coram deo. i. ipso vobis assisteremus: in cuius pseuenter oportet loqui pure et sancte. Tertium ibidem: **pp** In Christo loquimur. i. de ipso: qui est purissimus. Et sic pte quod predicatione nostra debet esse sincera recte: assistentes et materie predicabiles. **qq** Et sic ad Corinthis ca. ii. v. vii. dicitur in postilla: Adulterantes verbum dei.

rr **Additio.** Super hoc verbum: Adulterantes: id est falla adolescentes et per volupatem non pro prole predicantes hec in glo. unde non solum ex parte finis debiti dicitur quis adulterari verbum dei: sed qui propter questum vel vanam gloriam: sed etiam periculosius videatur adulterari verbum dei qui corrupta doctrina veritates violat admiscendo eam veris de quibus sunt Slo. Isa. at. i. ca. et aupones in vino aqua miscent. Item in hoc sequitur:

ss Sed ex sinceritate quatuor tangunt quod requirunt in sancta scripta dei predicatione. primum est quod sit ex recta intentione. s. non per quod sit seu vana gloria: ut dicitur et de hec dicit: Ex sinceritate. secundum est quod sit sine admixtione alienae doctrine quod in sacro eloquio non habet fundamentum seu in recta recte naturali quod a deo est: de quod dicit: **tt** Sicut ex deo. s. discimus in scripturis ab eo revelari: seu lumine naturalis rationis nobis ostendit. tertium est quod sit sine altius hypocrisis fictio de quod dicit: Coram deo. quartum est quod non alta nec plus quam oportet excedat: de quod dicit: In Christo scimus sanctam eam doctrinam excedentes. **uu** Ca. III.

vv p Hacipim. Postquam apostolus preparauit animos auditorum. hic pteque principale positum de misericordia ecclesie tractando. Circa quod sciendum quod primo bonos comedentes. sed malos vtruperat. x. ca. Prima adhuc in duas. quod primo comedat noui testamenti ministerium. sed exhortat ad hominem ministerum vestrum. ca. vi. Prima est tres. quod primo comedat ministerium noui testamenti ex eius dignitate. sed ex vobis ca. sequenti. tertio ex fine causa.

ww v. Prima adhuc in duas. quod primo remouet quod secundum obiectioem. sed ponit ministeriorum ecclesie comedationem. ibidem: Qui est idoneos. Circa quod sciendum quod cum paulus eis vobis de misericordia ecclesie posset alios obsecrare quod ipse velle letum comedentes et propria laude querere. ministros ecclesie comedendos. Hoc autem remouet apostolus duplicitate ostendens quod talibus non indigebat. sed quod ea non querebat. ibidem: Fiducia autem. dicitur igitur: Incipit iterum nos metipos comedentes. q. d. non: sed ad manifestationem vestarum et reprehensionem falsitarum. b dicitur ad honorem dei. q. Aut nunc egemus sicut secundum apostolus. comedentes et scriptis epistolis: **xx** Ad vos. i. missis ad alios. **yy** Aut ex vobis missis ad alios. tales enim epistolam impetrabant falsi apostoli: ad magistrorum extorquentium questum. quasi dicat apostolus. talibus non indigemus. Et subdividit causam huius dictum: **zz** Epistola nostra: id est ne dignitatis manifestatio. **aa** Vos estis. qui per me estis conuersi ad fidem. **bb** Scripta in cordibus nostris. quia recentem memoriam de ipsis ingit habeat. **cc** Que scitur. inquit utrum notum est omnibus quod a me estis instructi. **dd** Et legitur. inquit exemplum vestri exercitans ad bonum alium: et ad reverentiam vestris: sed quod conuersio infidelium principaliter attribuenda deo. apostolus vero ministerialiter tamen. ideo subdividit: **ee** Manifestari a nobis. quia ministerialiter cooperati sumus. **ff** Et scripta non atramento. quod est deleibile.

gg Sed spiritu

Luce.ii.1.c **G**la Spū dei. Id ē spū acto docēti instructi est p quē diffundis charitas i cordib⁹ nr̃is: q̃ in euāgelio dr̃ di git⁹ det. **V**oc dīgito scripta ē lex vetus i tabulis lapis deis. noua diffusa est i cordib⁹ hec lex ē charitas dei. **S**lla lex ope r̃a occidens p̃uaricatorem. ista fidei vi uificās dilectorēm. **I**bi lex ex trinsec⁹ posita est q̃ iniusti ter reñ. hic intrinsec⁹ polita qua viliũ lustificarēt. **I**bi in tabulis lapideis digit⁹ dei opatus est: vt significaret duricia cor diū illi⁹ p̃si. hic idē digit⁹ in cordib⁹ hoīm opat⁹ est vt volūtas p̃mp̃ta et intelligēta ca pax significaret. **b** **N**ō i tabulis lapi. **A**ug⁹. Lapis enī nō signat nisi durissimā volūtate et aduerlus deū inflexibilē. **c** **C**arnalib⁹. Sentū habētib⁹: nō lapideis: sine sensu. **d** **F**iduciā. **D**ixit se nō egere epis. **N**odo q̃ non se cōmen dat: sed p̃pm̃. Qualis Episto la xp̃i et nra estis: sed fiducia z dicēt talia nō ad vos sed ad deū referim⁹. **e** **N**ō q̃ suffi cientes simus. **Q**uis enī non videat pri⁹ esse cogitare q̃ cre deret. Null⁹ quippe credit ali quid nisi prius cogitauerit eē credendū. **f** **E**t ip̃m crede re nihil est alind q̃ cū assentis one cogitare. **S**i ergo cogita re bonum nō ē ex nob̃: nec cre dere. **T** Sed sufficiēta nra ex deo est. Attendat hic et verba ista ppendant: qui putant ex nobis eē fidel ceptum et ex deo ei⁹ supplemētu. **C**ōmēdat enī grām q̃ nō daf̃ fm̃ aliquā merita: s̃ efficit oīa bona me rita. **g** **Q**ui et idoneos. **H**ic cōmēdat se p̃ dignitatē officijs sc̃z euāgelij. p̃ferēs se nō solū pseuso apl̃s qui carnalis ob seruitatis p̃dicat̃z: t̃ ip̃i moy si ministro legis. **h** **L**ittera enī occidit. **D**eo fecit deus ministros noui testamēti p̃ spi ritū: non p̃ l̃az: q̃ l̃a occidit dum facit scienter peccare et addit p̃uaricatōez et magis incitat: presertim post aduentuz christi. **A**t sic litt era sine spiritu adiuuante occidit. **B**uñ x̃o adeit viuificans spiritus hoc i p̃m intus cōscriptum facit diligi: q̃ foris scriptū lex faciebat timeri. **L**ittera occidit. **A**ug⁹. Aduerte quā dicat apl̃s litteraz q̃ occidit: cui velut ecōtrario spiritū viuificat̃e ingerit. **E**a certe est decalog⁹ i illis duab⁹ tabulis script⁹: q̃ lex subintravit ut abundaret delictū. **M**orro aut̃ p̃cepta ista tam fuit vtilia faciēt et salubria: vt ñlī q̃s ea fecerit vitā habere nō possit. **N**ō g̃ dr̃ l̃a occidēs: eo q̃ lex mala sit: **S**q̃ p̃hibēs p̃ctm̃. nō viuificat hoīem: s̃ auget p̃cupi scētiā: et p̃ctm̃ p̃uaricatiōe accumulat: nisi liberet grā p̃ legē fidei. **A**ppearat q̃ l̃ẽr̃ẽ yetustatez: si desit nouitas spūs reos facere poti⁹ hoīes cognitiōe peccati: q̃ libe rari a p̃ctō. **A**ū q̃ apponit scētiā apponit dolorē. nō q̃ l̃a lex malū est: s̃ q̃ mādatū bonū habet t̃hi in l̃a demōstrate: nō in spū adiuuante: q̃d mādatū si sit timo re pene: nō amore iusticie seruilliter fit non liberaliter: et ideo nec fit. **N**ō enī fruct⁹ ē bon⁹ q̃ de charitatis ra dice nō surgit. **S**i x̃o assit fides operās p̃ dilectionem fit delectatio boni: que nō l̃ẽ s̃ spū bonū ē. **A**ug⁹. **L**ā et spūs alto mō dlcūt lex et grā. Lex g̃ bona ē: sed cū grā: vt cum charitate sc̃ia p̃dest sine ea occidit: ita lex sine grā occidit: cū sit virt⁹ peccati: q̃ cū iubet q̃ si ne grā ip̃ossible ē: indicat hoī q̃d infirmus ē: vt q̃rat grāz. Lex g̃ ducit ad fidē: fides ip̃etrat spiritū: sine q̃ nō ē volūtas libera: cū cupiditatib⁹ vinciat. **I**n malo

B

a **s**z illustratiōe spū dei q̃ intrus scribit. **s** q̃ in bus habētib⁹ notas: nec senitib⁹ ve re lex.

b **t**o: sed spiritu dei viuit: non in ta

s lat̃ ex charitate.

b **u**lis lapideis: **z** in tabulis cor

s q̃ intelligit. **m**ollib⁹ q̃ habēt affectū plēdi.

d **c**is carnalibus. **F**iduciā autē

s q̃ nō veteres. a **s** q̃ q̃ nobis hec p̃ras dara.

talem habemus p̃r̃ christum ad

s tra. **s** p̃fert deū apostolice dignitati.

e **d**eum. **N**on q̃ sufficiētes simus

s saltem. **s** boni. a **s** q̃ sit ex nostra parte

nos defendens quasi ex nobis p̃cedat.

cogitare aliquid a nōb̃is quasi ex

b nobis: **z** sufficiēta nostra ex deo

a **s** ic̃ alia cōmēdatio. **b** **s** p̃fecta sc̃iētā et vita.

s est. **Q**ui et idōneos nos fecit mi

a **s** pseudo veteris. **b** **s** non existēta in l̃a

tem doce: sed spū adiuuāte: **d** p̃ nos datur.

nistros noui testamēti nō littē:

s sine spiritu.

b **r**a sed spiritu. **t** Littera ei occidit: **m**

s q̃ facit spū alter intelligere. **s** q̃ facit implore.

s er her ministeriū erit in glia eterna: **q** q̃ minus p̃bat. i.g verus testamentum.

spiritū autē viuificat. **Q** si mi

a **s** i curp̃ter formata: q̃ honesta fm̃ l̃az: vel

plēne scripta: si quis spūaliter caperet.

nistratio morti litteris deforma/

a **s** i tabulis lapideis ad l̃am: vel duris capere

vel amare. **s** moy si ministro illius.

ta in lapidibus fuit in gloria: ita

s aciem vīsus sui. **s** quia.

yt non possent intendere filiū isrl̃

indigni erāt. **a** **s** dclēdēris de mōre cū lege ac

ceptra. **b** **s** fulgorē q̃ significat euz clare videre:

ad q̃ illi non poterāt accedere.

in faciē mōysī p̃pter glām vult⁹

tBepe.di
4.c. si ex
bono an. si.

Ecces.1.

a **S**ed spiritu dei viuit: id ē spiritus sancto viuificantē corda. **b** **R** in tabulis lapideis. sicut lex mõsi. **c** **S**ed in tabulis cordis: id ē in cordibus per charitatē dilaratis. **d** **C**arnalibus. i. tractabilib⁹ per obedientiam promptā. **e** **F**iduciā autē. **O**stendo q̃ hominū cōmendatione apostolus non indigebat. hic cōsequenter ostendit q̃ eam nō querebat: p̃ b̃ q̃ quicquid agebat homi nis: non sibi sed deo attribuebat. ideo dicit: **f**iduciā autē talem habem⁹: id est audacia sic loquēdi. **g** **N**on q̃ sufficiētes simus cogitare. q̃ est min⁹ q̃ dicere vel facere. et p̃ confe quens si istud q̃ est minimū in humanis actibus deo attribuit: et illud q̃ est maius.

g **A**nobis quasi ex nobis. q.d. Iz enī agant aliquid per liberū arbitriū. non tamē ex merita liberū arbitriū non est causa sufficiētes boni opis sine diuina motiōe. et sic liberū arbitriū salvat. cum dicit: **A**nobis. et gratiam dei comendat. euz dicit: **b** **Q**uasi ex nobis. et sic tollit duplex error. Unus illorum q̃ dixit rūt liberum arbitriū nihil agere in meritorio op̃ez totū esse a deo: q̃ taliter nō cōtine randū. Ali⁹ ē error. **D**elagū dicit̃ q̃ inchoatio boni opis est a nobis. consumatio autē a deo: qui tollit p̃ hoc q̃ dicit̃ hic: q̃ i bona cogitatione deus opat̃. p̃ncipium aut̃ boni opis ex pte nostra est cogitatio ipsa. motio autē p̃mō mouentis requirit in mouētib⁹ secūdis: qui disponit omnia suauiter. Ap̃ter q̃d mouet oīa ad fines suos cōsequendos fm̃ cōditionē nature ipsoꝝ. et ideo illa quorū natura est ut sint libere voluntatis. libere mouet ad actus suos: sc̃z creature rationales. als aut̃ non libere. et accipit̃ hic libere et nō libere. p̃ut mot⁹ est in creatura: q̃d p̃ut a deo est: libere facit q̃d quid facit. **t** **Q**ui et idoneos. **D**emora ob tētione. hic cōsequenter cōmendat mōstros ecclēs. p̃mo ētūm ad officiū dignitatis. sed ētūm ad cognitionē excellentiā. ibi: **H**abentes igit̃. **P**rima adhuc in duas. q̃d mōst ostendit noui testamēti et veteris differentiam. sed ex hoc arguit ministroz noui testamēti dignitati. ibi: **Q** si ministratio. **D**ixit aut̃ apl̃s q̃ sufficiēta nra ex deo est. ideo continuans se dicit̃. subiungit: **Q**ui sc̃z deus. **k** **N**os fecit ministros noui testamēti. de⁹ enī disponit omnia suauiter. in ētūm dat vñciūcūs rei dñi tem exequēdi. p̃p̃riam operationē ad cōsequēdū debitu finē: p̃pter q̃d dñs dedit apostolis spūssanci donū: vt essent idonei ad cōsequēdū suū officiū: ñli ponere p̃ impedimentū. officiū autē eoz fuit ministeriū noui testamēti. ad q̃d exequēdū illos idoneos fecit. **t** **M**oñ l̃a sed spiritu: quia noui testamēti nō fuit datū apostolis p̃ scripturā. sed p̃ infusionē spūssanci illuminātis corda eoz in cognitione veritatis: et inslāmātis affectum p̃ ardorē charitatis. p̃pter q̃d dicit̃ lex spiritus. testamētū autē vetus lex littere. q̃d scriptum fuit in libro et asperū sangui ne: vt habeat Ero. xxiiij. et hec differēta veteris et noui testamēti habeatur Hiere. xxiiij. Ecce dies veniūt dicit̃ dñs et feria domui isrl̃ et domui iuda fedus nouū nō fm̃ pactū q̃d pepigī cū patrib⁹ vestris et. Et subditur causa quare noui testamēti dicit̃ spūs: et vetus testamēti lex littere. cū dicit̃ **m** **L**ittera enī occidit. q̃d testamēti verē cognitionē peccati dabat. nō th̃ grām. et sic agebat concupiscentiā occasionaliter ex malitia humana: q̃ semp̃ nit̃ in vetitū. et sic augmētabat peccatum q̃d occidit: vt plenius dictū fuit Roma. viij. **n** Spūs aut̃ viuificat. s. sanc̃tos: in q̃ data ē lex noua: vt dictū ē. p̃pter q̃d fuit necessaria post legē veterē. **t** **o** **Q** si ministratio. **M**ec̃ dñs p̃ter ex dictis ar guit excellentiā et dignitatē ministrop̃ noui testamēti. q̃d ministerium veteris testamēti q̃d fuit min⁹: habuit gloria et dignitatem annexā. si cut p̃tz in aaron et in filiis elius ex decursu veteris testamēti. et multo magis ministerium noui testamēti q̃d ē mal⁹: habet gloriam annexā et dignitatem. Hui⁹ lig̃ rōnis p̃mo ponit h̃enē. sed remouet obiectionē. ibi: **H**ā nec glorificatū. Cīrcā p̃mō dicit̃: **Q** si ministratio mortis. i. mōsteriū veteris testamēti: q̃d dñs ministratio mortis occasionaliter rōne dicta. **p** **L**itis deformata in lapidib⁹. i. in tabulis lapideis moy si tradit̃. **q** **T**uit in glia. i. in reuerētā. **r** **I**ra ut t̃c. p̃pter glām vultus ei⁹. i. p̃p̃i claritatē vult⁹ ei⁹. vbi enī nos habem⁹: **s** Faciē cornutaz Ero. xxiiij. alia trāslatio habet: **t** Faciē splēditā. apparebat enim ī facie moy si qdā radij. p̃cedētes surū angulariter in figuraz cornuum. **x** **Q**ue evacuat

a parte recipientiū. officiū autē eoz fuit ministeriū noui testamēti. ad q̃d exequēdū illos idoneos fecit. **t** **M**oñ l̃a sed spiritu: quia noui testamēti nō fuit datū apostolis p̃ scripturā. sed p̃ infusionē spūssanci illuminātis corda eoz in cognitione veritatis: et inslāmātis affectum p̃ ardorē charitatis. p̃pter q̃d dicit̃ lex spiritus. testamētū autē vetus lex littere. q̃d scriptum fuit in libro et asperū sangui ne: vt habeat Ero. xxiiij. et hec differēta veteris et noui testamēti habeatur Hiere. xxiiij. Ecce dies veniūt dicit̃ dñs et feria domui isrl̃ et domui iuda fedus nouū nō fm̃ pactū q̃d pepigī cū patrib⁹ vestris et. Et subditur causa quare noui testamēti dicit̃ spūs: et vetus testamēti lex littere. cū dicit̃ **m** **L**ittera enī occidit. q̃d testamēti verē cognitionē peccati dabat. nō th̃ grām. et sic agebat concupiscentiā occasionaliter ex malitia humana: q̃ semp̃ nit̃ in vetitū. et sic augmētabat peccatum q̃d occidit: vt plenius dictū fuit Roma. viij. **n** Spūs aut̃ viuificat. s. sanc̃tos: in q̃ data ē lex noua: vt dictū ē. p̃pter q̃d fuit necessaria post legē veterē. **t** **o** **Q** si ministratio. **M**ec̃ dñs p̃ter ex dictis ar guit excellentiā et dignitatē ministrop̃ noui testamēti. q̃d ministerium veteris testamēti q̃d fuit min⁹: habuit gloria et dignitatem annexā. si cut p̃tz in aaron et in filiis elius ex decursu veteris testamēti. et multo magis ministerium noui testamēti q̃d ē mal⁹: habet gloriam annexā et dignitatem. Hui⁹ lig̃ rōnis p̃mo ponit h̃enē. sed remouet obiectionē. ibi: **H**ā nec glorificatū. Cīrcā p̃mō dicit̃: **Q** si ministratio mortis. i. mōsteriū veteris testamēti: q̃d dñs ministratio mortis occasionaliter rōne dicta. **p** **L**itis deformata in lapidib⁹. i. in tabulis lapideis moy si tradit̃. **q** **T**uit in glia. i. in reuerētā. **r** **I**ra ut t̃c. p̃pter glām vultus ei⁹. i. p̃p̃i claritatē vult⁹ ei⁹. vbi enī nos habem⁹: **s** Faciē cornutaz Ero. xxiiij. alia trāslatio habet: **t** Faciē splēditā. apparebat enim ī facie moy si qdā radij. p̃cedētes surū angulariter in figuraz cornuum. **x** **Q**ue evacuat

Wytifice quidē est libera.ad bonū nō nisi filius liberauerit.
nec mō in misbris veteris legis ē. **V**el mystice p faciē
facie legales obvūtātē:q̄ erāt figure vītatis. **Q**uasi

a Que euacuāt. q̄ vet⁹ testamētū cessat adueniēte nouo: **q̄** tūz ad
ceremonialia & iudicitalia modo superi⁹ dicto Roma.iiij. & plen⁹ dice
tur in ep̄la ac illi breos. **b** Quō nō magis ministratio sp̄s.i.mīnī
steriū noue legis q̄ cōmīssum est apl̄s. **c** Erit in gl̄ia.i.in honore
& reuerētia.q.d. multo magis debet esse.vñ adhuc subdit. **d** Nō
si ministratio dānatiōis.i.vereris testamentis:
q̄ dānatiō occasionaliter: in q̄tūz malicia
hōis nitit in vītū: t sic in trāgressionē p̄ce
pti q̄ est mōrē culpe & dicit ad morē gebēne.
Et bec materia.s. quō lex erat occasio p̄cī fu
it p̄trācta diffusē Rom. vii. **e** Multo ma
gis abundat ministeriū iusticie.i.nouo testa
mēto in q̄ dāk sp̄s tītī ḡrā iustificās. **f** In
gl̄ia. q.d. ino plus. **g** Nam nec glorifica
tū. Hic remouet obiectiōē q̄ possit fieri: quia
possent dicere q̄ leet nouū testamētū sit exel
lentius veteri: tū hoc est modicū. iō nō est dele
rendū. ppter nouū: sicut dicebat illi qui simul
cū euangelio legalia obseruabāt. ideo sequē
ter ostēdit q̄ nullā gloriā habeat vetus testa
mentū in comparatiōe ad nouū dicens: **N**ā nec
glorificātū est quod claruit: id est vetus testa
mentū q̄ trāshū. **b** In hac parte.i.in com
paratione ad nouū: q̄d est pars & hereditas
nostra. **i** Propter excellentē gloriā. nouū
testamēti sicut stella licet habet aliquā clarita
tē: cōparata tamē ad sole obscurat. Adducit
ctiā ad hoc aliam rationē: Illud enī q̄d datur
p modū transētūs nihil est respectu semp man
entis. vetus autē testamētū trāshū sicut im
perfectum adueniēte pfecto. nouū autē semp
manebit: quod inchoatur in via & pfectū in pa
tria. **u. xxi.** Cēlū & terra transibūt: verba au
tē mea nō transibunt. t hoc est q̄d dātū. **k** Si
enī quod euacuāt p̄ gloriā est:

a eius que euacuāt: quō non ma
s nouū te. in quo dāk sp̄s. **b** Eterna
gis ministratio sp̄s erit in gl̄ia: **d**
a In gl̄ia eterna erit: q̄ dar iusticiā sp̄s q̄ in ea
datur q̄d iterū a minori p̄bat. **b** Eteteris q̄ om
nes p̄euātūtōes constituit. **f** Mōrē.
Hām si ministratio dānatiōis i glo
a .i. dat abunde gloriā.

b ria est: multomagl abūndat mi
a s nouū te. in quo dāk sp̄s: p̄ quē est iusticiā et
cōsummatio vītū. **b** s quā nō profuit gloriā
vultus sed obfuit: t̄ si culpa illoū non sua.

c nistēriū iusticie in gloriā. **N**ā nec
d gloriificatum est q̄d claruit in hac
a s q̄re. **b** s q̄ de nouū te. vbi p̄viēt gl̄ia dei
parte ppter excellētē gloriā. **i**
a In isto gloriā: q̄ manens ē: q̄ nouū testamētū
nō succedit aliud. **b** s fuit ministratio & recipiū
per gloriā mōrē: sine qua nō cōmandaretur.

Si enī q̄d euacuāt p̄ gloriā est:
multomagis q̄d manet in gl̄ia ē. **m**
a s q̄ mīstī nouū te. cerri sumus de rāta gloriā.
b s videndi gloriā dei.

f Habēntes autē talem spēm mul
s crescit fiducia operibus. **f** & q̄ aga gloriā.
ta fiducia vītū. **t** Et nō sīc moy
a s p̄figuras legales: q̄ numio fulgorē non p̄ve
rāt cū videre. **b** s clarū & sp̄sātē intellexum.
ses ponebat velāmē sup faciēt su
a s ideo ponebat. **b** s quā non poterant parti
caula peccati.

**q̄z lūt nō intēderēt filiū israel i fa
a s velāmē modo nostris expositionib⁹ remoue
tur: sed rō eoz hebes est: nec p̄t penetrare q̄dīu
nō credunt. **b** s per gratiā.
ciez ei: quod euacuāt: sed obtusi
a s fensus iudeoz sunt obrus: q̄ non solū rūc: sed
& hodie quādo veritas pater.**

s sūt sensus eoz. **U**sc̄ in hōdiernū
a s .i. dum legitur eis vetus testamētū.
s diem idīpm velamen in lēctione
a s esse velameu. i. nec hoc
sciunt q̄d sit velamen.

**veteris testamētī manet nō reūe
f. i. in fide christi tīm.**

v latū q̄d in christo euacuat: sed

v sc̄ in hōdiernū diem cū legitur
a s vetus testa. **b** s quasi pondus.i. in coribus
eoū est cēcitas depīmens rationē.

**mōȳses: velamen est posītūz sup
s qui negāt christū. s sed. s credendo.**

k cor eorum. **N**um autē conuersus
s aliquis eoū. s christū. **f** dato spirituſcō.

l fuerit ad deuz: auferet velamen.

a s p̄ q̄. s & ideo dar legē sp̄s p̄ fidez in mēc.

m **D**ominus autēm spiritus est.

Ero. 34.0

k Idipsum velamen in lectione veteri testa. manet nō reuelarūt. i.

amotū a corde eorum: licet sit amotū ab ipsa reḡ christū: vt dictuz

est. ideo subdit. **v Quod in christo. i.p christū: Euacuāt. cetera**

patent ex dictis vsc̄ ibi. **x Cum autēm conuersus fuerit. s. popu**

lus israel circa finē mundi: **y Auferetur velamen. de corde ipo**

rum. **z Dominus autēm spiritus est: id est spiritus sanctus ē liber**

& libertatis dominus, ideo subditur:

Joh. 4.0

k **¶** ubi autēm

libere

Slo. ordi. Ad Corinthios II La. IIII Nico. de lyra

Liberi intelligere ut nos: vel dñs ad quē pertinet ē spūs. i. spūalis essentia: et ita facit spūal intelligere.

a **H**os reue. In q̄ ludeis velamē. In speculo nō nisi imago cernit. Hoc ḡ conatur ut p̄ hāc imagi-

nē. i. rōnē qđ nos sum⁹ viderem⁹ vt cū illū a q̄ fa-

cti sumus: tanq̄ p̄ speculū.

In imaginē dei eandē quā

speculamur: quia eadē ima-

go deī est et glā deī. Sicut

deī. in si. b. vir quidē imago deī est et

deī renī. c. gloria deī. Trāsformamur:

miss. Deī/ transīm⁹ de forma ī formā:

gūla. c. li.

er. i. p̄. p̄. p̄.

A de glā creationis

in gloria iustificatiōis. Del

de glā fidei: vbi filii dei in

gloria speciei vbi et similes

erimus: cū videbim⁹ cū si-

cū est. v. Job. 3. a

scimus q̄ cū apparuerit siles ei eri-

mus. I. spū dñi: q̄ b. bonū

a gratia deī. Hui⁹ imaginis

q̄s fiet pfectio: ad quam

pseuēdā nos erudit. Cum

aūt ad pfectū hec imago re-

nouata siles deo erimus.

b Speculatē. Specu-

lo: nō a specula. qđ in greco

non est ambiguū. c. In

eandē. Quaz speculamur:

quā speram⁹. d. Imag-

at siles glē p̄sumus in

eternū. e. gloria. Del a clā-

ritate moyſi: in gloria p̄s:

quā decet dare spirituz del-

tantam a tanto. f. La. IIII

e. Deo habētes. Com

mēdantes. Ut luceat

lux vestra corā homi-

nib⁹. g. Corā deo. Nō vīt

videant ab hominibus.

g. In qđ deī tē. Aug⁹.

Del talis pōt esse ordo ver-

boū. In qđ pereuntibus:

deus ver⁹ et iust⁹ exēcāvit

mentes infidelū hui⁹ secu-

li. h. Deus hui⁹ seculi. i.

deus q̄ nō solū bonos regit:

sed et malos. p̄ merito p̄cipi-

tar: dās eis qđ volūt. i. vt si

credāt qđ nō facit malicia

ḡ iusticia. Del deī sc̄lī: super-

bia v̄l̄nguiuies: v̄l̄ diabō-

lus p̄nceps mūndi: q̄ secula-

rib⁹ p̄ncipaf. l. Qui est

imago. Aug⁹. Sc̄iendū q̄ imago et eq̄litas et sili-

do distingueda sunt. Quia vbi imago: et in sili-

tudo est: nō et in sili-

tu imago. Ubi eq̄litas et silitudo:

nō et in sili-

tu imago. Verbi grā: In speculo est imago et sili-

tudo: nō tñ equalitas. q̄ multa desunt imaginī: q̄

insunt illi rei de q̄ exp̄sa est. Potest et aliqui eē ima-

go in q̄ sit eq̄litas: vt in parēib⁹ filiis innenit

imago et silitudo et eq̄litas: excepto tpe quo prece-

dunt parētes: q̄ de parēte exp̄mis silitudo fili⁹: vt

recte imago dicaf. Et pōt esse tanta: vt recte dicaf

eq̄litas. Potest etiā silitudo aliqui et eq̄litas: quis

nō sit imago: vt in duob⁹ quis parib⁹. Christ⁹ autē

ita dī imago patr⁹ vt nihil hoc desit: vt n̄ solū ima-

go ei⁹ sit: q̄ de illo ē. et silitudo: q̄ imago ē: Sed et

eq̄litas tāta vt nec t̄pis iteruallū sp̄edimēto sit: q̄

q̄ no gene rauit

a. Ubi autē spūs dñi ibi libertas. s. p̄plādi veritatē remoto velamine ab oculis mētis. iō subdit: b. Hos xō. s. xp̄iani et potissime ecclie mi- nistrī. c. Neuela. facie. i. mēte: q̄ dī facies spūalis: in q̄tū ibi viger co gnitio itellectualis: oēs sensus ī facie corporali. d. Glaz dñi. s. tēsu p̄s et nō solū moyſi. e. Speculatē. i. In speculo rōnis cognoscētē. et q̄ co gnitio fit p̄ assimilationē cognoscētis ad cognitū. iō seq̄tur: f. In eandē ima. trāsfor. a. clā- sey natural cognitiōis et grē. g. In claritatē. vīsōis btē. h. Tanq̄ p̄ hū. q̄ b. nō inest si delib⁹. pp̄ta xtē: b. spūscēt eos ducētē: Bo. viii. Qui spū dei agunt: hi filii dei sunt.

i. In ea. iij. vbi dicitur in postilla: Nam nec glorificatum est quod claruit. **D**additio. Moc qđ 3: Nam nec glorifi- catū est qđ claruit tē. exponit vno mō in Slo. sic. l. i. qđ claruit. i. moyſe. In hac parte. s. In facie nō. Et glā. Propter ex- cellētē gloriā q̄ est in nouo testamēto: vbi p̄veri vidēt gloriā deī. i. cōparatiōe hui⁹ excellētis glie: q̄ nulli. p̄fuit gloria vult⁹ moyſi: licet b. fū- lit culpa illo⁹ nō sua. hec autē glā multo maiorē q̄ abundat: vt p̄ ea purificati hoies absteria cal- gine possint videre gloriā deī. hec in Slo. q̄ ma- gis videat p̄sona littere: eo q̄ in p̄cedētib⁹ apls loquēs de moyſe dicit q̄ filii isrl̄ nō poterāt intē- dēre in faciē moyſi. propter gloriā vultus ei⁹: ex q̄ possint sumere p̄seudo apli quod dāmodo occasiōne arguunt: q̄ legalia a deo data p̄ moyſen: q̄ tante excellētē fuit vt vult⁹ eius sic gloriare non erāt enāuāda etiam tpe euāgeliū. Ad qđ rūdet apls q̄ nec glorificatum est quod claruit tē. ve- expositum est tē. **La. IIII**

i. Deo habentes hanc ad i- s. dignitatē. s. ve spū alij mistrem⁹ mīstrationē iuxta qđ mi- k. s. non meritis. sericordiā dei p̄secuti sum⁹. Non. i. a. q̄ alijib⁹ aduersis. b. s. non solū apta ma- la: sed etiā cogitatione. dēfici⁹: s. z. abdicam⁹ occulta de m. a. s. ve p̄fuso que vidēt humiles. s. hypocrisi. decorl. Nō ambūlātes ī astutia. o. s. ḡ falsi vel p̄ questu p̄dicātes. Meḡ adulterātes verbū dei: sed p̄ a. q̄ māifesta videat nobis vītas. b. s. cōmēda- ī manifestatiōe vītāt. Cōmēdā r. biles faciētes. a. s. sine cōparatiōe aduersario- rum. s. non ad oculum. tū est euāgeliū nostrū: in his q̄ s. p̄ereunt est opertū. In quib⁹ deī v. a. s. a naturali ratione. b. hui⁹ seculi excēcauit mentes infi- a. s. q̄ xp̄o n̄ credūt. b. s. ve nō appetit eis qđ tā- dēliū: vt nō fulgeat illūlātiō euā- lux est. a. s. doctriā euāgeliū illūlians. b. s. in q̄ p̄- dicat glā dīnātā nō solū infirmitas hīanitāt. c. s. vel qui. d. s. q̄ de illo est. e. s. qui vi- der me vider et parēm.

i. ḡlūl̄ ḡlē xp̄i qui est imāgo deī. s. 2

manifestatione veritatis. posset alijs obīcere in p̄tariū: eo q̄ multi cō- tradicebāt sibi: et sic nō erat in dictis ei⁹ veritas manifestata. Ad hoc re- spondet apls q̄ hoc nō. p̄uenient ab ex parte sue p̄dicatiōis: b. ex maliciā p̄tradicētū: q̄ impeditab eos cognoscere veritatis. v. Job. i. s. Maliciā uolūl̄ aīam nō introibit sapia. t. b. et qđ dicit: Et si etiā opertū est euāgeliū nostrū: aliqib⁹ ei⁹ veritatē nō capiētib⁹. t. In his q̄ p̄ereunt ē oper- tū. i. p̄cedit ex malicia eorū. v. In qđ deī bñl̄ seculi. Hoc exponit duplicit. An modo de creatorē hui⁹ mūndi: q̄ ex demerito talū retrahit lumen sue grē ab eis et iuste: et sic p̄tis exēcāvit ex se. Aliter de diabolō quē imitant̄ secularīt̄ viuētes. et sic pōt dici deī hui⁹ seculi: sicut dī p̄nceps hui⁹ mūndi: Job. xij. Hunc p̄nceps hui⁹ mūndi exēclet foras.

x. Ercecauit secularīt̄ viuētes. auertēdo eos a veritate. y. Et non ful. il. euān. ḡlē xp̄i. in cordib⁹ eorū. z. Qui. s. xp̄s. a. Et inā. dī patriis. et p̄ sequeb̄t̄ est fontalis plenitudo luminis: s. m. q̄ dī Hebreo. s. Qui cū sit splendor et figura substātie ei⁹ tē. Sed q̄ sup̄is vocavit euāgeliū suū: et hic vocat euāgeliū xp̄i: posset alijs credere eē duplex euā-

gelium. ideo

Glo.ordi.

Ad Corinthis II

La. III Nico.de lyra

Nō generauit de⁹ fili⁹
um in tpe⁹ a Non
enī. **D**ic⁹ glie xp̄i: vel cōmēdamus
nos corā deo i māfīe
statōe veritatē: t ce-
tera talia facim⁹: t b
xp̄i xp̄i. **b** Lūmē
splen. qd fuit i sepa-
tione elemētoꝝ. **C**epe-
rūt ei tenebre ex q co-
fula moles celi t tē
cepit eē. p acceden te
luce qd factū ē meli⁹
reddid. In q pficiēt
hois affectio signifi-
cat. vñ: Fūist⁹ aliqui
tenebre: nūc aut lux
in dho. **c** Scie cla-
ri. Scia glie dei est q
scim⁹ lumē eē q tene-
bre p̄e illuminant.
d Habe. **a**t. Dacte,
n⁹ de altitudine scie. **b**
de fragilitate carnis
q̄ est ad gloriā: t si q
videat. **C**hefau-
rum. Dicit sacrū dei
qd fideli⁹ erogat: p
fidis abscondit.
f Manifestet. qdaz
ci de resurrectiōe du-
bitabat. **g** Ergo
mors i n. o. qz p mor-
te vitā ielu pseqmūr.
q̄ more nō ē inutile: **g**
opat magnū qd i no-
bis. **S**vita q dele-
ctamini in frenis ope-
raf i vob mortē. **C**el
passine g. i. xp̄i spem
vite ielu more opat:
id est a p̄dicti passiōi
b⁹ effici i nob. i. per-
mittim⁹ effici. **g** p B
vita effici in vob. i.
fides plantarur.
b Eundē spm fidei.
Aug⁹ sup. Bob. Ho-
mel. xlvi. **L**pa varia-
ta sunt: nō fides. illi
ventur: nos venisse
credimus. **t** Nos
vobis. Nō vos no-
bisc⁹ et iſeriores sed
pares nob sitis si vo-
lucritis. Et bñ de vo-
bis assero: qz oia ita
facim⁹. ppter vos in-
struendos nro exem-
plo. Ita oia ad vos
spectat: vt gratia dei
abundas in nobis
abundet in vob: et p
vos i alij. **E**p vos
multos abūdet gra-
tiarūctio: vt vos
et illi vo gratias aga-
tis. In gloria dei: id
est ad ostendendum
deum gloriosum.
k Omnia enim p-
pter vos. Omnia enī
sustinet: vt nos pau-
cos ad dei cenaz per-
ducat: cuius contu-
melia est: si veniant
pauci.

G Sed licet

gelitum. ideo b remouet p hoc q eiusdē euāgelij chris-
tus est actor. apls aut minister tm p̄dicatoꝝ. **a**
a Nō enī nolinet p̄dicam⁹: ranq̄ actores euāgelij:
b Sed iesum chri. dñm no. tm. **c** Nos aut fiuos
vros p tesu. admistrādo yobis doctrinā xp̄i. qd de-
clarat p hñs. **d** M̄n de⁹ q̄ dixit de tene. lucem
splēdescere. **s** lucē corpore creando: t ipam a tenebris
separādo: **H**en. i. **e** Ip̄e illuxit in cordib⁹. i. p̄sili-
ter lucē spūale infudit ad cognitionē euāgelice verita-
tis: nō soli p nobis: sed etiā p alijs. ideo subditur:
f Ad illuminationē scie cl. dei. i. ad manifestationē
noticie diue. **g** In facie ielu xp̄i. i. relucētis in fa-
cie el⁹: in q̄tum p noticie dñm q̄ tradit⁹ euāgelio co-
gnoscit ip̄e chri⁹. **b** Habet⁹ aut. **D**ic p̄s agit
de vnu ministeri⁹ ecclie q̄tū ad tolerantiā mali. Circa
qd pmo oñit patientia⁹ ministroz⁹ ecclie. sed causam
hui⁹ patiēt. ibi: Semp mortificationē. tertio manife-
stat vtrūq. ibi: Semp enī nos. Circa pm̄ dic̄t conti-
nuando se p̄dictis. Habet⁹ aut thesaurū. i. illumina-
tionē dei dictā. **i** In vasis fictilib⁹: qz in b mūdo
sum⁹ temptibiles p̄sonē tribulatiōib⁹ t angustiis ex-
posita. **j** Ut sublimitas. i. illud magnū qd facim⁹
in edificatione ecclie t gentiū queritōe. **m** Sit vir-
tutis dei t̄. i. deo totū attribuat: t nō hūane potētis
diuitiis vel sapie. qd posset fieri: si apli fūissent poten-
tes: diuites t honorati. sicut est de lege machometi: **z**
strariū fuit i aplis. t̄ subdit. **m** In oib⁹ tribula-
tionē patimur: sed nō angustiamur. ille angustiari di-
cit xp̄e q̄ nō videt sibi patere aliquid remediu in tribu-
latione: t sic est de p̄sidenti⁹ in hoc mūdo. ppter qd
angustiabit in tribulatiōe q̄ sibi deficit mundanū re-
mediū: sed scit⁹ nō angustian⁹: qz in tribulatiōib⁹ adest
eis solatiū diuinū. **n** Aporiamur. i. depaupamur.
t̄ d̄ a poros grece: qd est paup latine. **o** Sed nō
destitui⁹. qz sancti parū curant de subtractione di-
uitiarū t̄paliū: cū sibi remaneat diuitie spirituales: q
nō p̄t violenter amonere. **p** Persecutionē pati-
mur. fugiendo de ciuitate in ciuitatē. **q** Sed nō de
relinq̄m̄ur. n̄ de⁹ est soci⁹ vbiq̄ itineris nr̄. **r** Du-
miliamur. i. stemmimur. **s** Sed nō cōfundimur.
qz nō sentim⁹ in nobis debita cauſaz p̄fusionis.
t Deicimur. i. ad periculū mortis impellimur.
v Sed nō perim⁹. qz de⁹ semp liberat suos. aliqui vi-
sibiliter: sicut liberavit tres pueros de camino ignis:
aliqui invisibiliter eos de p̄nti miseria transferens ad
quietē: **h**ap. ij. illi sunt oculis insipientiū mori: illi
aut sunt in pace. **x** Semp mortificationē. **M**ic p̄se
quēter ostendit patientie cām: t pmo fac̄ p̄positū. se-
cundo manifestat p effectum. ibi: Dropt⁹. **A**d enidē
tiā pm̄ siderandū q̄ in xp̄o fuit duplex star⁹. **U**nus
mortis: in q̄tū carnē passibili⁹ assumpt⁹: in q̄ penalita-
tes hui⁹ vite t tandē mortē sustinuit. **A**ll⁹ est vite: in-
q̄tum vita glorioſa qua vivēbat occulē anima sua a
principio sue p̄ceptionis deriuata fuit ad corpus in sua
resurrectiōe: qz resurrexit i corp glorioſo. **D**ec est igī
causa patientie sanctoz. ex hoc enī p̄ sperant firmiter
p̄formari christo resurgentē: patienter sustinēt tribula-
tiones huius mūdi in q̄bus cōformant xp̄o patienti. et
hoc est qd dicit **Apls**: Semp mortificationē ielu xp̄i:
id est cōformationē ipsi patienti. **y** In corpore nro
cōcūferētis. i. vbiq̄ tribulatiōes patienter sustinētis.
z Et t̄ vita ielu. glorioſa. **a** Manifesteret in co-
porib⁹ nr̄is. in futura resurrectiōe: in q̄ resurget corp⁹
impassibile t incorruptibile. **b** Semp enī t̄. repe-
titio ē eiusdē sine. ad maiore assertione: t qz nō solum
scit⁹ patiēter tolerat. ppter spem future resurrectiōis:
sed etiā qz animant ad b̄ exp̄lo xp̄i patientis. ideo sub-
dit **Apls**: **c** Ergo mors. l. xp̄i. **d** In no. opa-
tur. animado nos ad tolerantia⁹ passiōis. **e** Vita
aut in vob. i. vita xp̄i opat in vobis: p̄ferēao spem re-
surrectionis. t̄ subdit. **f** Habentes eundē spm fi-
det. sed mors xp̄i nō sic opatur in vobis sicut in nobis:
qz nō estis in talib⁹ tribulatiōib⁹ in q̄b⁹ sum⁹: erit t̄
saluati p eandē fidē qua t̄ nos. qd p̄t firmat p scri-
pituram **Psal. cxv**. **g** Sicut scriptum est: Credidi
pter quod t̄. et patet ex dictis littera vñq̄ ibi:
h Omnia enim ppter vos. i. omnia facim⁹ t sustine-
mus ppter vos: instruendo exemplo t verbo.

+ 105.15.

D

1 k 2 o

At gratia

Gla. Sed licet is q. Quicquid est cōē pecorū: ex-
terior hō ē. is q. in p̄. hic ē imago dei. **b** De-
nonas de die i. dīe. i. assidue purior elicit per
ignem tribulationis. **a. V**

Climus enī. Ordo. Scim⁹ enī q. edifi-
cationē. i. cor-
pus immortale
havedim⁹. si corp⁹ p̄
tribulatiōes dissoluat-
tur. Et tō qm̄ sic dis-
soluit ut dicit⁹ t̄ cau-
sa sit p̄missa. Inde p̄
videtur; q̄ habebim⁹.
D De cōsc. **d**is. 4 . c. ex-
quo.

In hoc. l. in cō-
deratiōe huius tante
glorie. **e** Ingemi-
scim⁹. ex dilatioē des-
terij qd̄ nō facerem⁹.
nisi certi. **i**n cui⁹ rei
figura axa filia caleb
petit irriguū supius
et irriguū inferi⁹. et
nos lachrymas effun-
dam⁹. nō solū p̄ p̄sen-
tis incolat⁹ miseria:
p̄ dilatioē superne
glie. Ingemiscimus:
q̄ cupim⁹ sup̄ inno-
tationē aie quā tā acce-
pit⁹. **g** Sup̄dū
nos ha. no. i. dari aie
indumentū: nō de fra-
corruptibili sed.

f De celo. i. morta-
le et impassibile ad si-
militudinē celestiu⁹.
Nos pfectiores. p̄ di-
latōe gemim⁹: q̄r mi-
ni pfecti: q̄ carnē fo-
uet inē q̄s se ap̄l cō-
memorar: ne illi de se
min⁹ sentiat. et b̄ est.
b Nam. Et nos.

i Nullū. i. ta. isto. q̄
b̄itationē hui⁹. corp⁹
diligim⁹. De q̄ s̄ cu-
rādū c̄ n̄ sit taberna-
culū nisi ad tempus.
k Ingemisci. deside-
rio celestis. nos dico
grauati⁹. **U**l nō mi-
rū si ingemiscim⁹: q̄
a beatitudine remoti.
Nā etiā de b̄ minori
gemimus: q̄ b̄ corpe
exiūmū. Et b̄ ē. **N**ā
q̄s. i. ta. isto. Quis.

Grauati. **l** So. i.
ideo gemimus.
m Nō nolū. i. c. **g**
b̄ posse fieri. **A**el
Ingemiscimus. Desi-
derio celest⁹. **e** aut̄
b̄ efficit i. nob. **A**el
Molu. expo. de t̄ es-
ficit id. **E**t immortali-
tate cupiamus.

Ron manufactā. i.
hoīum cōpletōe factā
sc̄z nō hūanc genera-
tions ope p̄ductaz:
ne hūanis somentis
auctā: s̄ a deo ineffabilis cōpactam. **E**ter-
nā. q̄r in ea sine fine manebit. **p** Si t̄ vetti
ti gloria. p̄missōis. **N**ō nudi. b̄ enim desi-
derāt sc̄i: ne resurgētes recepto corpore nudi:
g Id est alieni

a Ut ḡa. s. del⁹. **b** Abūdās a nobis t̄ vos. **c** Per mul. in grāfūactio-
abū. in glo. dei. i. vt multi resurgāt ad granatiōes ad glorīa dei. **d** Prop̄
qd̄. Hic p̄t manifestat qd̄ dixerat de patientia ap̄loꝝ i. p̄leutiōe positor. dices:
Propter qd̄. i. p̄ter aniationē exēplo xp̄i passi⁹. et p̄ter spem resurrectiōis in
corpore mortalit⁹. **e** Nō deficit⁹. in tribulatiōib⁹. q. d. ad maiora sustinere para-
ti sum⁹. **f** Sed licet his q̄ foris est n̄ hō corūpaf. i. ipa
natura sensitiva tēdat ad corruptionē ex. p̄cessu etatis et
pondere tribulatiōis. **g** T̄ is q̄ inē est. s. intellectina
natura. **b** Renouat de die in dīe. p̄ culpe purgationē
et i. segle. **T** Id enī qd̄ in p̄stī ē. i. tribulatiōis t̄pis
p̄fūtis. **k** Nomētaneū est et leue. q̄r sunt brevis dura-
tions. **b** Nomētaneū est et leue. q̄r sunt brevis dura-
tions. **i** In sublimitate eter. glo. pon. ope. in nob. expectatib⁹
ip̄m. et dr. In sublimitate. rōne dignitatib⁹ q̄ est in premio.
P̄ternū. rōne duratiōis infinite. **N**ondus: rōne p̄cōsi-
tatis. q̄r p̄cōsia cōl modo loq̄ndi dicunt magni p̄der.
Vel alit̄ dr. **P**ondus: q̄ premiū glorie querat totalis ap-
petit in deo: sicut p̄dūs querat graue in cōtēro. m. **b**
stem. no. ea q̄vidēt̄ t̄c. i. ista fūt̄ i nobis: q̄r nō attendi-
mus ad bona t̄palia et visibilia: sed ad etna et uisibilia
p̄ nūc: que p̄ fidē a sc̄is firmissime credunt: et p̄ spem
certitudinaliter expectant. **g** In ca. iii. vbi dr̄ in po-
Additio. **b** doc qd̄. **g** Still. In faciez xp̄i tesu.
xp̄m q̄ est facies p̄ris sine q̄ nō cognoscit. **i** In faciez xp̄i tesu.
b Limus enī. Hic p̄t cōmēdat ministeriū noui te-
stamēt̄ ex fide siue ex premio: licet enī de b̄ terige-
rit ca. p̄cedēt̄ aliq̄liter. hic t̄ tangit maḡ comple-
te. Et diuidit̄ i tres p̄tes: q̄r p̄tā t̄ḡit de hac p̄mīatiōe.
sc̄do de debita ad ip̄am premiatiōe p̄paratiōe. ibi. Et
ideo p̄tendim⁹. terrio de causa vtrūsp̄. ibi. **S**ia aut̄ ex
deo. **M**irima adhuc in duas: q̄r primo agit de b̄ premio.
sc̄do de el⁹ desiderio. ibi. **N**ā et in hoc ingemiscim⁹. Cir-
ca primū sc̄endū q̄ dixerat in fine ca. precedēt̄ q̄ ip̄i et
alii apli nō attendebat ad bona trāistoria: h̄ ad eterna.
ideo p̄tinādo se ad dicta dicit. **L**imus enī. i. certitudi-
nem habemus p̄ fidem formatā. **O** Quonia si ter-
restris dom⁹ nostra. i. corpus terrenū nostrū q̄s se habz
ad aniam suo modo: sicut dom⁹ ad inhabitantē.
P Dissoluat̄. p̄ morte. **q** Edificationem ex deo
babem⁹. domū nō manufacta in celis. qd̄ alii exponunt
de corpore glorioso in futura resurrectiōe b̄sido. qd̄ dr̄bic:
Nō manufacta: q̄r virtute nature nō erit gloriosum.

r Sed eternā. q̄r ab eterno a deo p̄ordinatā: sed q̄niaz
ap̄ls videt̄ loq̄ de b̄ q̄ statim post mortē realis b̄a san-
ctis: h̄ corporis immortaltas b̄t̄ in spe: t̄ nō in re. i. me-
li⁹ videt̄ exponi de glia ale q̄ statim b̄a a sc̄is cōno pur-
gat̄. **g** Br̄abitatio. p̄ter excellētā ip̄i⁹. ait̄ ad dei capa-
citatē: Job. iii. i. In domo p̄ris mei māstōes multe sunt.
Vt̄ etiā dom⁹ eterna nō manufacta: q̄r gloria celest⁹
obiectue de⁹ est q̄ est increat⁹ et etern⁹. **s** **N**ā t̄ hoc.
Hic p̄t agit de appetitu b̄l⁹ premi⁹. Et diuidit̄ in duas
partes: q̄r primo circa b̄ ponit⁹ appetit⁹ variis nature et
gratia. q̄d̄ repugnat̄. sc̄dovn⁹ victoria. ibi. **A**udiēt̄
igl̄. **C**irca primū sc̄endū q̄ appetit⁹ est inclinat se
quens formā. **E**st aut̄ in nobis duplex forma. i. naturalis
et gratie habitualis: et p̄ osis duplex appetitus. i. nature
et gratie. **A**ppetit⁹ aut̄ nature inclinat ad cōseruandum
vñionē anie cū corpore et dissolutionē refutat̄ et abhorret.
Vappetit⁹ aut̄ gratie inclinat ad p̄secutiōne glorie: q̄ co-
sistit in clara visione dei et ei⁹ fruptione. igl̄ si aia posset
sequi gloria absq̄ dissolutiōe corporis b̄l⁹ mortalit⁹. ap-
petit⁹ gr̄e t̄ederet in p̄secutiōne glorie celest⁹ absq̄ re-
tardatiōe p̄ appetit⁹ naturalē: h̄ q̄r hoc nō p̄t fieri ideo
appetit⁹ naturalis: eo q̄ refutat̄ naturalis dissolutionē
hanc: in hoc quodāmodo repugnat appetit⁹ gratie. et
b̄ est qd̄ dr̄: **N**ā t̄ in b̄ ingemiscimus. i. desideram⁹ cū te-
dio dilatōis. **t** Habitatiōnē no. q̄ de celo. i. p̄secutiōne gr̄e. **v**
Sup̄dū. vestimentō glie. q̄d̄ nō que-
nit ex p̄ncipib⁹ intrinsecis nature: sed a deo dā. p̄pter
qd̄ indumentū dr̄: **x** Cipiētes. appetitu gr̄e. **y** Si
t̄i ve. et nō nu. iuentamur. i. si absq̄ dissolutiōe corporis
corruptibil⁹ q̄ vñs aia vt̄ vestimenti. possit sup̄dū glo-
ria. tunc absq̄ alii retardante appetit⁹: dissolutionē
onē corporis et anie abhorretis. p̄pter qd̄ subdī: **z** **N**ā t̄ q̄ sumus in b̄ taber-
naculo. i. in hoc corpore mortalit⁹. **a** Ingemiscim⁹ grauati. de dissolutiōe corporis
et anime. **b** Eo q̄ nolumus expollari. s̄ez corpore per mortem.

g Sed sup̄us

Id est aliena a pmissa gloria inueniantur. Hoc enim opus est ut induit corpore supradictam gloriam; que est immunitatio in claritate. **G**rauitate. Corpore quod tamen nolumus morire nobis tolli sed superinduit. I. a deo vestiri stola immortalitas: ita ut vita immortalitatis derit uita mortalitatem: non ut supuentur: sed a **A**it absorbeatur. Ita ut nusquam sit morta

litas non infra: non supra: non intra: non extra. Absorpta est enim uita corpore. Et quod gravitationis causa est non natura substantia corporis: sed ei corruptio. Non lumen expoliari corpe si fieri potest: sed eius immortalitatem vestiri: quod etiam malis ad bona trahit: in ipso transitus est amarus: et si corpus gravat animam et hoc incertamente uitio: non tam anima malitia ex eo: nec fuit eius corruptio peccati causa: sed pena: non fecit peccatum animam peccatrix animam carnem. s. corruptum. Non est purus a uitio diabolus: quod non habet carem. Nolumus expoliari. Ecce vox nature: confessio penae: graue est corpore et onerosum: et non libenter deseritur. Pius enim metus rōne dissolui capit et esse cū christo. Sensus autem carnis refutat et recusat.

b **A**udentes. Deus facit vellet: facit et certos per spiritum. et iudeos audentes. **P**eregrinamur a deo. Quod cum alibi scriptum sit: In spiritu uiuimus: mouemur et sumus. Quia et si uobis deus: non tam hic videbit sicut in celis. Peregrinamur: et non fide sed spes. **D**er fide enim ambulamus. Qui peregrinatur et per fidem ambulat: non tam est in patria: sed est in via. Sic ergo ambuleamus in via simus. quod ipse rex patrie factus est: et ibi uitas: hic autem uita est. Quo imus ad eum. Quia per ipsum. Ite enim ait: Ego sum uia veritas et uita. Et enim illuminatio per fidem: et illuminatio per spiritum. Domini enim uita agetur adhuc mortalē non potesttingere: ut dimoto et discusso omnib[us] fantasiis corpori secretissima incommutabilis ueritas luce potiat et mente penit. et suetudine huius uite alienata: restanter et indeclinabilitas illi bereat. **E**t referatur uulnus quod si non per se: per alios gesserunt: dum per eos crediderunt: vel non crediderunt: sicut in iudiciorum: non quod gesturi erant si diu uiueret. dicit enim protus gessit in corpe non ut gestur erat: si uiueret. Frustra ergo hoc post hoc sibi permittit quod hic in corpe comparare neglexit. **F** Propria corporis. Aug. Quia nullus mercenarius nisi in corpe est. Quem sensus confirmat alia translatio quam ita h[ab]et: ut referatur uulnus quod si ea quod gessit per corp[us]. Per corpor[um]que non quod oia gerant mori corporis: sed per corp[us]. i. p. temp[or]is quod virit in corpe. Dic enim omnes meritorum comparare: quod possit post hac uita quod sp[iritu]a relevari vel guariri. Nam etiam ista quod per defunctionem comeditas frequentat ecclesia non obstat perit. Et quod nisi per differunt uite quam quod gessit in corpe. Quia etiam uulnus sibi quod dum in corpe uiueret copavit: ut ei posse sint ista p[ro]desse. Cum ergo sacrificia vel altare vel quicunque elemosynarum: per baptizat[ionis] defuncti aiab[us] offeruntur: per uale bonis graziarum sunt. Pro non valde malis apertitio[nes]. Pro valde malis: et si nulla sunt adiumenta mori: tuorum: quiescens uiuox solatiorum sunt. Quibus autem pluit vel ad hoc: sunt ut sit plena remissio: vel certe ut tolerabilius fiat ipsa damnatio. **S**uadendum. At crederunt et quideant sibi: quod quorundam prauiloquio dies domini

in dubio

a Sed supuesti. i. indui glorie vestimento: non tam ita quod mortalitas corporis maneat cum gloria ante: quod hoc est impossibile nobis: sed in solo christo factum fuit per dispensationem dei ad opus redemptoris nostrae. ideo subdit. **T** b Ut absorbeatur quod mortale est a vita. i. ut mortalitas per gloriam supuentem tollatur: corporis idemtate maneat: quod fieri in resurrectione: sed quod oportet mortem interuenire quod refugit appetitus naturalis. ideo est ibi repugnans appetitu[m]: veruntur quod veteris appetitus est a deo: quod est natura et gratia. ideo subdit. **C** Qui autem efficit nos in hoc tempore: id est h[ab]entes utruncum appetitu[m]: **T** d **D** est quod dedit naturam ad quam talis inclinatio seq[ue]ntur et grām per quam spūscrus habitat in nobis. ideo sequit. **N**e qui dedit nobis pignus spūs. Est enim spūscrus pignus glorie ratione predicta. j. ca. h[ab]et epile **T** f **A**udetes igit. Hic sequitur ostendit quis dicit appetitu[m] vincat in sanctis honestis. **D** Audetes igit. absque formidine mortis desideramus glorias. **G** Scientes. i. certitudinem habentes.

b **Q**uoniā dum sumus in hoc corpe: scilicet mortalium. **T** b ad deum credimus. c non per sentientem coem sumus audentes et scientes hoc: auctoritate fidem enim ambulamur. et non per speciem. i. clare facit ad faciem. propter quod subdit. **M** Audemus autem. Circa quod sciendū: quod ad fortitudinem politicas in periculis more sufficit non tristari irrationabiliter: sed fortitudo infusa non solū hoc facit: sed etiam facit aliquem in talibus delectari. **A**ct. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij: quoniam digni habitu sunt per noctem iesu contumeliam pati. et hoc est quod dicit apostolus: Audemus sine trepidatione. **N** Et bonam voluntatem habemus: id est delectationem in mente. **O** Magis peregrinaria corpore: id est dissolutionem huius corporis per mortem subire. **T** p Et presentes esse ad deum: id est ut per hoc habeamus claram dei visionem et perfectam fruitionem. et sic appetitus gratie vincit in sanctis appetitu[m] nature. **D**er hoc autem quod dicit apostolus: Excluditur error dictum animas sanctas a corporibus exutas a visione divina retardari usque ad indicium: quod dicit apostolus: Bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore per mortem. **L** presentes esse ad deum. **E**x quo per intentionem eius esse quod anime sancte nihil habentes purgandū erute corporibus statim sunt deo presentes per apertam visionem. **Q** Et ideo contendimus. **H**ic sequenter agit de preparacione ad hoc premiu[m] sequendū: que preparatio triplex est. scilicet ponit ibi: **S**cientes ergo tertia ibi. Itaque nos. **H**abimur autem preparatio per hoc est quod homo querit placere deo: qui est dator huius premii. et hoc est quod dicit: **E**t ideo: id est propter consecutionem glorie. **R** Contendimus: id est cum quadam pugna resistimus mundi: carnis et diaboli tentationibus. **S** Siue absentes siue presentes. q. d. ad h[ab]itum incitamus. Siue absentes id est dum sumus in presenti vita: **T** Siue presentes. deo per gloriam: supple ut poterimus. **V** Placere illi per dictam resistentiam. **E**t subdit huius resistentie causam dicens:

r **O**mnes enim nos manifestari oportet ante tribunal christi: id est ante eius iudicari potestate: unde tanguntur hic quinque conditio[nes] extremi iudicij. s. eius ineptabilitas. ibi: Oportet nos. generalitas. ibi: Omnes. claritas. ibi: Manifestari: quia iudicium apparet omnibus iustus singulis evidenter omnia bona et mala alterius. iudicaria potestas. ibi: Ante tribunal iudicis sublimitas. ibi: Christi. qui. s. est verus homo et verus deus. **T** y **E**referat uulnus quod: id est penam vel premium pro his que gesserit uiuens in corpore: nec per hoc excluditur a iudicio pueri qui nihil in proprio corpore meruerunt vel demeruerunt: quia diuidicabitur sicut ea que circa eos ab aliis sunt facta vel omisla: incertum sunt ab aliis baptizati vel non. **z** **S**cientes. **H**ic ponitur secunda preparatio ad premium: que est sollicitudo de salute proximorum. Et dividitur in duas: quae primo ponit hec sollicitudo. secundo sollicitudinis ratio. ibi: Charitas enim christi. Circa primum dicit apostolus: **S**cientes ergo timorem domini: id est quod valde timendus est dominus qui omnes est iudicaturus: ut dictum est. **A** Suadendum hominibus. fidem et mores: quia unicus mandauit dominus de proximo: Eccle. xvij.

k 3 **z** **D**eo autem

T De pe. et
remil. c. c.
ex ore. 32.
di. qui epis
copus.
Ko. 14. b.

Glo.ordi. Ad Corinthios II 1a.

In dubio venit deo aut manifesti sum: quod hoc predicam? quod inbet deo? **C**ia siue enim mente, quasi de nobis virtus gloriarum potestis: quod quod agimus vel est honor dei vel utilitas primi. Si ue excedimus: id est si nos comedamus in quantum insensati deo est. ad honorem dei est: quod sic nos exaltavit. **S**i sobrium: Ut non alia de nobis dicam? ad nra utilitatem.

Siue enim mente excedimus. Abi audiuit quod non licet homini loqui. **D**eo est non vobis quod non potestis capere. **B**ug. **S**iue enim mente excedimus. Excessus mentis dicitur: quod mente eleuant ad intelligendam celestia. Extra istud grecum est: latine vero verbo exponi potest: id dicitur excessus.

In excessu mentis duo intelliguntur: vel paucor vel intentio ad superna: ita ut quodammodo a memoria labant inferiora. **I**n hunc excessu fuerunt oes scientia: quibus arcana dei mundi istius excedentia reuelata sunt. de hunc locutus hic Paulus.

Siue enim. Si supbe putat locutus: quod est quod infra: dum se laudat verum dicens: dum intridetur est deo non ab homine temere iudicandum. Si non faciat: sed ad gloriam audientium corinthiorum proficit.

b **S**iue cum sobrium suum. Cōdescēdendo. **E**lobis. Quia sic loquimur ut capere possim. Ita sunt angeli de quod omnis ait

Job. 1. b **S**iue enim aperte: et angelos ascēdentes et descendentes super filium hominis. hos cōsiderat angelos vidit in eis in scalis ascēdentes et descendentes.

d Charitas enim christi virget. Quia christus charitate pro nobis mortuus est: tunc stat omnes mortuos fuisse in adā pro quibus mortuus est christus ut eos a morte liberaret. Que gratia ne iniuriis sit hoībus apostoli ut eos illigantur: nec cessarunt se laudare. quod gloriā et meritorum apostolorum agnoscit gratia et beneficium christi.

e **S**iue vobis pro oībus. i. si christus pro oībus gloriam ad se. et si non oībus perfuerit: quod oes hoīes debet mori pro honore illius. Et quod est. **H**ec rem. nouit. i. laudamus. **b** Sed in carnē. i. sua quārentiam quā christi. spaliam: non eterna.

Nec hoc debet facere aliquis: quia et si ipse fuit mortaliter sicut ego: quod eum putauit hominem esse in domino erā infidelis: tunc iam est immortalis: et ita securus sum de premio. si quis ergo in christo est renatus. illi ipsi transiit mortalitas: et transfiguratio: et dabit nouam immortalitatem.

Atel si quis nouus vetus lex transfiguratio illius: et nouam habet. **f** Qui vivunt. In corpore non sibi sed voluntari det. quod debent: quod si christus visus ad mortes fuit infirmus iniuriantur: tunc post resurrectionem non est: sed apparuit quod esse videbatur. vñ: qui exaltaveritis filium hominis: tunc cognoscetis: quod ego sum.

Cum ergo ei reddet: quasi deo: non homini solum: p. eis passo. **M**enim nouimus fūm carnē. vitam futurā ita certa spe tenet: quasi iam sit plenus: que ī christo surgente impleta est: que non est fūm carnē: quoniam in eadē carnis substantia: sed non in eadē qualitate corruptionis: quod nomine carnis signatur. **E**t si nouimus christum fūm carnē: id est carnis mortalitatem ante resurrectionem: sed iam post non

Job. 7. e nouimus: quia iam non moritur. vnde ait: **A**nd patres videntur: et iam non videbunt me: id est nunquam videntur. scilicet quod mo-

Iobi. 16. b do sum: id est mortalitas. **A**nd iterum: **A**ssi abiero paraclytus non veniet. hoc est: non poteris capere spiritum quod in carnē me nosse persistitis. **E**t quia omnes in christo sumus spe: et si non in re. **S**i qua ergo in christo noua creatura vetera transierunt. **I**n nouatis fide transit spe mortalitas: et adeo nouitas resurrectionis. **i** **E**t si cognoscimus. Quia quis dū infidelis intellectus christum in lege promissum esse fūm carnē: ut legalia obseruaret et seruaret preciperet: sed tamen non iam post conuersionem ita esse: sed umbras cellet.

f in hoc. **b** **S**approbasti quod non pseudo. **c** **S**icut in me est in quo non remanet. **d** **S**deo.

deo autem manifesti sum. Spero atque si non confiteamini. **S**approbatos.

t in conscientijs vestris manifestos a **g** non arroganter hoc dicimus sicut nec prius cum dicemus: non sumus sicut plurimi recti. **h** in his. **b** **S**icut nec prius.

nos esse. Non iterum commen- **a** **s** talia dicendo. **S**inceritatem vel oportunitatem. **d** **S**damus nos vobis: sed occasio-

a **g** quod vobis necessaria est. **b** **S**ic contra pseudo quod clarione gloriantur se ab illis doctos: quod cum dno fuerit.

c **g** et ego apostolus ut hi a quod se iactant se didicimus dām vobis gloriam p. non

cisse. a **g** quod possitis dicere. **b** **S**apprehendendo.

bis: ut habeatis ad eos qui in **e** **a** **g** in conspectu hominum ut hypocrite. **S**ic in exterioribus ut circuicione. **b** **S**pūlibus. **c** **g** ut supibus faciat gloriantur: et non in corde. **g** **am** repudiat p. cordis humilitatem. **a** **g** cōtempnatione rōmis. **b** **S**ic ergo apostolus est q. cognoscit excessum nostrū. **S**ic ad honorem dei est.

a **S**iue enim mente excedimus deo: **b** **S**ic cōdescēdendo. **b** **S**ic adviām utilem. **c** **g** p. vobis et totū. **b** **S**ic etiam charitas p. vobis facia m. **S**ic amor quem erga nos exhibuit cōdescēdendo.

b **S**iue sobrium sumus vobis. **S**charitas enim christi virget nos estimā. **a** **g** solū sufficiens sine legalib⁹ vobis: ut iustus sine pec-

e **tes hoc: et quoniam vniuersus pro omnibus** **g** **ali.**

nibus mortuus est: ergo omnes **m** **a** **g** in peccato. **S**ic verustati p. cum nec alio egenter est ergo lex. **b** **S**ic etiam ideo mortuus est.

mortuū sunt. Et pro omnibus mortuis **g** **am** virtutibus. **S**ic per reprobationem.

f **T**uus est christus: ut et qui vivunt

a **g** non viribus suis: non sue voluntari p. uiae depurantur. **b** **S**ic non in spe erenopis: sed in spe resurrectionis vivunt.

iām non sibi vivunt: sed ei qui **a** **g** ut morerentur p. t. **b** **S**ic ut nouitate abulemus.

pro eis mortuus est et resurrexit. **a** **g** i. amodo a deo certi sumus de gloria eternitatis de eadem resurrectione. **S**ic gratia. **E**sse vivere.

s **I**taqz nos ex hoc neminem non

qui km carnales obseruantias vivat. **b** **S**ic km carnem. **E**t si cognoui-

mus km carnē christuz: sed nunc p

a **D**eo aut manifesti sum: quod videt corda: quod talia non predicas: ppter questum vel ppter laude: sed intentio recta.

b **S**pero autem in conscientijs vestris manifestos nos esse. quod ita querati sumus quod int vos non potestis rationabiliter indicare p. di-

c **icationem nrām procedere nisi ex conscientia puritate. Sed quod posset altius dicere quod in hunc iactant se commendaret. ideo hunc remouet. d** **C** **N**on iterum cōmedamus nos vobis. et dicit iterum: quod iam. **S**ic dixerat aliq. quod videbant ad suā cōmedationē esse. **d** **S**ed occidamus vobis glo. p. nobis. **S**ic pseudo apostolus quod dicebat se doctos a petro: cōcōbōne. **g** **q** si in hoc detrahētē apli doctrine. poterat igitur corinthiū trahēre. **S**ic etiam gloriantur qui erant edociti a doctore pfecto: et vlos ad tertium celum ratificati. **E**t hoc in puritate cōsciente. **b** **S**ic enim mente excedimus deo. quod p. st̄platiōne diuina super nos extasim patiēdo. **i** **S**ic sobrium sumus vobis. nos humane diversationi p. formando. Hinc enim grece mensura de latine. apli enim mediis erant inter dū et p. plū. et vlo ele. uabant aliquis p. excessum metis accipiēdo diuinas illuminationes: et aliquis p. formabat se hominum fragilitati: ut cōuenientius traderet eis diuina: sicut

Heb. xviii. dicit quod angelus ascēdēbat in scala iacob. **k **S**ic charitas autem. **S**ic ponit p. t. hunc sollicitudinis rō: quod est charitas ad proximum. ideo dicit: Charitas enim christi se extendit ad proximum. **j** **S**ic etiam mandatibus habemus a deo ut qui diligite deum diligat et frēm suum. et vlo puocet hec charitas ostendit. **d** **E**t estimates hoc quoniam si vñ p. oībus mortuus es. **xps** p. salute omnis gloriam ad sufficiētiam. et accipit hunc s. p. qr. qr ita est. **E**t q. cōcludit. **m** Ergo oīs mortui sunt. id est ita debet vivere ac si omnes essent mortui sibi p. nū: nihil de xpiis desiderant curātes: et sic vivunt xpo vita propria ordinantes ad eius honorē. vñ dicit apls hal. ii. Alio iā non ego: vivit vero in me xps. **n** **I**taqz nos. **P**onit tertia p. paratio ad p. minū p. sequēdū: quod est abdicatio carnalium affectuum. quod licet sit aliquis tacta pte prece dētit: t. hic tangit plenū. iō. p. t. inuiditō se immediate p. cōdētit: **I**taqz nos ex hunc nemine nouimus km carnē. i. cū ne mine societate straxim: smotri carnali affectione. Sed quod posset aliquis obijice re p. apli multū dilixerūt xpm etiam km p. st̄tā corporalē. iō. subdit apls i. p. sona apostoli quod cum xpo fuerit corporalis:**

o **E**t si cognouimus km carnē xpm. i. affecti ei p. p. tā corporali. **p** **S**ed nūc iā non nouimus. illo. i. mō sed meliori. vñ dixit apls saluator. **J**ob. xiiii. **E**xpedit vobis ut ego vadā: subtrahendo corporalē mēa p. tā. ppter quod impediēbat assurgere ad spūale et subtiliōe diligēdū modū. vñ dicit ibi saluator: Si enim non abiero paraclytus non veniet ad vos. **R**ota dū quod maniche negat ve- rā carnē in xpo suis: ex hunc loco p. firmabat errore suū. q. dicit apls: Et si cognouimus km carnē xpm. t. c. q. p. tā arguēbat ex xbo apostoli **K**o. i. vbi d. de xpo à factus est ei ex semine dauid km carnē. q. vera carnē habuit. **A**ld quod ridebat. d. q. apls p. mo fuit opinōis illius. t. sic loquitur scribens ad Romanos: sed postea vidēs huius opinōis falsitatem retractauit hic cā. d. **E**t si co. km carnē xpm. i. si fuimus aliquis huius opinōis. scis quod xps habet carnē ex semine dauid: **S**ed nūc iā non nouimus. labac op- nionē t. q. falsaz mutauim⁹. **S**ic hunc dictū Vanichei improbat

vñ Aug.

Glo.ordi. Ad Corinthis II Ca. VI Nico.de lyra

Ga. **Cetera.** **O**nus ver*o* testamētū: **t** oīa ad veterē hoīem ḡtinentia. **b** **N**oua. **V**enerū nouū testamētū **t** oīa nouū hoīis. **C**etera. **A**t error idolatrie et veritas vni*o* dei successit. **c** **D**e^r erat in xp̄o. **p** **H** intelligit p̄r eē in filio; **t** fili*o* in p̄re: q̄vna ē co- rū substātia. ibi est vnitā vbi nlla diuerſatā. **t** ideo alter i al- tero ē q̄z t ima- go t silitudo eo rum vna est. **d** **R**ecōciliati- ni. **R**econcilia- mur cōfitendo p̄tā t penitēdo ei q̄ nos sibi re- cōciliat: **t** debe- tis t p̄tētis. **e** **P**ro no. pe. **U**lus ē veteris testamēti p̄tā dici sacrificia p̄ petis. **U**p petm̄ de silitudo car- nis peti. **A**n̄ de- pe p̄tō deleuit vel dānauit pec- catū. **i**. de silitu- dine carnis pec- cati*o* misit de- filii suiz in sili- tudine carnis pati. **T**ra etiam maledictuz pro morte accipit q̄ de maledicto di- venit: **v**t de di- ctū llege intelli- ḡt. **M**aledicti- ois q̄ pendet in ligno. **Q**uid ē qd̄ ait: maledi- ctus. **i**. terra es: in terram ibis. **Q**uid ē qd̄ dic̄. **O**ns: q̄ t p̄ps q̄ pepēdit i lig- cum esset Davi- ta. mortu*o* ē ha- amore nū ficia. **F**eru. **U**l*o* i. vt iustifica- remur a deo: q̄z ex deo tri*o* ē oīs plūmat. **A**itē de q̄ sic cū legit. **D**ui ē sal*o*: mon- ea sal*o*: intelligit q̄ dis sal*o*: ē sed q̄ salu*o* suntq*o* ipse saluat. **S**ic cū legit dei iu- sticia nō ē illa u- telligēda q̄ de- iust*o* ēs q̄ iusti- se hoīes: q̄s grā sua iustificat.

Aug^o, dupl*o*. **P**rimo q̄ res falsa nō p̄t coguosei, **t** iō si apls illā opinione falsas re- putaret. nō diceret: **L**ognouim^o fm carnē xp̄m. **S**edō q̄z dicit aī immediate: **M**enīne nouim^o fm carnē. **p**ri qd̄ ad cūdē sensuz dɔ referri. **t** sic apls nullū hoīem coguisset h̄re verā carnē: qd̄ ē falsuz. **i**ō stādū ē expositiō p̄mc. ex q̄ excludit qd̄ subditur: **a** **S**i q̄ ḡ in xp̄o noua creatura est. **t** accipit si. **p** qz q̄ d̄cūq*o* bapticat*o* in xp̄o fact*o* est noua creatura q̄ gram baptisimale q̄ daf*o* p̄ creationē. **b** **C**etera trāsliter. **i**. affect^o carnales debet in eo abiici. **c** **E**cce fac. sūt o. noua. p̄ spiritu mentē renouantē. **t** et p̄ ḡn exteriorē actionē. **d** **I**ia aut. Postq*o* apls egit de p̄mio **t** de p̄patiō ad ipm. hic agit de cā vtriusq*o*. **t** p̄io p̄ponit intētū. **s**edō declarat p̄positū. ibi: **Q**m̄qdē. **U**rica p̄mū dicit q̄ cā effectua vtriusq*o*. **s**. p̄mij. **t** p̄patiōis ad ipm ē ipēd*o*. **m**inistri **t** ecclie solū cooperant ministerialis exte- riū. **t** **B**est qd̄ dr. **I**ia aut ex deo. **s**. p̄mij. **t** preparatiōis. **e** **U**ni nos recō. **s**i bī xp̄m. **b** bīficiū coe ē oīb*o* xp̄ianis. **f** **E**t dedit nob̄ mi. recōciliatiōis. **i**. officiū p̄dicādi hāc recō- ciliationē: qd̄ ē speciale mīstris ecclie. **g** **Q**m̄qdē. **H**ic dūr ponit p̄positi declarationē. **t** sedō subdit bonā exhortationē. ibi: **O**bsēram^o. **U**rica p̄mū p̄mo declarat qd̄ dictū est de recōciliatiōe facta p̄ xp̄m. erat enī de^o **t** hō in vno suppo- sito. **t** sic de^o hāc recōciliatiōe fecit p̄ bīanitatē tanq*o* p̄ in- strumētū sibi p̄iūctū: qd̄ nulli alteri p̄uenit. **t** **B**est qd̄ dicit: **Q**m̄qdē de^o erat i xp̄o: **t** nō solū p̄ essentiā: p̄ficiā: poten- tia: sīc ēst ī alijs: **h**ūanitatē assumptionē. **l** **P**udū recō- satisfecit. **L**ōfēq*o* dēclarat bīficiū mīstris ecclie sp̄cialitē datū. **d** **K** **E**t polu. **i**. no. **x**. recōciliatiōis. alīs p̄dicā- dū: **M**ar. vlt. **E**ntes in mundū vniuersuz p̄dicate euangeli- um oī creature. ppter qd̄ excludit. **l** **P**ro xp̄o ḡ le. sun- gimir. inq*o* missi sum^o ad predicandū euāgelium christi. **m** **L**ancē de^o exhortate. **i**. p̄ncipaliter agēte. **n** **P**er nos. sicut p̄ ministrōs. **o** **O**bsēram^o. **H**ic ponte vtile mo- nitionē. **d** **O**bsēramus. **i**. denote exhortamur: **p** **P**ro xp̄o. **i**. loco xp̄i cui^o sum^o ministri. **q** **R**ecōciliatiōni dō- licet enī recōciliauerit nos p̄ passionē xp̄i: **t** dictū ē: n̄ ad **g** q̄ sumis particeps hūi^o recōciliatiōis req̄rit in nobis debi- ta dispositio p̄ baptismi debitā susceptionē: **t** post baptismū p̄ pñiam: q̄ est scđa tabula post naufragiū. **t** ad **b** p̄ponit in- ductiū. **d** **r** **E**ū q̄ nō no. p̄tēt. **i**. xp̄m q̄ p̄tēm nō fecit. **j** **P**et. ii. **s** **P**ro no. pe. fe. de^o. **i**. de^o p̄ fecit. **p** nobis eū hostiā. p̄ p̄tē: q̄ vocat p̄tēm in scriptura: **o** see. **r** **t** **E**t nos cf. iusti. del. **i**. p̄fecit iustificati. **i**ō dr. iustitia ī abstracto. **v** **In** ipo. **i**. p̄ ipm. **q**. **d** **B** dz nos inducere ad exhibendū corpora nra hostiā. p̄ p̄tēs n̄is p̄ opa pn̄e. **l** **In** ca. v. vbi dr. **De** pe. **di.** **z** **c**. **s** **i** **e **y** **l** **e **r** **a** **p** **u** **n**. **o******

Additio. **j** **H**oc qd̄ dr. **b**: Sūt absentes sūt p̄sen- tes. **t** **e**s̄ videt exponēdū sic oīb*o* modis cō- tendim^o placere illi. **s**. **deo**: sūt absentes. **t** ab vltō p̄mto sū- p̄ntes q̄ ei astabim^o: elaboram^o enī vt hic: **t** ibi placeam^o illi: **t** sic expedit. **l** **h**ā oīs māfestari oportet tē. **l** **In** eo. ca. vbi dr. in postilla. **D**uo nobis peccatiū fecit deus.

Additio. **j** **P**er bī qd̄ dr. **P**ro nobis p̄tēm fecit de- p̄tō intelligi silitudo carnis pec- cati: qz misit de^o filii sui in silitudinem carnis mortaliitate induitus est. **t** et sensus: Fecit eū. **i**. mortalem. **Ca.** VI **A**nuantes autē exhortamur. **D**ostq*o* apls cōmēda- nit ministeriū nouū testamēti. hic dñter horaz̄ alios ad executionē debitā hūi^o ministerij. Et diuidit i du- as partēs. qz p̄mō ponit exhortationē generali. **s**edō specia- lem de qd̄ speciali suffragio fieri in hierlm. ca. viii. **P**ria adhuc i duas. qz p̄mō horaz̄ ad bona fida ī futuro. **s**edō cō- mediat bōa facta de p̄terito. ca. fe. **P**ria i duas: qz p̄mō horaz̄ i qd̄ generali. **s**edō explicat mag^o i speciali. ibi: **In** mul- ta patiēta. **C**irca p̄mū dīc: **A**nuantes ēt exhortamur. q. d. qz sum^o adiutores dei. nō virtutē sibi tribuēdo: **s**ic mini- stri ci^o mādata exeq*o*ndo. **t** iō exhortamur. **g** **N**e inva. **g** dei reci. **q** daf*o* ad bī viuēdū in p̄nt: **t** ad **s**equēdū gloriā in futu- ro. ppter qd̄ hūc effectū nō sequit*o*. **S**ed qz posset alt- q̄ dicere: Recipe grām nō ē in mea p̄tēte. **i**ō **R**emouet: ostē- dens q̄ de^o parat^o ē dare auēte scripture. **l** **A**it enī. **s**ez de- accepto. **i**. tpe noue legis: qd̄ ē temp^o gratie. **b** **E**x- audiū te. quia orationes fidelium exaudibiles sunt p̄ christū. **c** **E**t in die salutē id est tpe christi qui operatus est salutē in medio terre. **d** **A**udiū te. opera tua perficiendo **t** ad gloriam p̄ducendo: ad quam non intrabant tempore veteris tessa- menti. **e** **A**cce nūc tempus acceptabile tē. hoc dicit Apostolus applicādo cu- croitatem Eliae ad christi tempus. **t** pater ex dicitis sententia.

Sed dīuantes tē. **Me** in. **Ca.** VI **A**nuantes te. **h**ā dei ē remissio petō- rū. **qua** ē vanū recipit q̄ nō p̄ se exerceat i bōis: **v**l. **q** ē legalib*o* cōfidit. **b** **N**ūc. **q** d̄ i legē vētē **v**l. **n**ūc ē cras: nō p̄ nūn: **q** statū i obitu fidelis sal*o* daf*o*.

Et nō

deus: **Asa. xlix.** **A**udiū te. quia orationes fidelium exaudibiles sunt p̄ christū. **c** **E**t in die salutē id est tpe christi qui operatus est salutē in medio terre. **d** **A**udiū te. opera tua perficiendo **t** ad gloriam p̄ducendo: ad quam non intrabant tempore veteris tessa- menti. **e** **A**cce nūc tempus acceptabile tē. hoc dicit Apostolus applicādo cu- croitatem Eliae ad christi tempus. **t** pater ex dicitis sententia.

k **4** **et** **Memini**

Slo. ordi. Ad Corinthis II La. VI Nico. de lyra

Ga ut nō vituperetur. Qd vtqz si qd verbo docerem⁹ operis exemplo nō exhiberemus.

b Sicut dei mini. Qui nō adulant⁹ vt pseu do studētes lucro. **c** In multa patientia: tri. tē. Et in tot duri: leue est on⁹ xp̄i: t̄ ireq̄ es int̄ sp̄ūctō viuificā

tes ⁊ sp̄e futuri oia miti gante. om̄ia enī seu ⁊ imania facili ⁊ prope nulla facit amor. Et bz

Dot. ii. d H intellige qd or. Cen te ad me oēs q labora tis ⁊ oneratis estis: t e.

Ibide. re. v. Et iterū: Tollite ingū mēu sup̄ vos: t̄ i

Ibide. ueniet⁹ regem a. v. Ju gū enī mēu suauē tc.

d Vel in castitate. habita. in scia ⁊ caste sci ant nihil adulterine o pinonis admisicēat.

e In suauitate. habita in sp̄ūctō vt fm de um: suaues ⁊ affabiles: nō vt illi q p dulces ser mones seducit corda

B innocētū. **f** In cha ritate nō ficta. Ficta ē q deserit in adversita te. **g** In xtute dei. Nō sperem⁹ in hoē v̄l in bonis: si qd boni est deo attribuam⁹: vel q pdicta bz. miracula fa

TDe pe. di. llii. **H** Per gloria ⁊ igno rigno. Exhibeam⁹ nos vt mi. dei. Per glori am. Si gloriosi sumus apud hoēs vel igno

f biles: t cōcepti: vt nec inde infleum⁹: nec in de succubam⁹ vel dole am⁹. Nōdeez mō si infa manur de aliq scelere: vel bona famaz habe

m⁹: nec de aliq ope. **H**ē exhibeam⁹ nos deo ha biti. **i** At seductores. apud qsdā. qd falsū ē.

j Et si dicit simpli habi ti seductores. Sed ad dit: vt ⁊ inde ē ifamia. Et apud alios habiti.

k Veraces. sine: vt Quasi qd verū est: vt nec bona estimatiō su perbiā: nec mala do

TDe reliq. c. vico. in alios. **l** At casti. i. p h. lachr. Xba a p̄dicatiōe coe citi. Apud alios nō ca

stigati: qd cēt mortifi catos ee. **J**ōg. p eo po nit ⁊ nō sum⁹ mortifica

t: qd nō vineban⁹: nō cedebāt. Mortificat ei q̄ i fidei fessiōe si p̄manet. **A**l de morte tpali p̄ intelligi. Facti sum⁹ vt castigati q̄ pmisit eos deo p̄ssur exerceri: vt merito crescerēt. **E**n mortificati: q̄ nō pmittit deo corporis occidi: ⁊ si multi martyres occidunt̄: nō mori ecclia: sed aduersis emēdat. **J**ē habit nō solū egētes: ⁊ sibi sufficiētes. **m** At seduc. **S**ic q̄ ig. No ta q̄būdā addi vel vt: vel q̄si: vel sic: vt tanq̄. **H**ec sicut in somnis trāsierut̄: p̄traria sine q̄ si ponunt̄: q̄ certa. **n** Quasi mo. Inimici putabāt eos nō euadere minas iniquoz; ipsi ope dei tui sunt a morte presenti ⁊ futura.

G Dia possident⁹.

a a adeo solliciti sum⁹ circa salutē egrop. **s** ex horzamur: vel ne recipiatis in vanū vos dico.

d ies salutis. **M**ēmini dātes vllā a a q̄ verbō exemplo. b q̄d vtqz si nos hoc faceremus. **c** q̄ per vos.

a offensionē: ut nō vituperet̄ mini steriū n̄rm̄t̄. **g** in oib⁹ exhibeām⁹

a q̄ t̄ si nō omnes mistri. b q̄ ve

b nosmetip̄os sic dei mis̄tr̄os: i mūl e a q̄ habita. b q̄ partes exeq̄. **s** afficiōibus.

a ta patiētā: in tribulatiōib⁹: i ne ḡ s v̄c ⁊ vestis. b q̄ ani cura ⁊ rōce. c q̄ in k̄ beribus.

c cessitatib⁹: i angūstib⁹: in plágis: a q̄ vincul. b q̄ cōmōrōib⁹ p̄pli ū sc. c q̄ ap̄s manibus operabat ne cui graui esset. **s** operū.

k in carcerib⁹: i sedicib⁹: in labō m̄ s nocte laborādo. **s** coact v̄l sp̄ōraneis. **s** men rib⁹: i vigilib⁹: i ieunib⁹: i castita p̄tis ⁊ corporis. a q̄ scripturā: vel quō inter inq̄s cōversandū sit. **b** q̄ expectationis.

e te: in scientia: in lōganūtāte: in a q̄ blandicijs. b q̄ omnia sincere facere debe mus vt fm deū suaves ⁊ affabiles.

f suauitate: i spiritu sancto. **In cha** t̄ sicut p̄suo simulat̄ vt decipiā p̄dicādo vel lo

r ritate non ficta: in verbo verita v̄ quando. a q̄ miraculis. b q̄ exhibeām⁹ nos mu

s tis: in virtute dei. **P**er arma iu a q̄ ne p̄sp̄er extollamur. **s** ne aduersis fr̄agamur

b sticie a dēxris et a sinistris. **P**er a q̄ euāgelij. **s** he sunt pres p̄sp̄eroy vel aduer sor. b q̄ vt n̄ pudeat nos p̄dicare qd̄ horrēt gloriā ⁊ ignobilitez: p̄r infa

b ḡnde infamia. **i** miam ⁊ bona famaz. **C**lt seducto a q̄ vt bōa fama. **s** apud alios. b q̄ habiti.

k res ⁊ verāces: sicut qui ignoti et a q̄ deo reprobari. b q̄ do p̄bat. c q̄ de virio i cogniti. **Q**uasi morientes: t ecce ḡ

f viri ruces. a q̄ fin alios in virutib⁹. **s** bonis operibus apud alios opiniōne. b q̄ putaren tur cedere a p̄dicātione ⁊ non cedebant.

m viūimus vt castigati ⁊ nō morti a q̄ itēp̄ hiti. **s** q̄ n̄ te. b q̄ de tribula. c q̄ crām⁹.

n ficitat̄. **Q**uasi tristib⁹ sēmp aut̄ gau k tristitia gaudiū opat̄. a q̄ itēp̄ habiti. b q̄ veris bonis ⁊ sp̄ūlib⁹. c q̄ in frenis egestate patiētes. **d** dētes. **S**icut egētes: multos aut̄

ad hoc dicit: **Q**uasi morientes. periculis mortis exposit⁹. **b** **E**cce vni

m mus. deo per fidem ⁊ gratiam iustificati. Secundum est incolumitas vite. et q̄tū ad hoc dicit:

i **A**t castigati ⁊ non mortificati. q. d. licet a deo per flagella castigemur: tamē a more per eum eripimur. Tertium quod concipi scitur in vita presenti est iocunditas. et q̄tū ad hoc dicit:

k **Q**uasi tristes: semper autem gaudentes: id est q̄n̄is in his que pertinent ad carnē pa

tiamur afflictionē: tamen p̄ spiritū maiorem cōsequimur mentis cōsolatiō nem: fm illud. **Act. v. **A**nt̄ apostoli gaudētes a conspectu cōciliū: quoniam digni habitū sunt p̄ nomine iesu contumelias pati.**

l **S**icut egētes. Dic p̄sequēter ponit ea que p̄tinēt ad concupiscentiam oculorum. **S**icut egētes: id est victum ⁊ vestitum ab alijs mendicantes. **m** **M**uleos autem lo cupletantes: id est bona spiritualia ipsi cōmunicantes: que tanto sunt me liora: quanto que sunt arume corporalibus preferuntur.

Zanq̄ nibil

Slo. ordi. Ad Corinthios II La. VI Dico de lyra

Ga. **O**ia possidet. **N**isi terrenas dimiti, as abhicietes: celestes p. fidem tam tenent: qd nihil habentes oia possidet: qd terrentis in vsum vel opus misericordie retentis: celestes se quis habituros sperat. **A**loria apostolorum fuit: nihil omnino possidere: sine sollicitudine eē: et tāres qd̄ dños eoru possidere: qd omnia ad pedes eoru posneban. **b** **O**s nostrꝫ. Quasi multa diripi de vobis: s̄ hec omnia ample et diffuse dicit: ad vos corrigendos spectat: o corinthi: et nō ad mē superbiā: quasi stulti qd̄ me dimisistis.

c **M**olite. Quia vos iusti: illi iniqui: et iō in nullo debetis et cōmunicare. **d** **Q**uare aut p̄se. p̄pi ad be. Et xps et belial nō quenunt: sic xps et qd̄ bet infidelis. **tē** nihil habet tēplūz dei cum idolis: et vos est tēplūz dei. Ideo nō debetis cōmunicare cuī his qui sunt templum diaboli. **e** **C**ū idolis, qd̄ dola, p̄bet coliqz ab uno deo separat. **D**is oībus modis ostēdit communitatez pseudo esse vitandam. **f** **A** quo niaz inhabitarbo. **G**el de corpori cōversatiōe christi inter hoīes agit. **H**ec no denunciamus: **i** dicit xps: Habita bo iter illos et ambulabo. **i**. corporaliter inter illos querar. **j** alibi: In terris vissus est: et cuī hoīibus queratus est: et verbū caro factū est et habitanit in nobis. **k** hic chris̄ de nositer est: et ecclia est populus eius. et iō vult eos separari ab omni contaminatiōe. **g** **P**rop̄t̄ qd̄. Utter hic verbis sale qd̄ suis. **h**oc ad litterā dictrum est de indeis habitatibus in bylonē: ne cōmu- nient ad carne p̄t̄. **l**icet a deo p̄t̄. in quod conseruitur. **k** qualiter ad eum. **l** Sicut epi- dotes autem et tanto sunt.

Ga. **S**eramus. **F**spūalib⁹ diuīt̄. **b** **S** habeti sumus nō soli egentes: sed etiā. **c** **S** penit. **F** spūalis boni vel terreni. **locuplētantes** tanq̄ nihil habēn

a **g** et etiā tēplā: qd̄ dei rimerib⁹ nihil deest. **b** nō solū spūalib⁹. **f** sumus. **b** **L**ibere ex cōscīt̄ loq̄. **tē** tes: et oia possidēt̄. **O**s nostrū

a **s** in oībus p̄dices. **b** **M**ens nřa. **f** iō hoc feci: qd̄ mens ē plena dimitis: nec erubetis dicere qd̄ in se h̄z: iō si qd̄ angustias et inopia sc̄ierē vel boni opia h̄tis nō hoc a nobis haberetis vros putatis qui p̄se p̄fereis: sed qd̄ dura corda habentis ad intelligendū et cōplēdū.

patet ad v̄os o corinthi: cōr nřm **f** angustias parimini. **d** **L**ilatatu est. **N**ō angustiamini in nobis: angustiamini aut in visceri/ **f** quā nos. **b** **B**usyris. **E**andē aut habētes re/ **s** o si dilatarati fueritis.

munerationē: tanq̄ filiis dico: di

a **S**abundātia sc̄ie et virtutē et spe futuri. **b** **S**ocietate malorum. **c** **i**. fui fieri liberata amissa: cuī his infidelib⁹ qd̄ predicat carnales obseruātias: si s̄ suscepistis iugū legis nolite ultra ducere. **l**atāmini et vos. **M**olite iugū du/ cere cū infidelib⁹. **Q**ue enī parti

f qd̄ nulla. **c**ipatio iusticie cuī iniqtate: aut

a **f** et qd̄ vos lux: illi tenebris: p̄ ignorātia. **que societas luci ad tenebras?**

a **g** et qd̄ vos mētra xpi: illi diaboli. xps et diabolus p̄ueniūt. **b** **S** qd̄ se metit dei. **f** **I**nterpr̄t̄ apo-

d **Q**ue aut p̄tētio christi ad belial?

pstata. **a** **f** et vos fideles: illi quasi infideles.

Aut qd̄ pars fideli cū ifideli. **Q**ui

a **f** et vos estis templū in quo est spūsc̄tū: et ipi-

s sunt in quibus habitat diabolus.

e aut cōsensus tēplō dei cū idolis?

a **f** qui vos viuere facit.

f **V**os enī estis tēplū dei viū: sic

g in Ezechiele. **a** **f** p̄ ḡam in illis. **f** excolā pu-

ros faciā.

f dicit de?: **t** qnīā inhābitabo i illis

a **f** et p̄mōebo de sc̄re i sc̄re: et p̄seuerātē p̄ficere faciā. **f** in corde eoz lato p̄ charitatem.

et ambulābo inter eos: et ero il-

a **f** ita benefaciā: ut videar de eoz. **b** **f** ita obe-

dient ut videatur mei et nō mundi.

lorum dēus: et ipsi erūnt mihi po-

a **f** qd̄ tēplū dei estis. **b** **f** nō corporaliter sed spiri-

tualiter: ut nō rēcearī sed inceperīt sc̄lerā eoz.

s puls. **t** Propter quod exite de

a **f** qui estis in medio neq̄e eoz. **b** **f** cuī existis

separare vos ut nec cōsensus habeatis.

mēdīo eoru: et separātīni dicit

a **f** carnalis obseruantie. **b** **f** ne rēceit. **i**. dele-

cratio qd̄ est primus morus.

dominus: et immūduz nē tetige/

f habitabat

a **T**anq̄ nihil habentes. nā apostoli oia tēplā: ppter christū d̄misit. **b** **L**oia possidētes: qd̄ vinebant christo et nō sibip̄sis. oia aut erant christo subiecta. **M**att̄. viii. **D**ata ē mīhi oīs p̄tās in celo et in terra. ppter qd̄ apostoli reputabāt omnia subiecta sibi. in cuius signū insensibiles creature obediebant eis ad nutū. **M**orāndū autē qd̄ apostol⁹ in premissis vario modo loq̄tur. p̄nēdo bonū tēpale contra spūale. nā in tēplib⁹ addit dictionē oītionalē. **f** qd̄: vel tanq̄: vel sicut: aut hm̄ti. nō autē in spūalib⁹: quia tēplā nō habent rōnē boni vel mali fin veritatē: sed tām fin hominū apparentia et existimationē. spūalia vero fin veritatē. **c** **S**o nostrū. **D**ic p̄tēt̄ apostolus docet vsum gratic collate qd̄ tu ad interiorē devotionē. **E**t diuiditur in duas partes: qd̄ primo circa hoc de se veritatez ostendit. secūdo ad hoc corinthios inducit. ibi: Non angustiamini. **C**irca primū dicit: Os nostrū patet ad vos o corinthi. illa que d̄ximus. t̄ et lactantia nō protulimus: sed ad utilitatem vestrā vt videatis amicitia nřam erga vos periferendo vobis corda nostra. t̄ ideo subditur denotio cū dicit. **d** **C**or nostrū dilatāt̄ est. i. apertū ad appetendū magna sc̄e bona celestia. **D**icis autē p̄ oīo strūm cor homis angustiari qd̄ appetit terrena bona: celestib⁹ omīs: quia terrena sit infra hocē et ipso minora. **e** Non angustiamini. **H**ic inducit corinthios ad simile. dicens: Non angustiamini in nobis tē. q. d. si angustiamini nimis: bona terrena appetendo modo dico. hoc nō puenit ex hoc qd̄ vidistis in nobis: quia non dedimus vobis exemplū hoc faciendū: sed puenit ex cupititate vestra. **f** **L**angustiamini aut in vice ribus vestris. q. d. hoc puenit ex defectu vestre deuotio- nis. ideo subdit. **g** **E**andē aut habētes remuneratio- nē. vobis p̄missam in celestib⁹: sicut nobis. **h** **C**ā. **F**iliis dico. quoꝝ salutē summe desideram? **i** **V**ila tamini et vos. ad appetenda celestia. vt habeatis remunerationē eandē quā expecto. **k** **M**olite tē. **H**ic qd̄ tu doct̄ vsum collate gratie qd̄ tu ad infidelis denitionē. **E**t diuidit̄ in duas partes: qd̄ primo facit p̄positū. secūdo probat quoddā dictū. ibi: Vos enī. **C**irca primū dicit: Molite iugū dñcere cū infidelib⁹. i. eis cōlūgi in querantione seu familiaritate. iugū enī dicit a iungēdo. vñ charitas dicit iugū christi: iniqtas vero iugū diaboli: in quo fungunt maligni. **o** aut fideles ab infidelib⁹ debeat se parari declarat multiplicis. **P**rimo rōne sumpta ex habitu affectus. **q** **E**nī par. iusticie. qd̄ est in fidelitū voluntate. **r** **L**u in iniqtate. que est in affectu infide- **D**lium. q. d. nulla. **S**ecūdo ex habitu intellect̄. **n** **E**ue societas luci. i. veritas. fidei qd̄ lucet i mētib⁹ fidelium. **o** **A**d tenebras. i. errores in mētib⁹ infidelib⁹ existētes. q. d. nulla: imo debet diuidi: sicut in p̄ma rex creatiōe de us diuīst̄ lucē a tenebris. **H**en. j. **T**ertio rōne capit̄ fidelis- um: qd̄ e xps: et capit̄ infidelis: qd̄ diabolus. de qb⁹ dicit. **p** **Q**ue aut p̄tētio xpi ad belial: q. d. nulla. et iō sicut hec capit̄ nō bñt aliquā cōvētē admitte: ita nec eoz mētra hñ. **Q**uarto ex fine. d. **q** **A**ut qd̄ pars fidelis. i. sors etere hereditat̄ ab eo expectat̄. **r** **L**u infidelis. cui finis ē mōs eterna: t̄ sicut nulla ueniētia est ē fine: sic nec in his qd̄ ad fine. **U**inquo ex p̄tēt̄ statu in qd̄ fidelis ē templū dei. iō dicit: **s** **Q**ui aut cōsensus tēplo dei: id est fidelis. **t** **C**ū idola. i. cū infidelib⁹: qui dicunt idola: eo qd̄ colūt i p̄fā illud. **h** **C**xiii. **S**iles illos siant qd̄ faciūt ea tē. hoc autē inducit **u**pls: qd̄ inter corinthios erāt aliq̄ sapientes reputant̄: qd̄ tū comedebat idolatrica in scandalū aliorū: sicut dieuz sūt. j. **C**orinth. viii. ppter qd̄ apls loq̄tur ad repmēdū hñ abusū. **v** **V**os enī. **H**ic qd̄ p̄bat quoddā dictū. i. qd̄ fideles sunt dei tēplū: p̄ autoritatē **L**euit. xxvij. vbi trāslatio nřa h̄z: yō nā tabernaculū mēu in medio vñ. loco cui? **g** **h** **J** In habitabo in illis. licet enī de sit in oībus p̄ essentiā: p̄sen- tiā et potentia: tē in fidelib⁹ est modo speciali p̄ gratiā. **y** **E**et ambulabo in eōs. dando eis virtutē. p̄cedēdi de bono in meli. **z** **E**et ero illoꝝ de. p̄tegēs eis specia-

a **f** tēplū erūt mihi populus. p̄ exhibitionē debiti cultus. **Per**

b **f** habitabo in illis in persona dei: habet qd̄ fideles sunt tēplū dei.

b **f** Propter qd̄. Ex predictis inferit̄ monito que sumit ex scriptura **L**sa. lij. in qd̄ tria tangunt̄ que debet agere fideles erga infideles. **Primum** est qd̄ eoz p̄tēt̄ dese- ramus. qd̄ notaſ cū d̄: Propter qd̄ exite de medio eoru. secūdū est: vt occasionem fugiamus peccator. ibi: Et separātīni. tertiu ne sustineamus eoz mala: sed poti⁹ arguamus. cum dicitur. **c** **E**t immūduz nē tetige: **Et** immūduz habet monitōne seruantib⁹ reddendū. cum dicit̄: **Ego recipiā**

Glo.ordi. Ad Corinthios II. La. VII Replica

Habitarbat q̄s increpabat: vñ tēplū cū eis intrabat: eadē sa
cramēta celebribat: hoc ē extre: ore nō parcerē f̄ redargueret:
corripe monere. Hoc ē immūndū nō rāgeret: volūtati nō senti-
re. Vaius malū in sepātiōe bonoꝝ comittim⁹. q̄ i maloꝝ cō/
mixtione fugim⁹: Id est dū corporalī separan⁹ nos a bonis p/
pter malos: q̄ fugim⁹ in cōlūctiōe ma-
loꝝ nō remanentes. i. q̄ sit illud qđ su/
gim⁹ fugiēdo giunctionē maloꝝ. Sp̄i
ritualis ergo q̄s recedat a mal. **L**alli
nō imputat de⁹ sua petā: q̄r non fecit.
aliena nō: q̄r nō approbauit. nec negli-
gentia: q̄r nō tacuit. nō supbia: quia i
vinitate p̄misit. **A**el se p̄amini. i. se/
orsum st̄is parati p̄tra eos sicut p̄s
p̄s. **H**ad l̄ram dictū est iudeis habi-
tantibus in babylone. **L**a. VII
Als igif h̄b̄tes r̄c. **A**el ab omni
in q̄namēto car. p̄fici. sancti. sc̄z
metis. q̄d tūc fit: timorez dei
se q̄mūr: q̄r q̄ sine deo hec agit: sanctus
mūdi est: nō del. **A**el ab in q̄namēto
carnis. i. carnalis obfiantie p̄fici/
entes sc̄ificationem q̄ est m̄ sp̄us:
capite nos r̄c. **A** Ad cōmoriendū
et ad cō. **A**el ut meū patiamini: et me/
cū coronemini. **R**epler⁹

Nico. de lyra

Ego recipiā vos r̄c. hic in p̄nti ad
familiaritatē meā p̄ gram: et in futuro
p̄ assūtūlātū p̄ gloriam. **I**n ca-
vi. vbi d̄r in postil. **T**ā q̄ nihil h̄b̄tes.

Additio. i. Super b̄ q̄d d̄r:
A h̄b̄tes h̄lo. q̄ sibi iſufficiētes putabā/
tur. Et oia possidētes nō solū sp̄ualia
sed etiā tp̄alia: q̄r timētib⁹ dēnihil
deſt: q̄ fuit gl̄ia apl̄oꝝ nihil oīno h̄re
vt sine sollicitudine esent: et tñ res q̄s
dñi eoꝝ relinqbāt ip̄i possidebant: q̄r
oia ad pedes apl̄oꝝ mittebāt: **A**c^to.
iii. p̄t etiā exponi b̄ q̄d: **A** h̄b̄tes n̄
bil h̄b̄tes r̄c. sic nā apl̄i lic̄ eēt oīno
paupes i effectu: et sic rāq̄ nihil babe-
tes: q̄r d̄s d̄r: **A**ece nos reliqm⁹ oia:
n̄ erāt oia possidētes: q̄r appetit⁹ eoꝝ
erat totalis q̄erat: et a bonis terrenis
abstract⁹ ac si oia tp̄alia n̄ solū h̄rent
h̄ etiā possidēt. Ille ei q̄ h̄zaliqđ. p̄p̄n
si illud n̄ possidet adhuc appetit⁹ ei⁹ possessionē: sed cū tā pos/
sider q̄et appetit⁹ circa illud. **I**n eo. ca. vbi d̄r in postil.
Notandū q̄ apl̄s vario modo loq̄tūr ponendo bonuꝝ tp̄ale
atra sp̄uale. **N**ā in tp̄alib⁹ addit dictionē conditionalē.

Additio. ii. Hoc q̄ apl̄s i al. q̄b⁹ addit dictionem
bus nō: nō videſ referēdu ad differētā sp̄ualū a tp̄alib⁹. put
in postil. **C**ū ei d̄r: Et seductores et veraces: virūs ē sp̄uale.
sili: cū d̄r: Quasi tristes: sp̄ aut gaudētes. **S**z differētā atten-
dit fm̄ certitudinē et incertitudinē: put i h̄lo. **I**n illis enī q̄
narrant et incerta vt ea q̄ vident ī somnis s̄luevit apponi h̄
dictio q̄s i. **N**ā si q̄s sōniū narrat addit q̄s. d̄l. **Q**uasi
sedebā seu q̄s loq̄bar i hm̄l. **S** de his q̄ h̄o narrat vt virūlās
nō appōit tal⁹ dictio: et iō q̄r apl̄s nō erāt seductores nec igno-
ti. i. non approbat. **N**ec castigati. s. a x̄berib⁹ q̄ patiebāt vt
abstinerēt a p̄dicatiōe a q̄ m̄. p̄p̄ b̄ nō abstinebāt. **N**ec tristes:
q̄r p̄secutiōb⁹ gaudebāt. **N**ec egētes: q̄r q̄rētib⁹ dñm nō de-
ficit om̄e bonū. **N**ec nihil h̄b̄tes eadē rōne. **J**ō i olb⁹ istis po-
nit dictio s̄litudinaria. s. q̄s vel s̄l i hm̄l: ad denotādū q̄
ista nō dicebāt de eis certitudinalē: **S**z i suis opposit⁹ talis di-
ctio s̄litudinaria nō ponit. **F**rāt c̄ i ve veraces et ve cogniti. i.
approbat: et sic de alijs. **I**n eo. ca. vbi d̄r in postil. Et ambu-
labo iñ eos r̄c. **L**abo iñ eos r̄c.

Additio. iii. Hoc q̄d d̄r: Et ambu-
labo iñ eos r̄c. pp̄ne in additioꝝ p̄ma sup illud ca.
Leuit. xxvij. vide ibi r̄c.

Replica. In ep̄la sc̄da ad Corinth. vi. vbi d̄c̄t de
ponit expositionē repugnātē q̄s cūcīl doctorib⁹ et specialiter
beato Aug.

beato Aug. in de ciui. q̄ d̄c̄t illos potētes apl̄s potēns vo-
uisse dicēdo: Ecce nos reliqm⁹ oia r̄c. Et id. iii. libro sacre scri-
pture dicit dñm ei⁹ efficacit̄ p̄cepisse nihil h̄re: et sic ī votū po-
tens apl̄i venissent: si relicta a d̄s et ad pedes eoꝝ posita pos-
sedissent: put h̄ dicit Burg. **A**redo q̄ nō fuerit paup̄tar am-
ator. s̄l h̄uenissēt apl̄i precepto dñi: q̄s
de sc̄illūmis apl̄s post missiōne sp̄us/
sc̄i nō ē dicēdū. **I**n eo. ca. notat po-
stillator q̄ apl̄s vario mō loq̄s ponen-
do ī sp̄uale. i. tp̄alib⁹ appōit dictionē
q̄s vel s̄l. i. sp̄ualib⁹ āt loq̄s simplicis.
Burg. atq̄ obiect⁹ q̄ nō valet tal⁹ distinc-
tio: q̄z aliqui v̄trūc extēmū ē sp̄uale
s̄l seductores i. v̄aces: s̄l tristes sp̄ aut
gaudētes: vbi neutrū ē tp̄ale. d̄l lḡk
differētā illā loq̄ndi debere arēdi pe-
nes certitudinē: vt ibi ponit q̄s deno-
teſ incertū. reliqu⁹ v̄o sine p̄ditionē de
notē ſertū. **S**z b̄ nō videſ b̄n dicituz:
q̄r apl̄s cōpat hoīm carnalū opionēs
ad rei v̄itare: **S**z certū ē apud apl̄m il-
la definiata p̄ dictionēs q̄ fuerit hoīm
illoꝝ opionēs: c. r̄tā etiā reputabanc
opinat̄es h̄b̄tes respectu ad defectū
tp̄alū: i. q̄uis opinōes ille erāt false
apud apl̄m: tū erāt certe apud eos. q̄
h̄ ad argumētu Burg. q̄uis aliq̄ sub-
iecta opinōi eoꝝ erāt sp̄ualia: nō non
nisi ī relationē ad sensibilia h̄z q̄ pen-
riā apparentē ſp̄i iudicabāt defectū
taliū sp̄ualū: putat̄es eos ita tristes
seductores: q̄uis ī rei v̄itare pot̄ gau-
debāt d̄ illā sensibiliū tp̄alū defectib⁹.

Als igif h̄b̄tes p̄omis b
ſionēs charifissimi mundem⁹ nos

A s q̄ multa ſunt carnalia vicia et omnia fugia/
mus. **V**e est luxuria r̄c. **V**e est ira.

Ab oī in q̄namēto carnis et sp̄us:
a s̄ bona oīatione. b s̄ in bap̄ifimo cepta. c s̄ ve-
deum operamini: qui ſolus ſanctos facit.

A pficiētē ſc̄ificationē in timōre
a s̄ ad hec vos habere exemplū: nō illos p̄ſeo. **D**efectū
a s̄ q̄. c s̄ v̄trū. d s̄ improp̄ado vt p̄ſeo.
dei. **C**apite nos: n̄ eminē leſimūs:

As admixtione ſalſitatis ranq̄ fermenti.

Neminē corrupimus: n̄ eminē cir/
a s̄ fraudulēta ſuoꝝ ablari: et p̄ſeo: q̄ reſtra
blonde auferunt. **H**ec aurem. b s̄ veſ vos
abiciant qui in iſtis peccauitſ.

Cūlēnūmūs. Non ad p̄denationē
a s̄ ſed corrigo. b s̄ diligō enim vos ſicut predi-
ci: p̄t hoc eſt. c s̄ fm̄ curā et dilectionem.

Vra dicō. **P**redixim⁹ ei q̄ i cōrdi k
a s̄ quali ita diligēt vos q̄ v̄ra moř in
peccatis videt mea: z v̄ta in deſtitutis ſimiliter.

Bus n̄ris eſtis: ad cōmōriendum
i et ideo monco.

Tad coniuendum. **M**ulta mihi m
a s̄ dum cōſidero que in vobis ſunt. b s̄ q̄ p̄i
mā ep̄ſtolā correcti: ido p̄ eis gloſiat̄ur.

Fiducia eſt apud v̄os: mūlta mihi n

catis carnalib⁹ et sp̄ualib⁹: q̄r nihil coinq̄natū intrabit ī illā ci-
uitatē celeſtē: **A**p̄c̄. xxi. d. **P**erficiētēs. p̄ ſetām ſuſerati
onē. e. **S**c̄ificationē. i. baptifimo inchoatā **F** Thī. d. c̄l. ſi
liati: q̄z h̄z charitatē ānerā **G** Capite nos. **H**ic ad p̄poſitū
inducit apl̄s ſuijip̄l̄ exēplū. **S** Ap̄te nos. i. accipite nos i c̄re
pl̄ū: q̄r mūdeylium̄ i b̄ mūdo: n̄llī ſocumētū ſerēdo i glōna.
q̄d notaſ cū d̄r: **N**eminē leſim⁹: nec etiā ī fama. i. ſubdit: **N**
eminē corrupim⁹: nec etiā ī re p̄ſeſſa. **P**ro p̄d ſe q̄ſ: b̄ **N**
eminē circuinen⁹. i. decepim⁹ i p̄m̄ deſraudādo. i. **N**ō ad p̄dē.
Hic ſir agit ſue monitiōis intētōnē. d. **N**ō ad p̄denationē
v̄ram dico: de ſr̄is v̄tis ſos vocādo tāq̄ obstinatos. tunc
enī ad p̄denationē alciū fit talis vocatio q̄n̄ reputat̄ ſuſi-
tus: ſz q̄n̄ fit ſub ſpe correctiōis ſtūc ſit ſuſit ad p̄denationē: ſed
ad emēdationē: ſz loq̄tū ſp̄l̄. i. ſubdit: k **P**redixim⁹
enī q̄ i cor. n. c̄l. cogitando iugif de v̄ra v̄tilitate et ſalute: in/
tātū q̄ p̄ ea paraꝝ elem̄ mori. i. ſubdit. **T** Ad cōmo. i. cō/
ui. v̄ta grē et glē. q. d. h̄c v̄ta deſiderio v̄ob: ſicut i m̄hi.
Multa. **M**olita monitiōis. hic ſur apl̄s ponit ſuſa cōmen-
dationē de bono Corinthioꝝ p̄terito. **A**d dīmīd in duas p̄tes:
q̄r primo ponit h̄c cōmedationē. ſed cō eius expōſitionē. ibiz
Nā cū veniſſem⁹. **I**n cōmedationē vero Corinthioꝝ ponit qua-
druplicē affectū quē p̄ceperat de bonis oīp̄b⁹ ſicut ſz q̄libz de
bet de bonis amici concipere. **P**rim⁹ eſt affectus fiducie. et ſz
enī q̄ vider eū bene incipere: ſidit q̄ bene p̄ficiet. ſz q̄tū ad
hoc dicit: **M**ulta mihi fiducia eſt apud v̄os: de p̄fectio boni
inchoati. **S**ecundūs eſt affectus glōriatiōis. nam amicus ē al-
ter ipſe. p̄pter q̄d glōriat̄ de bonis amici ſicut de ſuſis. i. ſub/
ditur. **M**ulta mihi glōriatio de vobis. i. de v̄ris oīp̄b⁹
bonis. **Z**ertius eſt affectus p̄ſolatiōis. nam omnis leticia eſt
tristicie diminu-

a **Repletus sum solatōe.** Per iā
 correctos iūtrat alios ad correctio-
 nē. b **Supabundo gau-**
 bido gau. Num
 videt eos p̄ficerē
 p̄ q̄b partit. gau-
 der. c **Caro no-**
 stra. Quia t̄ ad-
 uersis aīa q̄ in cor-
 pore partit. sp̄e fu-
 turi q̄dicit. d **Fo-**
 ris. de apt̄ inimi-
 cis: intus de falsis
 fratrib̄: q̄ diffici-
 lius tolerant. e **el**
 ab his q̄ foris fūt
 tribulatio: de his
 s̄z fideliib̄ q̄ int̄.
 .i. ecclia timores
 ne mouerent. f **el**
 de his q̄ fūt int̄. l.
 in ecclia corponē
 mēte: nole nō nu-
 mine. i. d falsis fr̄
 bus vt prius.
 e **Quia p̄o. ē in**
 vo. Quia vidi t̄
 tū solatōi in vob:
 t̄ ego solatōi suz.
 f **Etsi. p̄i.** De-
 niteret. b dicit: ne
 videas inhuān: q̄
 d salop̄ tristitia
 gaudent. g **Et i-**
 dens r̄c. Quia h̄
 me penitet: h̄ gau-
 deo. **Vides q̄. l.**
 quis videā q̄ epi-
 stola contristauit.
 vñ p̄mū dolui: t̄
 me penituit.
 b **Et si. i.** Quid.
 Ad horā. i. paruo-
 te. vñ bona spes
 est correctiōis eo-
 rū: t̄ lō nō peni-
 tet: s̄ gaudet.
 f **Contristati.** Nō
 eu ira q̄ peiores ef-
 ficit: b̄ cū pudore
 q̄ corinī. k **De-**
 nitētā in salu. ha.
 Aug. Satisfactio-
 pnie ē cās petrū
 exciderene earū
 suggestiōib̄ aditū
 idulgere. l **Se-**
 culi aut̄. Nō dolet
 ad dēnatiōis
 obſtitutōis. m
 reputat̄ obſ-
 titutōis. k **Predic-**
 at̄. l **Exaltat̄.**
 Ad cōmō. s̄
 sicut t̄ mū.
 ponit suā cōmō-
 di in duas p̄-
 positionē. m
 t̄b̄. sicut q̄. q̄
 cōficiet. s̄ cōficiet:
 q̄ ē se dēfēdere a
 gehēna: t̄ deside-
 rat̄. fōrmari q̄ sc̄
 se p̄ p̄ct̄ deſormē
 t̄bz celū bonorū
 operū: t̄ vīdicat̄.
 g **se quod.**

a **ad alios: videte ne sit vana.** b **et iā consola-**
 tō. vnde subdit: c **audit a vīa correccione.**
 a **gloriatio p̄ vob̄.** Replet⁹ suz cōn
 a s̄ gaudium meū; superat omnē tribulationem
 que partim erat in animo p̄ peccatis vestris.
 b **solatōe supabūdo gaudio ī oī tri-**
 a s̄ mēorat q̄ partit cā credēriū: ye cos p̄uocet ad
 charitatē: q̄b bñdixi in tribulatio: q̄b magna ē.
 bulatione vestra. Nam t̄ cum ve
 nissimus macedoniā: nullam re/
 s̄ t̄ si anim⁹ requeuit. s̄ fm cor
 quiez habuit caro nostra: sed om
 pus animā. a s̄ quia phitonē ibi fugauit de an
 cilla. b s̄ vere omnem: quia. s̄ in corpore. s̄ a
 perfidis qui sunt extra eccliam.
 d **nem tribulatiōem passi: foris**
 a **tribulatiōes.** a s̄ in anio: ne ecclia desiceret.
 b **ira grauerit passi sumus.** s̄ deus.
 pugnē intūs timores: sed qui cō
 s̄ sp̄u vel afflictos.
 solat̄ humiles: cōsolatus est nos s̄
 q̄ coadiutorē recepi.
 deus in aduentu t̄ti. Non solum
 xp̄ter. s̄ q̄. s̄. desiderat̄ aduenit.
 autem in aduentu eius: sed etiaz s̄ nos.
 e **in consolatione qua p̄solatus est**
 s̄ in vīa emēdatiōe. a s̄ cōsolat̄ est titus.
 b s̄ de emēdariōe.
 in vobis: referens nobis dēſide/
 s̄ de cōmissis.
 riū vestrum: fletum vestrum: ve
 a s̄ indignationē cōtra pseudo. b s̄ p̄ me defen-
 sione. c s̄ referens hoc.
 stram emēlationē pro mē: ita ut
 a s̄ b̄ de tribulatiōne dolerē. b s̄ inde p̄bari po-
 test q̄ gaudeo: q̄ iam nō penitet me.
 f **magis gauderem.** Quoniam t̄ si m
 illa prima.
 cōtristauit vos in epistola nō me
 nō. s̄ q̄ correcti. b s̄ p̄i. s̄ dū indignari vt
 incorrecti. c s̄ nō me penitet: s̄ gaudeo vides q̄.
 g penitēt. Et si penitēt vidēns q̄
 b **epistola illa:** t̄ si ad horā vos con
 a s̄ dico q̄ gaudeo. s̄ non tm̄ ideo.
 tristauit: nunc gaudeo: non quia
 a s̄ b̄ me. b s̄ q̄ sic siaduerterēs culpā pēnitēt
 cōtristati estis: sed quia contri-
 a s̄ de hac tristitia gaudeo. q̄ hoc ē fm̄ deū. i. fm̄
 voluntatem et inspirationē dei.
 i statis estis ad penitentiaz. Contristi-
 ati enim estis fm̄ deum: vt in
 s̄ nec in asperis.
 nullo detrimentuz patiamini ex
 e s̄ quia omnia nostra profundit. b s̄ vere nō dam
 num patimini: nam cōmodū portius: quia
 nobis. t̄ **Qūe enim fm̄ deum tri-**
 a s̄ dum tristis est peccator: quia peccauit: quia
 fecit quod deū odit. b s̄ satisfactionez. c s̄ que
 sticia est: penitētā in salutē sta-
 v̄ valet etiā. s̄ eternā. a s̄ sed. s̄ que non ad cor-
 rectionem: t̄ ideo ab ea cautele.
 l **bilem operatur.** Seculi autē tri-
 a s̄ qui invobis exp̄i estis q̄ dico.
 m **sticia mortē operat.** t̄ Ecce enim y
 a s̄. i. cā paruum quid.
 s̄ de peccato.
 hōcipsum fm̄ deum contristari
 s̄. a s̄ emēdandi q̄ deliq̄tis: nec hoc solū.
 n **vos: qntā ī vobis opat̄ sollicitu-**
 a s̄ vt contra pseudo me defendatis. b s̄ cōtra
 vos pro malis que gesſisti.
 dinē: s̄ dēfēsiōez: s̄ idignatiōez: b

tristicie diminutiva. ppter q̄b bonū amici cognitū est tri-
 sticie p̄cedētis diminutiuū: t̄ p̄ q̄s p̄solatiōi. iō subdit:
 Replet⁹ sum p̄solatiōe. Quart⁹ est affectus exuberantis
 gaudiū. s̄. q̄i bonū amici nō solū minuit tristiciā: sed tota-
 liter elicit eā p̄ gaudiū supuentis. iō subdit: t̄ a Sup-
 abundo gaudio in oī tribulatiōe vīa. i. ex peccatis vīis
 illata mīhi. q. d. gaudiū q̄b cōcepit de bono vīstro supue-
 niente: totaliter superat tristiciā quā cōperā de malo ve-
 stro p̄cedente. Aliq̄ dicit q̄ bee est līra: In oī tribulatiōe
 noſtra. t̄ si est sensus: q̄ leticia quā cōcepit Apls: su-
 perauerat tristiciā q̄ supuenerat ei ex tribulatiōe mota cō
 tra eū in macedonia: t̄ tangit in parte sequēti, t̄ iō līra se-
 quens magis p̄cordat hūle expositioni: t̄ ex vtrōq̄ tri-
 sticiā habuerat: vt tangit in sequētib⁹. b **Nā t̄ cū ve-**
 nisse? Hic p̄b̄ apls exponit dictā cōmendationē cōtuz
 ad duo q̄ dixerat in ea. cōm̄ exponit ibi: Sed q̄ cōsolat.
 Dixerat aut̄ apls se fuisse p̄solatū: cuius cām exponit di-
 tens: Nā t̄ cū venisse? macedoniā nullā requiē habuit
 caro nrānō dicit sp̄s nr̄: q̄ p̄solabat in mēte. c **Sed**
 oēm tribulatiōe passi sum⁹: q̄ pleni⁹ explicat Act. xv.
 vbi d̄ q̄ Paulus t̄ silas ḥberati t̄ carcerati fuerūt cru-
 deliter t̄ pedes eo p̄ cippo ḥstrici ex turbatiōe mota p̄tra
 eos: eo q̄ Paulus sp̄m̄ phitonēcū elecerat de qd̄ puelia
 q̄ magnū questū p̄stabat suis dñis diuinādo. d **foris**
 pugnē ab infidelib⁹. e **Int̄ timores. a falsis fratrib⁹.**
 f **Sz q̄ p̄o. scđo dixerat apls se fuisse p̄solatū. hoc expo-**
 nit apls p̄mo pones p̄solatiōis materiā. scđo subdit ad b̄
 rōnē. ibi: Cōtristati enī est. tertio infert suā cōlusionēz.
 ibi: T̄ḡt̄ si scripti. Materia vero sue cōsolatiōis duplex
 fuit. Una aduēt̄. T̄li ad lōm̄ q̄ erat sibi gratissimus. Et
 hāc t̄ḡt̄ dieē: Sz q̄ solat̄ hūles. i. afflictos. Alia fuit
 vera p̄nia coſinb̄oy quā sibi retulerat titus sic viderat.
 iō subdit: g **Cōsolat̄ ē in yo. i. ex cōmēdatiōe vīra p̄ eū**
 nobis reuelata. iō subdit: h **Referēs no. ve. deſi. i. ar-**
 doz p̄ficiēt: sic p̄ p̄riū fuerūt aīi p̄igri. i **Testrū fle-**
 rōne delicti cōmīli. k **Uraž cmū. p̄ me. pleudo apls**
 repellēdo amore p̄p̄t̄ mei. l **Tra vt ma. gau. de p̄nīa ve-**
 stra quā p̄s doluerā de p̄tō cōmīſſo. Uel alīz: apls p̄ri⁹
 correxerat eos dure in epila p̄ma: t̄ postea timens ne ex b̄
 caderēt in desperationē seu aliud malū ad t̄ps doluit de
 scriptura illa: led posteavidens bonū correctiōis futurū:
 gauſlus fuit. iō dicit: m **Qm̄ t̄ si cō. vos in epila. dure**
 vos corriptendo. n **Nō me pe. modo.** o **Et si pe. pri**
 us rōne dīcta. p **Uides q̄ epila illa t̄ si ad horaz vos**
 cōtristauit. i. trāitorie. q **Uic gau. nō q̄ cōtristati estis**
 r̄c. sicut medie nō gaudet de amaritudine quā firmo p̄
 pinauit: sed de sanitate p̄ eā p̄secuta. r **Cōtristati et.**
 Hic p̄b̄ inducit rōne ppter quā eōz tristitia fuit ei occa-
 sio gaudiū sue materiā. s̄. q̄ tristitia illa fuit fm̄ deū. t̄ di-
 uidit in duas ptes. q̄ p̄mo facit p̄posituz. scđo declarat
 quoddā dicit̄. ibi: Ecce enī. Circa p̄mū dicit: Cōtristati
 enī estis fm̄ deū. Circa q̄d̄ scđū q̄ oīs tristicia orī ex
 amore. cū enī allq̄s tristat̄: hoc ē q̄ caret amato bono: vt
 q̄ timeret euenter aliqd̄ trātrū boni amati. Et autem du-
 plēx amor. s̄. amor deī t̄ secuti. ex amore vero dei orī tri-
 sticia de p̄tō q̄ est fm̄ deū: q̄ nullū afferit hōi detrimētuz:
 sed maḡ bonū fructū. iō subdit: s̄. At in nullo detri-
 mentū patiamini ex nobis. i. ex correctiōe nr̄a: sed magis
 bonū. iō subdit: t̄ **Que enī fm̄ deū tri. est peni. in sa-**
 ita. opat̄. i. inducit ad p̄nīam de peccat̄: q̄ p̄nī ducit ad t̄. Pe. 2. e
 salutē. v **Stabilē. i. eternā.** Sed p̄tra b̄ aliq̄s obijcere
 posset: q̄ tristitia de p̄tō est iā p̄nīa. nibil aut̄ leip̄m̄ in-
 ducit: ḡ. r̄c. p̄cēdū q̄ p̄nīe tres sūt partes. s̄. trātio: ūfes-
 sio t̄ satisfactio. Tristitia xō de peccato est p̄ma pars pe-
 nitētē: t̄ causat̄ alias duas sequētes: nō leip̄m̄. tristitia
 vero seculi q̄ orī ex amore seculare boni ingerit detrimē-
 tum sp̄ualis boni. iō subdit: p̄. Seculi aut̄ tristitia o-
 peratur mortē. i. peccat̄. Iaco. iii. Qui ei voluerit ami-
 cus esse hūus seculi inimicus dei p̄stituitur. y **Ecce**
 enim. Hic consequēter declarat qualiter tristitia det ope-
 ratur penitentiam in salutē. dicens: Ecce enim hoc fm̄
 fm̄ deum contristari vos: id est tristiam quam vobis in 27.9.1.0
 affectū. in

Se quod delinquit,
a **C**el exhi. i. oñdi-
stis puniendo illū qui
īestū admiserat vos
esse incōtaminatos. A
negocio. i. grā peto
illū q̄ vroxē p̄ts ba-
buit: cui cōsentiendo
Inquinati eratis.

b **C**ui fecit. Et il-
le q̄ īestū fecit: v̄l il-
los tangit q̄ supins
in p̄ma epla inūrias
et fraudes fratrib⁹ fe-
cisse dixit. Et ostēdit
nō magis cā eoz qui
peccauerūt scripsisse
remitti eis: q̄ cā ec-
clesie q̄ oī stumeliaz
aut fraudez patienti
cōpati et indignat.

b **E**st q̄ ait: Igit⁹ et
si scripsi vobis: non t̄m
pter eū q̄ fecit iniu-
riā. i. fraudez, primo
suo nec ppter eū qui
passus ē fraudē: s̄ ad
manife. sol. no. quaz
habe. p̄ vob. Tōti⁹
pli sollicitudinez se
b̄e oñdit: vt. i. iusti
emēdēntur: et polluti
scificen⁹: et ecclie re-
cōciliēt. **c** Abun-
danti⁹ ma. Quasi de
virog. i. de correctio-
ne v̄ra et de gaudio ti-
ti. **b** **M**agis abūdan-
tius de gaudio Tit. i.
sum⁹ gauisi: q̄ gau-
debat nō solū de cor-
rectis: sed etiā de a-
lijs q̄s sperabat cor-
rigendos. **d** **S**ed
sicut oia. In corripi-
endo veritas arguē-
tis appetit: dum qui
arguunt se emēdat:
dum enim correcti e-
mendantur testimo-
niū phibent argu-
enti. Verā ergo ostē-
dens Apostolus pre-
dicationem suā p̄ effi-
caciā illoꝝ ait: Sed
sicut omnia in ve. t̄c.
e **E**t viscera eius.
Sancti affect⁹ in om-
ni bono ē. C. VIII

f **O**tam aut̄ vo-
b̄. Et v̄bi de
correcti agit.
mētio fit de collectis:
q̄ ab alijs nō querit:
q̄b̄ suadere nō p̄t.
vel ut alij codices ha-
bēt: q̄b̄ sua dare nō
prodest. **g** **I**n
multo experimento.

A **E**l abundatissima
grā eoz fuit ī multo
experimento tribula-
tionis. Quia pro tri-
bulatione Pauli et
syle ibi facta: n̄ sc̄a
daliçari. **S**ed cū gau-
dio accepit x̄bū: p-
batti passionib⁹ eoz.

b **E**t altissim⁹
se quod delinquit.
a **C**el exhi. i. oñdi-
stis puniendo illū qui
īestū admiserat vos
esse incōtaminatos. A
negocio. i. grā peto
illū q̄ vroxē p̄ts ba-
buit: cui cōsentiendo
Inquinati eratis.

b **C**ui fecit. Et il-
le q̄ īestū fecit: v̄l il-
los tangit q̄ supins
in p̄ma epla inūrias
et fraudes fratrib⁹ fe-
cisse dixit. Et ostēdit
nō magis cā eoz qui
peccauerūt scripsisse
remitti eis: q̄ cā ec-
clesie q̄ oī stumeliaz
aut fraudez patienti
cōpati et indignat.

b **E**st q̄ ait: Igit⁹ et
si scripsi vobis: non t̄m
pter eū qui fecit iniu-
riā. i. fraudez, primo
suo nec ppter eū qui
passus ē fraudē: s̄ ad
manife. sol. no. quaz
habe. p̄ vob. Tōti⁹
pli sollicitudinez se
b̄e oñdit: vt. i. iusti
emēdēntur: et polluti
scificen⁹: et ecclie re-
cōciliēt. **c** Abun-
danti⁹ ma. Quasi de
virog. i. de correctio-
ne v̄ra et de gaudio ti-
ti. **b** **M**agis abūdan-
tius de gaudio Tit. i.
sum⁹ gauisi: q̄ gau-
debat nō solū de cor-
rectis: sed etiā de a-
lijs q̄s sperabat cor-
rigendos. **d** **S**ed
sicut oia. In corripi-
endo veritas arguē-
tis appetit: dum qui
arguunt se emēdat:
dum enim correcti e-
mendantur testimo-
niū phibent argu-
enti. Verā ergo ostē-
dens Apostolus pre-
dicationem suā p̄ effi-
caciā illoꝝ ait: Sed
sicut omnia in ve. t̄c.
e **E**t viscera eius.
Sancti affect⁹ in om-
ni bono ē. C. VIII

f **O**tam aut̄ vo-
b̄. Et v̄bi de
correcti agit.
mētio fit de collectis:
q̄ ab alijs nō querit:
q̄b̄ suadere nō p̄t.
vel ut alij codices ha-
bēt: q̄b̄ sua dare nō
prodest. **g** **I**n
multo experimento.

A **E**l abundatissima
grā eoz fuit ī multo
experimento tribula-
tionis. Quia pro tri-
bulatione Pauli et
syle ibi facta: n̄ sc̄a
daliçari. **S**ed cū gau-
dio accepit x̄bū: p-
batti passionib⁹ eoz.

b **E**t altissim⁹
se quod delinquit.
a **C**el exhi. i. oñdi-
stis puniendo illū qui
īestū admiserat vos
esse incōtaminatos. A
negocio. i. grā peto
illū q̄ vroxē p̄ts ba-
buit: cui cōsentiendo
Inquinati eratis.

a **S**ed ī futuro tale qđ cōtigat. **f** **i** meli⁹ puehi.
sed timōrem: sed desideriuz: sed
a **S**ed me vel alios bonos imicemini. **f** **i** pec-
emulationem: sed vindictam. **d**
cantes puniri crīa vōsiōis. **f** **i** vñneralit
dicā vos tristari fm decū. In oibus exhi. t̄c. **f** **i** du-
būtis vos incōtaminatos esse negocio. quia sicut susti-
nentes peccatorem cōtaminantur: sic punientes emun-
dantur. **f** **i** Agit. **M**ic infert conclusionem intentaz
endor: et accipitur hic si p̄o quia. quia sic scriperat.

g **N**on propter eum qui fecit iniuriā. maculādo lectuz
patris: vt. s. puniret t̄m: sed vt emundaretur: et alij ex ei⁹
pena terrorentur. **b** **N**ō propter eum qui passus ē.
dictam iniuriā vt vindicaret per penam. **i** **S**z ad
manifestandū sollicitudinē nostrā ad
a **S**ed q̄b̄ emēdādīs. b **S**uramētū. c. **i** teste deo.
quā p̄ vōbis habem⁹ cōrā dō. k
a **S**ed quasi q̄: et hoc intendi: et evenit. b **S**dum
correc̄tis.

Igit⁹ et si scripsi vobis: Non p̄
s̄ t̄m. **f** **i** qui rapuit.
b **p**pter eū qui fecit iniuriāz et pro-
s̄ patrem cui rapta.

ppter eū qui passus est: s̄ ad ma-
nifestandū sollicitudinē nostrā
a **S**ed q̄b̄ emēdādīs. b **S**uramētū. c. **i** teste deo.
quā p̄ vōbis habem⁹ cōrā dō. k
a **S**ed quasi q̄: et hoc intendi: et evenit. b **S**dum
correc̄tis.

Ideo quoq̄ cōsolati sum⁹. In
a **S**ed que est de correctione vestra et gaudio titi.
b **S**ed doleremus de tribulatione.
c **C**onsolatiō aūt nostra abūndā-
m
tius magis gauisi sumus super
a **S**ed iā enī sperat bonū de vobis.
gaudio titi: q̄ refectus est sp̄s o
a **S**ed Tit. b **S**ed q̄ omēs correc̄t: sed q̄: qui-
dam sperat de reliquis.
eilius ab omnib⁹ vobis. Et si qđ p̄
a **S**ed cōmandando vos.

a apud illū de vōbis gloriāt⁹ suz:
a **S**ed nō erubesco me falsum iueneri. b **S**ed mēdar.
nōn sum cōfusus: sed sicut om-
a **S**ed de correctione vestra confidens.

Nia vōbis in veritate locuti su-
s̄ de vobis.

mus: ita et gloriatio nostra que
a **S**ed i. apparuit ei veritas i. vera.
fuit ad titum vēritas facta est:

sideo. a **S**ed intrīma charitas. b **S**ed ante: q̄vi
die profec̄tū illoꝝ vel q̄ in alios.
e et viscera eius abūndantius in
a **S**ed eius titi dico. **A**mbro. **S**ostendit titum
eos laudasse q̄ solliciti erant obediēre ei in quo/
apostolum reuerteri sunt.

vobis sunt: rēminiscētis omnīū
s̄ accuratē.
vestrum obedientiam: quomo-
do cum timore et tremore exce-
f̄ quia in illo egistis. **S**res-
bus. **S**ed non solum bona voluntate: sed etiam in
operibus bonis.

pistis eum. **G**audeo q̄ in omni-
bus confido in vobis.

f **V**III
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

d **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

c **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

b **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

a **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

f **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

g **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

Sed timorem. de recdliuo **b** **S**ed desideriū. p-
ficiendi ī melius. **c** **S**ed emulationē. imitando bo-
nos. **d** **S**ed vindictā. puniendo peccata propria et
etīa aliena: potissimum q̄ illum fornicatorem nepharium
de quo habef epistola. j. ca. v. **S**underant. cui tamē pri-
us nimis fauerāt. ideo subdit. **e** **I**n omnibus exhibi-
stis vos incōtaminatos esse negocio. quia sicut susti-
nentes peccatorem cōtaminantur: sic punientes emun-
dantur. **f** **I**git. **M**ic infert conclusionem intentaz
endor: et accipitur hic si p̄o quia. quia sic scriperat.

g **N**on propter eum qui fecit iniuriā. maculādo lectuz
patris: vt. s. puniret t̄m: sed vt emundaretur: et alij ex ei⁹
pena terrorentur. **b** **N**ō propter eum qui passus ē.
dictam iniuriā vt vindicaret per penam. **i** **S**z ad
manifestandū sollicitudinē nostrā ad
a **S**ed q̄b̄ emēdādīs. b **S**uramētū. c. **i** teste deo.
quā p̄ vōbis habem⁹ cōrā dō. k
a **S**ed quasi q̄: et hoc intendi: et evenit. b **S**dum
correc̄tis.

Igit̄ et si scripsi vobis: Non p̄
s̄ t̄m. **f** **i** qui rapuit.
b **p**pter eū qui fecit iniuriāz et pro-
s̄ patrem cui rapta.

ppter eū qui passus est: s̄ ad ma-
nifestandū sollicitudinē nostrā
a **S**ed q̄b̄ emēdādīs. b **S**uramētū. c. **i** teste deo.
quā p̄ vōbis habem⁹ cōrā dō. k
a **S**ed quasi q̄: et hoc intendi: et evenit. b **S**dum
correc̄tis.

Ideo quoq̄ cōsolati sum⁹. In
a **S**ed que est de correctione vestra et gaudio titi.
b **S**ed doleremus de tribulatione.
c **C**onsolatiō aūt nostra abūndā-
m
tius magis gauisi sumus super
a **S**ed iā enī sperat bonū de vobis.
gaudio titi: q̄ refectus est sp̄s o
a **S**ed Tit. b **S**ed q̄ omēs correc̄t: sed q̄: qui-
dam sperat de reliquis.
eilius ab omnib⁹ vobis. Et si qđ p̄
a **S**ed cōmandando vos.

a apud illū de vōbis gloriāt⁹ suz:
a **S**ed nō erubesco me falsum iueneri. b **S**ed mēdar.
nōn sum cōfusus: sed sicut om-
a **S**ed de correctione vestra confidens.

Nia vōbis in veritate locuti su-
s̄ de vobis.

mus: ita et gloriatio nostra que
a **S**ed i. apparuit ei veritas i. vera.
fuit ad titum vēritas facta est:

sideo. a **S**ed intrīma charitas. b **S**ed ante: q̄vi
die profec̄tū illoꝝ vel q̄ in alios.
e et viscera eius abūndantius in
a **S**ed eius titi dico. **A**mbro. **S**ostendit titum
eos laudasse q̄ solliciti erant obediēre ei in quo/
apostolum reuerteri sunt.

vobis sunt: rēminiscētis omnīū
s̄ accuratē.
vestrum obedientiam: quomo-
do cum timore et tremore exce-
f̄ quia in illo egistis. **S**res-
bus. **S**ed non solum bona voluntate: sed etiam in
operibus bonis.

pistis eum. **G**audeo q̄ in omni-
bus confido in vobis.

f **V**III
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

d **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

c **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

b **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

a **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

f **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

g **O**tam aut̄ vobis fa-
a **S**ed gratiū dei. **S**ed corporis.

Et altissim⁹

Glo.ordi. Ad Corinthios II

Ca. VIII Nico.de lyra

Glossa Et altissima paupertas eorum. i. valde comedibilis.
Aug. Enies in substâria: duites in dando qd pura pœciâta operati sunt.
b Primu do. se emedates. de inde fribus sua offerentes. Aliq nō erat accipitê duz: qd munera exerceat oculos et iura auctorita tis inclinat.
Qui vñ dñt ne arguam fructu dandi nō habet
c Ita et pfecti at. gra. At scilicet gra ita vobis non desit: b dicit ut inciter eos ad dandu.
d Nō qd iper rās. Tel nō soluz roganit titu: s ego dico i peras ut abun datis.
e Quasi iperas: Id ē qd penitentia in iugedo: qd sic q si ex voto tene rent.
f Egenuis factus ē cu eet diuel. Aug.
g Nō ait: Paup factus ē. cū diues fuisse: s qd di ues ēēt: Paup ratē cū assūptur diuitias nō am sit intus diues foris pauper: latēs deus ē dñi tūs: apparēt hō in paupere.
h Ut inopia illi. qd illi enī paupitatem abiciens pānos ini quitatis: vt in diuenir stola ī moralitatis.
i Qd ē diuites facti sūt in pauperē p̄m credētes. Memo qd se cōtent paup ī cella diues ī cōsciētia. Securi or dormit ī terra: qd auro di ues ī purpura.
j Non qd expa scas cū tua mē dicitate ad illū accedere qui indut' nostra pau pte vbi se pauperant nos ditanit. s qd et velle. El bz alios quidā voluerant: quidā ce perat. nunc vñ vtrig pfectiant.
k Ex eq̄li magna vel nobilissima et altissima paupertas eorum abūda est: dñ incendit diuitias dare. s et h̄ simplici aio uit in diuitias simplicitatis eorum. c nō vt homini placeat. s reru suarū. s et inde. **Quia** fin virtute testimoniū illis g vt etiā postegerent. s nemine cogere. reddo: et supra virtutem volūtarij g ad dandu. s cum timēt eis non assentirem. c s ve eos pmiteremus habere. fuerūt: cū multa exhortatiōe ob a s. vt liceret eis dare sua nō quasi p̄pria sed qua secratē nos grātiā et cōmunicatiō k cōia de quibus ministraret alijs. a s mīstratiōe. s ministerium. s dederunt sua. nez ministeriū qd fit in sanctos. Et a s ea in cōrōe. s p̄suimus. s. p̄ culpis redimēdis nō sicut sperauim⁹: sed semetipsos in a s emendatione vite. b s vt ei obediret. s vel deo. c s dederunt se: vt nobis obedirent b dederūt primū dñs: deinde nob: n o p q a s qui vult hoie subdi vicariis suis. b s ita insti per volūtatez dñi: ita vt rogarem⁹ terum ex exemplo eorum p̄uocati. s postq̄ corre cōs. videt. s in vobis benefacere. c tūtū: vt quēadmodū cepit: ita et pfecti s nō modo alta s. a elemosynaz in sanctos s pfecti at nō quoquā modo: sed vt in hac gratia largiti ciat in vobis etiā grātiā ita. s si onis abundans sicut in alijs. s grātia loquēdi cut in oīb⁹ abūdatiſ fide spe et ser mone et sciētia: et omī sollicitudine: s spirituali. **charitatē vestra in nos: vt et in hac** b a s rogaui titum ut pfecteret hanc gratiam: sed hoc non dico imperans ne sis transgressores. **grā abūdetis.** Nō qd imperās dī c a s macedonū: quibus sitis sitis: vñ pauper de qui bus estis vel esse debetis solliciti. b s vt largi sitis et ex discretione animi: nō pro terreno cōmodo. co: s p̄ aliō sollicitudinē etiā vñc a s vestru. b s cōprobare volēs. s vel suadere vo charitatē ingēniū bonū cōprobās. lens. a s pauperibus dare debetis et vere qd qui et de illis sollicitus fuit: cuius exēplo hortatur illos. i. charitarem.

Scitis enī grāz domini nostri iesu s hanc. s. s in mundo. **e** christi: quoniam propter vos egen⁹ a s Dens et per quæ omīa facta sunt. s in sua malestare. **f** factus est cum esset diues: vt in opia illius vos diuites essetis. Et b s in spūalibus. s et in pia illius vos diuites essetis. Et f hoc. i. in consideratione huius rante beneficiū dei. do cōsiliū ut pauperibus elemosynas deris. **consilium in hoc do.** Hoc enim vo b s plus est vtile facient qd cui sit. **bis** vtile est: qui non solum facere: n s quod plus est qd facere. s pfectio. **s** sed et velle cepistis ab anno prio. a s vt nō soli vellit sed et opere perficiatis. re. **Nunc** vero et factō perficite vt o s voluntas in opere appareat si vera est. s quia ex discretione vole que madmoduz promptus est ani mus voluntatis in vobis ita sit et s animus. s fm id. s sine plus sine minus. perficiendi ex eo quod habetis. Si qd a s dando. s ve necessaria retineat. enī voluntas prompta est: fm id qd r

a Et altissima paupertas eorum. i. valde comedibilis. **b** Abūdauit. i. effectū abundatice ostēdit: // c In diuitias simplicitatis eorum. i. puritatis p̄scie: quā puritatē facit charitas qd bona p̄pria cōfūcūs modica facit extēdere ad necessitates proximi relevandas. // d Quia fin virtutē. i. promptitudinē anī ad dandū. e Testimoniū illis reddo: nō solū ex auditu: s etiā ex visu. // f Et supra virutē. i. supra facultatē. // g Voluntarij fuerūt ad dandū. Circa qd sciēdī qd licet liberalitas politica habeat mediū respicēdo p̄prias facultates: liberalitas tamē infusa exēdit hoc mediū inquantū rescindit aliqd de sibi necessariū ad dandū magis indigenū p̄p dñi: s. et p̄pantia īfusa nō solū rescindit carnis delectabilitā: p̄i impediūt bonā dispositionē corporis et debitū vñ rōis: sed ulterius vt corpus in seruitutē ante totalitē redigat. // h Cu multa exhortatiōe obsecratis nos. i. non solū liberaliter dātes: sed etiā nos obnixē rogantes ut acciperem⁹. // i Bratiaz. i. elemosynā. // k Et cōmunicatiōem. bonō suorū fiendā paupib⁹ in bierusalē. // l Et nō sicut sperauim⁹. i. non quā sperabamus: sed plus dederūt. ideo subditur: m s semetipsos dederūt p̄m dñs. tota vitā suā ad glāiū ordinādo. // n Deinde nobis. obedietiā. p̄mittendo o P̄er voluntatē dñi. i. p̄ter dñi nobis obediendo. tūc enī est obedietiā recta qd fit deo primū. deinde hoī p̄ter dñi. p s Ita vt roga. Posito exemplo macedonū: hic cō sequenter excitat coriñtios ad imitādū. dices: Ita. s. motiū lūsum factō eomū. // q Et roga. titū ut quēadmoduz cepit: vos instruēt alijs opib⁹ bonis: et pfectos vos redidit in illis. // r Ita et pfectiat in. etiā ita. grātiā. inducēdo vos ad hui⁹ elemosyna magnificā largitiōem: nō solū sicut alijs s plus cui⁹ causa subdit: s Sed sicut in omībus abūdatiſ. p ceteri p̄planis. // t Fide. qd creditis ad iusticiā. // v Spe. qd in dñū tendit. // x Sermone. i. fidei confessione ad salutē. // y Et scila. i. noticia scripturæ et hec ptingent ad mētis affectionē. Cōsequēter ponit qd ptingent ad exterioē opationē. d. // z Et oī sol. s. bene opan di. // a Charitatē vestra in nos. i. charitatis opibus no bis impēs. // b Et t in bac grā abū. i. i. hui⁹ elemosyne largitiōe p̄cellatis alijs: sicut p̄cellit eos ī alijs gratijs. Sed qd posset alijs credere aplim h̄ dicere qd modū p̄cepti. tō hoc remouet. // c Nō qd im. d. s. ista. // d s p̄ alio. sol. i. p̄ macedonū exēplū: qd dictā elemosynā fecerūt sollicitē. // e Etia vñc cha. inge. bonū cōpro. i. cōprobare volēs p̄mptitudinē vñe charitati ad dictā elemosynā faciendā. sicut ei in speculabilib⁹ ille dñ boni īgenij qd cito capit vñba magistri: sicut in opabilib⁹ ille metaphorice dñ īgenij boni qd alterius exēplo cito mouet ad opus bonū: etiā ī meli⁹ pcedēdo. // f Scitis. Hic ponit secundū modū inductiōis. s. p̄ exēplū xpi cū dñ. Scitis etiā. i. scire debetis ad imitādū g Hram dñi nři ī celu xpi. qd sit illa subdit: // m Ap̄ter vos īgenus fact⁹ ē: nō necessitate sed volūtate. // h Et cū etiā di ues. nō dñ īfusser: ne credere p̄ celestes dīnitias vel sp̄ rituales dimisissē: qd ē falsū. // s. xlviij. Simul in vñū di ues et paup. sicut el fuit diues in spūalib⁹: qd simul paup fuit in tpalib⁹. // i Ut inopia illi. in tpalib⁹. // k Diuites esse tis. in spūalib⁹. oīa emī penaia qd sustinuit xps iter qd repo nitur paupras: fuerūt remedii qd mala nra: et p̄ ea lūm⁹ re stituti vita spūali. // l Et consiliū in hoc do. vt exēplo xpi pro largitiōe elemosynē nō formidetis innui ī facultatiō vñis. // m Hoc ei vobis. Hic nři ponit tertīl modū inductiōis. s. rōne vtilitatis maioris qd puenit danti elemosynā: qd dat tñm bonū tpale et recipit spūale qd ē maius: qd qd sūt anī corporib⁹ p̄ferunt. iō dñ. Hoc enī vobis vtile ē. s. magis qd illis qd recipiēt. // n Qui nō solū facere sūt et velle tē. qd libent debetis h̄ facere ex quo incepistis hoc velle a p̄mo anno cōuersiōis vñc ad fidē. // o Hunc vero et facto pfecte. i. illā bonā voluntatē ope adimplete: vt sic p̄mptitudinē anī apparet in ope. p Et eo qd habetis. hoc addit apostol⁹: qd diserte dñ fieri elemosyna sūt facul tate faciētis: nisi ī casu in qd qd vult statū mutare: vt p̄tore p̄ ingressu religionis. tūc ei totū paupib⁹ ergadū ē. Dat. rlx. Si vis pfectus esse vade et vende omīa qd habes et da paupib⁹ et veni et sequere me tē. // q Si enī voluntas. Dic circa p̄dīcta remouet duplē excusationē. Prima ē: quia posset alijs dicere qd nō posset dare nisi valde modū cū: et sic nullū aut modici meriti esset apud dñū: hoc remouet. d. Si enī voluntas p̄pota ē ad dandū. // r Hoc id qd habet accepta ē. s. qd cōfūcūs datum sit modicum. L * Hō fin

Glo.ordi. Ad Corintheios II La.

VIII Mico. de lyra

Sed ex equalitate. Dividat quantum h[ab]et c[on]tra sanctis: q[uod] non plus exigit q[uod] retinet sibi debet. sic **Z**achaeus dimidium bonorum suorum dedit pauperibus. Ex equalitate. Non vtilitatem f[ac]tum paritatem. **D**ico: q[uod] v[er]o sustentem v[er]o virtutis rebus sicut et vos; vt et illos abundantia ve[in]o, si supple. Qui enim viuit in hoc seculo: non habet merita ad vitam eternam sufficientiam: q[uod] pauperes Christi q[uod] crucis est regnum celorum per elemosynas amicos et debitores sibi fecerunt pro merita eorum cosequenter: q[uod] p[ro] se non merent: vt tunc fiat equalitas non quin differat in claritate: sed q[uod] omnibus idem: ut omnibus erit sufficientia: sicut scriptum est de manna in signo huius rei. **Q**ui multum. s. collegit de manna. i. amplius gomor non abundavit. i. non plus habuit gomor. Et q[uod] modicum. s. collegit i. minus gomor non minorauit i. non minus habuit gomor. **E**xodo ait: Nec q[uod] plus colegerat habuit amplius: nec q[uod] minus parauerat reperit minus. In quo significabat q[uod] et q[uod] maiora habent merita: et qui minorantur in eterno coniunctio eandem habent sunt refectionem. **E**quitas. Ipsa est pax hierusalem: ut opera misericordie corporalia fungantur opibus predicationis spiritualibus: et fieri pax dando et accipiendo ut qui accipiant spiritualia tribuant carnalia. vnde apostolus: Si spiritualia seminavimus vobis magnum est: si carnalia vestra meram. **C**ui multum non abundavit. Plus habet sancti in spe futuri: minus habet in tempore diuities: et tamen ibi equib[us]. At siue hic inopinata sanctorum sustentatio ita ibi ab eis sustententur: et diuities sicut in eterno non bono. Qui multum non abundavit. Si qui multum dat diuities: et qui parvum pauper si equa voluntas: equaliter habent mercem. **I**n hanc gratiam: Id est predicationem gentium: cui destinatus sum: et volo. **E**t ad voluntatem. Quia voluntas ut bene detis coplendam voluntate dico q[uod] est destinata et per ordinata nobis a deo adeo necessaria. **D**euitantes. Circa curam sanctorum si negligenter agerent: et i[n] p[re]monerentur sollicitudo eius et p[re]dilectione appareat. **I**n hac parte doctrine et miraculorum ut dicatur bene placere: q[uod] non est memor scitur sic aliij apostoli: et sic sibi precepit est. **G**loria deo. Augustinus. Proprius nos conscientia nostra sufficit nobis: p[ro]pterea vos fama nostra non polluit: q[uod] pollerdebet in vobis. due res sunt conscientia et fama: conscientia tibi: fama pro te. Qui conscientia fides negligit famam: crudelis est. **S**ed etiam coram hominibus. **A**ndreas autem cum illis et fratre n[ost]ro: quem pbauit

F 25. q. 1. b.
finali. ante
finem.

Ex. 16. d

Cor. 9. b

F 12. q. 1. c.
nolo.

Sed accepit est dando: ultra vires. habet accepta est: non secundum id quod a s. i. o. ex eo quod habet vos dare moneta. b s. volo. c s. ut alii de vestris ociose viuant. non habet. Non enim ut aliis sit b s. ut refrigerium s. paup[er]as non quin melius esset oia dare: sed infirmi quos sic dare mo[re] ut ergo faciat non pariantur. remissio: vobis autem tribulatio: sed prius volo ut v[er]a abundet. a s. q[uod] r[es] a bre[vis]: sed ex equalitate in presente. b s. terrenorum. **T**empore vestra abundantia. s. q[uod] oia mudi deserit. c s. si non coplear. illorum in opiam suppleat: ut et qui diuinius vacat. s. meritor. illorum abundantia vestre in opia. a s. ut si ministraverunt sanctis eis reddatur pie sit supplementum ut fiat vicem sancti in futuro. a s. ut voluntate et si non in opere. b s. ut exodo de manna. **E**qualitas. Sicut scriptum est. collegit. a s. q[uod] plus habuit dedit indumentum. **Q**ui multum non abundavit: et q[uod] genti. a s. q[uod] recepit ab eo qui abundavit. b s. q[uod] rogaui rurum: vel ego ipse hoc consilio. **M**odicum: non minorauit. **G**loria. a s. ut abundet in hac simplicitate elemosynarum. **S**ollicitus autem deo quod dedit sollicitum. s. quam habeo. **D**inem eandem pro vobis in mente vere habuit sollicitudinem. s. nostram. corde tui: quonia[m] exhortationem quidem suscepit: sed cum per mea exhortatione. **S**ollicitior esset sua voluntate. a s. qui prius rogatus excusabatur p[ro]pter v[er]a profectus est ad vos. **A**ndreas. q[uod] virtutia. s. Lucam vel barnabam. etiam cum illo fratre nostro cuius scriptio vel predicato. **I**ius laus est in euangelio per omnes. s. laus eius est in euangelio. ecclesiis non solum autem sed et inde. **O**rdo. **P**eregrinationis nostre in hanc gratiam: q[uod] ministratur a nobis. s. ut deus inde glorificetur. ad dominum gloriam: et destinata est hoc missimus. **E**t tam voluntatem nostram. Deinde. s. dicens nos fraudare. tates hoc ne quis nos vitupe. s. largitionis elemosynaz. s. que non ministrari in hac plenitudine: q[uod] ministerio sit. s. ut deus glorificetur. stratur a nobis in gloriam domini. **S**ed deuitates b[ea]tifico. s. opera nostra non prouidemus enim bona non s. ut deo placeant: s. ut et hominibus bona videantur. **S**olum coram deo: s. etiam coram hominibus. **A**ndreas autem cum apollo. illis et fratre n[ost]ro: quem pbauit

Confidentiam

a s. non sum id quod non habeo. acceptio divina non mensuratur summa quantitate elemosynae q[uod] non est in potestate dantis. paup[er]as enim non potest dare tantam elemosynam quam dices: sed mensura summa promptius dinam voluntatis q[uod] statim exiret in actu habita facultate: p[ro]pter quod impedimentum quod est in voluntariis nihil tollit de merito. vnde **D**icitur. **R**ecordum. duo minuta q[uod] paup[er] vidua misit in glorificationem plus commendant a salvatore q[uod] munera divinitatis incapacitatem maiora. Secunda vero excusatio posset esse: quia diceret aliquis quod fideles in hierusalem habitantes per hinc elemosynas abundant et ocio vacaret et dantes depauperantur: q[uod] non esset conuenienter. **I**stud remouet. **D**icitur. **N**on enim ut aliis sit remissio. i.e. ociositas vite. **C**obis autem tribulatio. ex depauperatione super dictas elemosynas horamur fieri. **D**icitur. **S**ed ex equalitate in presenti. i.e. ut fiat quedam equalitas. p[ro]portionis inter vos et ipsos: quod plus abundantis in temporalibus q[uod] ipsi: et eccl[esi]is ipsi magis abundant in spiritualibus q[uod] vos: si sit quedam equalitas si per vestram abundantiam in temporalibus eorum indigentia suppleatur: quod minus est: et conuerso per eos abundantiam in spiritualibus suppleatur quod minus est in vobis: ut prout in terra. **S**ed et **E**p[istola] 16. **D**icitur. **Q**ui multum supple collegit: **H**abens autem abundo ut. i. non innenit nisi mensura gomor per quilibet capite dominus sue. **E**t qui modicum. s. collegit: **N**on minorauit. i. non innenit minus mensura gomor per singula capitata: et hec fuit figura huius aequalitatis inter ecclesie primitive fideles. **K**onstitutas autem deo. **D**icitur agit de ministris collectivis huius elemosyne. **E**t dividit in duas: quod primo eos nominat. secundo corintheis eos rei comedat. ibi: **O**stensione. Prima adhuc in tres summae et tres ministros nominat. **P**rimus autem est titulus: q[uod] corintheis iam annis instruxerat: ut predictum est. et i[n] negocio istud fuit sibi principali imponitum. **D**icit igit[ur] apostolus: **S**eras autem ago deo a quo principaliter est omne opus bonum. **E**t qui dividit eadem sollicitudine. ad pecuniarum elemosynam dicte. **I**n vobis. q[uod] magis cedet ad voluntatem vestram q[uod] recipientibus ipsum: ut ostensum est. q[uod] recipiunt a vobis bonum temporalis autem ab eis bonum spirituale quod est melius. **I**n corde tui. sicut in corde meo. **O**mnia exhortationem quidem suscepit: et ceteri induceret eum ad hoc negotium istud fuit sibi principali imponitum. **D**icit igit[ur] apostolus: **S**ed cum solli. est etiam sua voluntate p[ro]fectus est ad vos. p[ro]p[ter] exercitio suum negotij. **A**ndreas. **D**icit nominat secundus quod sum aliquos fuit lucas. sum altos vero barnabas. Altero ei fuit comes p[re]g[ra]nitiois apostoli: discurrendo. p[ro]p[ter] predicationem euangelii. si tamen intelligatur de luci: tunc illud quod dicitur. **I**n vobis laus est in euangelio. exponendum est ab eo scriptio. si autem de barnabae: exponendum est ab eo predicato: quod quod sequitur: **S**ed non solum autem ceteri. conuenit vtrique predictum est. **I**n hanc gratiam. s. elemosyna metende in hierusalem sanctis: andreas cum inquam cum tito. **V**ad domini gloriam: ad quam ordinandum est omne opus bonum. **E**t destinata voluntate nostrae. i. ad exequendum nostrae voluntatis ordinationem. **C**osequenter reddit causas quod tam sollemnes mittebat viros. **D**icitur. **D**euitantes hoc ne quod nos vituperet in hac plenitudine quod ministra sunt a nobis: in largitione elemosynam a vobis danda: deuitamus inquit non vituperemus et negligencia aut de fraude aliquod: p[ro]pter quod misimus tales viros qui non possunt notari de aliquo tali. **E**t causa huius subdit: cum dicitur: **S**ed etiam coram hominibus agenda. **A**ndreas autem coram hominibus. expuritate intentiois. **S**ed etiam coram hominibus ad exemplum edificatiois. **A**ndreas. **D**icit nominat tertius. s. apollo. **D**icitur autem eum illis in multis sepe sollicitum esse. s. p[ro]p[ter] salutem: quod post apostolum primus corintheis predicauit. **I**n **E**p[istola] 10. **E**go

Glo.ordi. Ad Corinthios II La. IX Nico.de lyra

a Confidentialia. Quasi p fidētia vīa iuit: et p titio: r lue cū q bus libēter ibat.
b Sive fratres no. Tlue p patres vīos aplos eccliaz ad gliaz dei: Id est q ipsi sūt apli eccliarū: b ē glie dei xpī. i. ad gloria christi q ē eis nō boū h pī glia est.
c Ostensionē. Id est charitatē vīaz quā oīdīst alijs: r gliaz nostrā quā sūr ostēdistis ē veram: nūc ostēdīte. bñ istos recipiō: r b ē facē eccliaz: vt alij a vob accipiat exēpluz
d Am d ministerio qd fit in sanctos: ex abundantī est mihi scribere vobis. Scio enī pmptum animū vestrum pro quo de vob gloriōz apud macedones:
e dicens. S cuius metropolis est corinthus. a emulatiō macedonū duxit. quoniaz r achaia parata est ab an a amor: r studiū vestre largitiōz. no preterito: et vestra emulatiō p ad elemosinas dādas. S cur ergo pīmē illos. uocauit plurimos. **A** nūsimus autēz frates vt ne qd gloriāmūr: de vōrū. g torū. g si imparati fūrūtis. vīos paratos.
f Qui parce se. Non parce semi nat: q parū bñs paruz largitur si animū pmpī plus dare si plus habet. g Se mīat sit: nō dat. Quia dare nō ē am iterē. h seminare ad tps care re vt plus habeatur in futuro.
g Mō ex tristīcia. Qui inuitus dat pī pītē pīdōrē non hz mercedē. h lilarē enī da. q dat vt careat tecido in pellātī: nō vt reficiat viscera idigentis r merituz rē pdit. Largē dat q effectuz largiēdī hz: et si nihil habeat qd largiri possit.
h Aug. Quiq dī boni facī: cū hilaritate fac: et tūc bñ facī. Si līgit deus. Pōtēns est autēz deus
i cessitate. **D**ilectio. **L**orem enī datorem di. **m** approbat remūrat. a qīsi ego ita monco. r nō līgit deus. Pōtēns est autēz deus

a de vīa salutē. S cū audiuit corretoz. mus i multī lepe sollicituz esse: nūc a de bono vīo iuenim⁹. **C**ui⁹ assignat triplex causa. Prima est: qz corinthi⁹ egerat penitētā de delictis: et sic mag⁹ cōfi debat de pfectu eoz qz aū: r b tangis cum dī: **b** Conſidentia multa i vos. i. propter ſidentia magnā de pfectu vīo. Scda cauſa ē ſocietas titi quē diligebat: ppē qd libētius cū eo pgebat. et hoc eſt qd dīcī: **c** Sive p titio rē. Tertia ē: qz rogar erat dī ab alijs aplis. s. d elemosyna pcuranda: ſi paulus. lō dīcī: Sive fratres nr̄i apli.
d Oſtenſionē. Nīc ultīmo recomēdat dictos nūcios corinthi⁹. dīcēs: Oſtenſionē ē que eſt charitatē vīstre tñre glie rē. i. ſuſcipite eos charitatue: qd cedet etiā ad gloriaz meā: qz vos cōverti ad fidē. e In facē eccliaz. i. vt alijs eccliez inotescat charitas vīa ad edificationē fidelium.
f Am de minitērio. Postic⁹ apls induxit **La.** IX
n corinthi⁹ ad donatiōnē actū: hic pīr doceſt dona tōnī modū. Et diuidit in duas. qz primo qndam iuſpitionē excludit. ſcdo ad ppositū accedit. ibi: **W**isimus autē. Circa primū ſciendū q eo q nūcios ſuos ſic recomēdauit in fine ca. pcedētis: poſlet alijs opinari q dī re ceptōe eoz curaret tñ nō de elemosyna in bieruſalē mitenda. ideo b remouet. d **N**ā d ministerio qd fit i sanctos. i. d elemosyna in bieruſalē mitreda. g Ex abūdanti eſt mihi ſcribere vobis. i. reputo ſupflu ſcribere vītra illud qd ſupius vobis ſcripti: cui⁹ cauſam ſubdit dicens:
h Scio enī pmptum animū vētrū. l. ad hoc faciendum. **i** Mō qd vobis glo. apud macedones: ingētēs eis pro exēplo hāc pmptitudinē animī vī. k **Q**ān r achaia. nomē regionis eſt cui⁹ metropolis eſt corinthus. l **P**arata eſt ab anno pīerto. ad illi⁹ elemosyne largitionem.
m Et vīa emulatiō. i. vīm ſtudiū bñfaciendi sanctis i bieruſalē. n **P**ronocauit plūmos. ad ſimilia operandum. o **W**isimus autē. Hic pīr accedit ad ppositū: oſtēdēs do nandi modū. s. velociter: abundanter r hilariter. ſecunduz ibi: **N**ecessariū g. tertiu ibi: **U**nusqz. Circa pīmū dīcī: **W**isim⁹ autē fratres. i. pīdictos ſolennes nūcios r fideles.
p Ut ne qd gloriāmūr de vobis. laudādō apud macedones pmptitudinē vētrā ad dandū. q **E**uacueſt in hac parte. ſi enī mīſiſem⁹ nūcios abiectos: videret q pīmē remūtis vobis. r Et quēadmodū dīxī. macedonib⁹ vos cō mendās: Parati ſtūtis. ad dandū. s **M**ē cū venerint mace dones meū. ad vobis. t **E**tinuenerit vos impatos. ad dandū. v **E**rubescam⁹ nos. q. d. ſi inneniret vos ipatos ad dandū: qd abſt: erubescerem⁹: qz nō inneniret vēz qd dīrim⁹ eis de vobis. x **E**t nō dicam⁹ vos. ſi erubescere. y **I**n bac ſubſtātia. i. in datīde elemosyne ad ſuſtētationē paupērē in bieruſalē. q. d. talis defect⁹ pīparatiōis nō ſoluz eſſet nobis pīfūbilis: hz etiā vobis hz de vobis nō expīma mus ſicut de nobis. z **N**ecessarium. hic pīr monet eos ad dandū abundanter dīcēs: **N**ecessariū g. i. vīle pro vobis r me. **E**xītūmūi rogar frates. titū r alios pīdictos. a **T**u pīueniāt ad vos. ſi aduentū meū cū macedonibus. b **E**t pīparet reprobāt ſuſtētationē. i. elemosyne vītre gratiā. c **H**āc parata eſt ſic. qī ſuſtētionez. i. gratis et abundanter datā. d **M**ō qī auariciā. numis parce datā: r ſubdit rōnē. d **Q**ui parce ſe. i. parū dat. f **P**arce r metē. i. min⁹ in pīmō recipiēt. g **E**t q seminat in bīdī dīctiōib⁹. largiter dādō. h **D**e bīdīctionē r metē. i. lar giter recipiēt in pīmō. g **Z**ōtā ſtēta vidētā in pīmō ce leſti pāz nō habebit locū. Dīcēdū qz hz nō ſit pāz ſu ſtētate: eo: qz cuilibet ſuſtētate qd habebit: tñ erit ibi ſuſtētate in hz vī. māius pīmū habebit alio ſu ſtētate meritorū. i. **A**nusqz. **N**īc pīr monet cori thios ad dandū hilariter. d. Anusqz. ſu ſtētate det: **De peni. r remūtio. c. cu ex ore**
k **P**rouit destinauit in corde ſuo. i. ordinavit pīpria volūtate. l **M**ō ex tristīcia. aut ex ne. in hoc excludit duplētē modū inuolūtarū. s. absolute: qd fit ex coactiōe: r hītū ad bī dīcī: **M**ō ex neceſſitate: r inuoluntarij mītī: ſic r pīectio mercū in mari: qd hz tristīcia annēxā: r hītū ad hoc dīcī: **M**ō ex tristīcia. q. d. ſi detis qī ſi coacti pīcepto meo: vel tī more ſuſtētōs dūcti: r ſubdit rōnē ad hoc dīcī: **m** **H**ītū enī datoē diligent deus. i. approbat r remūrat: qz ſa cit actū virtuosuz. ſignū enī habit⁹ generati eſt delectatio in opere. n. **E**thīcoz. **n** **P**otēs ē. **N**īc ad predicta inducit rōnes. r pīmō ex pīte dār. ſcdo pre dei remunerāt. ibi: **3** in oīb⁹. Circa pīmū ſaſtē ſale rōe: **N**īcūqz dat alīqd qd ſibi multiplicaſt debet illō dare velocitē largitē r hilariter ſic enī boies ſeminat eo q recolligūt illud multiplicatuz. **3. 0. 6. c. nō vero ſu**

Glo.ordi. Ad Corinthis II La. X Nico. de lyra

Cis: sit d te: non
 tu facis.
 a Abūdet in
 osie o. tē. Nicet
 enī exiguum sit
 qd̄ p̄z h̄ns tr̄
 būt: abūdat t̄
 q̄ recto iudicio
 sit q̄ nō q̄ris de
 q̄nto: s̄ q̄ a de
 tur. b Justi
 cia ei. Justus est
 q̄ bona m̄di fi
 ne eterni premij
 cōta reputat.
 Ambro. B ex
 empl ad largiēdā
 sanctis inuitat.
 Si enī hui qui
 paupib̄ largit
 merces magna
 est: q̄nto magis
 eius q̄ ministrat
 sancti. Paupes
 enī p̄t dici et q̄
 mali sūt. c In
 cremēta frugū.
 Justicia ē sancti
 tas & bona vita
 & inde fruges. i.
 eterna remune
 ratio. Incrementa
 elemosyne:
 p̄ qbus & b vir
 tute: t̄ futuro
 glia augebit.
 d Que opera
 tur p̄ nos grati
 rūactione: Id ē
 ipa largitio est
 causa q̄re grea
 gunf deo: cuius
 largitionis nos
 sum⁹ ministri.
 e Chalci deo.
 De alterna indi
 gentia & do alē
 no supplemento
 indigētie, p̄ uin
 cialuz chalci et
 militum christi.
 Egit hic d reb⁹
 carnalibus in il
 los: inde autem
 de spiritualibus
 i istos tanq̄ ple
 nus gaudis ex
 clamat: gratias ago. La. X
 f Pse au
 tem ego
 paulus.
 Incipit d cor
 rectis qui pseu
 do se q̄bant tē
 feroces putabāt
 quasi correctos
 ad elemosynas
 inuit. Nos au
 tē alios obsecro
 ego paulus: ve
 re humiliis non
 supb̄: ipē q̄ ali
 os ad elemosy
 nas moneo: idē
 vob q̄ illis obse
 cro dico tē.
 g Nō fm

lice diffidere. a s̄ nō solū hanc: sed t̄ hanc cū alijs.
 s̄ omnia doas spiriūs faceri. s̄ vel t̄ cordis v̄is.
 omnē gratiā abūdere facere in vo
 a s̄ ita. b s̄ in omni statu vestro. s̄ qui enī solam
 sufficientiā eligit poterit in dei opere ambulare vel
 bis: ut in omnib̄ semg omnē sus
 abundare. a s̄ habere reputantes. b s̄ in dñe
 elemosynarum sicut et in ceteris.
 a ficientiā habētes: abūdetis i osie
 s̄ est ne hoc bonū: v̄tig. a s̄ in psalmo. s̄ non vni
 omnia conferē s̄ pluribus diuidens.
 opus bonuz: sicut scriptum est. Di
 s̄ gratis. a s̄ nō dñiūbus qui possent reddere
 b s̄ hec. s̄ i. merces iusticie.
 b spersit dedit pauperib̄: iusticia ei. g
 s̄ in eternū sine fine. a s̄ nō solum inde da
 tur vita. l. deus.
 manet in seculum seculi. k
 s̄ unde elemosyna fiat.
 administrat semen seminanti: t̄ pa
 s̄ necessaria vite. a s̄ nō ad sufficiatorem. b s̄ ce
 in canū: t̄ iō nemo hoc timor timet dare.
 nem ad manducandum p̄estabit.
 s̄ q. s̄ unde plures elemosynas faciat.
 Et multiplicabit semen vestrum & m
 s̄ voluntatem & facultatem dandi elemosynas.
 a s̄ q̄ quibus procedit iusticia & vita.
 augebit incrementa frugū iusticie
 a s̄ q̄ in canū augebit: t̄ res & voluntatē dandi & in
 omni statu fin v̄as reparatiō locupletari abūde
 vestre: ut i omnib̄ locupletati abū
 s̄ perfecta. s̄ largitione simplici aio facta.
 detis in omnēn simplicitatem que
 s̄ er ideo facēda
 operatur p̄ nos gratiarūactionem
 a s̄ ideo agunt gratie: quia multa in b bona.
 b s̄ nostrū. s̄ nostri
 deo. Quoniā ministeriū officiū hu
 ius nō solū supplet ea q̄ desunt san
 s̄ q̄ multi agunt gratas in operatione dei.
 ctis: sed etiam abundat p̄ multas
 a s̄ hoc. b s̄ i. qui laudant hanc ministracione
 nostrā. s̄ qui eos mouet ad agendas gratias.
 gratiarūactions in dñō p̄r pba/
 tionem ministeriū hui: glorifican
 a s̄ nō solum de vestra largitione sed inde accepta
 tes deum in obediētiā cōfessiōis
 occasiōis de fide & i bono. a s̄ q̄ obedim euāgeli
 chalci in subiectiōi mentis glorificantes deum.
 vestre in euāgeliō christi: et sim
 s̄ q̄ simplici animo: vel aliū exemplo sua alijs com
 municant. a s̄ quia vestra communia reputari.
 plicitate communicationis vestre
 s̄ facie. s̄ sanctos p̄dictos. s̄ alias gentes. s̄ san
 in illos: et in omnes: t̄ in ipsorum
 ctiorū. s̄ glorificantes etiam deum: quia ipsi
 sancti obsecrant p̄ vobis. b s̄ videre in et
 obsecratōe p̄ vobis desiderātiū
 na britudiē v̄l etiā b. d. i. charitatē
 vos propter eminentē gratiaz dei
 a s̄ et quia hincinde rot bona gratas ago de chari
 tate: que nō p̄rest enarrari quantū v̄tilis: vel evar
 rabili. i. quod debet enarrari.
 e in vobis. Gratiās deo sup̄ inenar
 rabili dono ei. La. X
 f Pse aūt ego paulus obse
 a s̄ nō alios qui p̄seudo mihi preferis.
 b s̄ si vult v̄sum leuis sic xp̄s. s̄ et cū
 cro v̄os p̄r māsuetudinē & mode
 modo puniā. s̄ exterius. s̄ vt dicitis.
 stiā xp̄i: q̄ in facie qdē humilis suz
 s̄ dū p̄s. a s̄ t̄ dū nō timeo aſte v̄os redargues
 inter v̄os: absens autē confido in

elemosyne xō reddunt dātib̄ multiplicate: g tē. Virtutē
 hui rōnis deducit. d. Postē ē aut dē oēz grāz. i. volūta
 tē faciēdi elemosynā. a Abūdere facere in vobis. vt sic
 nō dolatis de facto s̄ magis gaudeat. b Ut i osib⁹
 tpalibus & spūalib⁹. c Semp oēm sufficientiā habētes.
 tam i volūtate interiori s̄ in facultate exteriori. d Abū
 detis i omni op̄ bonū. l. in dationē elemosynaz: sic i alijs
 operib̄ virtutē. e Siē scri. est. ps. cx. f Disp̄it. naz
 elemosyna plūbus est faciēda. g Dedit pau. nō blistroni
 bus & alijs idignis. h Justicia ei. q̄ sic dat elemosynā.
 i Vanet in seculū seculi. i. eternaliter: q̄ merces iusticie
 ei. et eterna: t̄ p̄fmet p̄dicta & egimenta dicitis:
 k Qui autē admī. se. semināti. l. de qui dat volūtātē & fa
 cultatē dandi elemosynā. l. Et panez ad man. p̄stab. i.
 necessaria v̄it. hoc enī communis videc accidere q̄ dātes
 elemosynas magis abūdat in tpalibus bonis & elemosynas
 paupib̄ indigentib̄ denegantes: t̄ si aliqui ḥtingit
 eos depauperari: dens hoc ordinat ad mai⁹ bonum ip̄oz
 spūale. m. Et mul. se. ve. i. volūtātē & facultatē elemosyn
 na faciēda. n. Et augebit lere. fru. iu. ve. i. mercedē q̄ ex
 hoc i patria collige. o. Et i omib̄. p̄. Hic p̄r assignat
 rōne ex p̄to dei lūptā: q̄ p̄ dationē elemosyne p̄mp̄ta et
 hilare acquiris in dante puritas et rectitudiō intentiōis
 ad deum. similiter recipiens insurgit ad orāndū deum pro
 dante: vidētes autē hoc insurgit ad laudandū dñū de tali
 bono: rogātes ip̄m vt talem voluntatē dandi & facultatē
 continuit in via & remunerat in patria: et ista debent
 mouere ad dandū elemosynā abundantē p̄mp̄ta et hilas
 riter. ideo dicit: Et in omnib̄ locupletati. l. nō solū in tpalibus: sed etiā in spūalib⁹. iō. d̄. p̄. Abūdetis. i. crescat.
 q. In oēm simpli. i. puritatē mentis. Aug. Hoc est sim
 plex cor q̄ est mundū cor ad rectitudinē intentiōis. vnde
 sup̄ illud Iuc. xj. ca. Si oculus tu⁹ fuerit simplex: glo. i. in
 tentio tua recta. r. Que operat p̄ nos gratiarūactionē
 deo. Que. s̄. simplicitas v̄ra p̄ ministeriū nostrū in elemo
 syne vestre collectione & missione: Operat gratiarūactio
 nē. i. facit boles assurgere ad agendū grās deo mō predi
 cto: ppter qd̄ subdit. s̄. Qm̄ ministeriū officiū huius:
 colligendo elemosyna vestra & mītrēdo. t̄. Rō solū sup
 plēt ea q̄ desunt sanctis. releuādo penuria sanctorū in b
 rūsalē habitantū. v. Sed etiā abundat. i. crescat.
 x. Per mul. gra. ac. in dño. q̄ b. bonū vidētes vel audien
 tes assurgit ad diuinās laudes: vt p̄dictū est. iō subdit:
 y. Per p̄. mi. būl. i. p̄. el. approbationē. z. Glorificates
 deū i obe. cō. ve. i. euā. xp̄i. ex collatiōē enī elemosyne talis
 p̄itemini facta vos obdile xp̄o. a. Et sim. cō. v̄re in ll
 los. i. i. puritate mēl & rectitudiō intentiōis v̄re i elemosyne
 largitiōe: p̄ quā cōleal idigētib̄ bona v̄ra. b. Et i ipo
 rū. i. recipiēt elemosyna. c. Obsecratōe. p̄. vo. q̄. p̄. vo
 bis orādē dñū. d. Desiderātiū vos. h̄. fe. socios in deo per
 grās ip̄tū: & glaz in futuro. e. Propter emi. grām dei i
 vobis. p̄. opa v̄ra sc̄tā extēr manifestata. f. q̄ p̄dicta bo
 na ex ministerio apli. p̄ueniebat. iō. prumpit in grāfūacti
 onē. d. H̄ras ago deo meo lug inenarrabili dono eius.
 f. Die autē ego paulus. Postē apls cōmē. La. X
 dāvit veros ecclie ministros. hic s̄ iuehīz tra
 falsos. Et diuidit i duas p̄tes. q̄ p̄mo iuehīz tra
 les falsos. sc̄do i eis adhērentes. ca. xii. Prima adhēre in
 duas. q̄ p̄mo excusat se i his q̄ sibi a falsis aplis ip̄onebā
 tur: sc̄do i eos iuehīz ca. se. Prima i duas. q̄ p̄mo se excu
 sat p̄ rōne. sc̄do p̄ facti euītātā. ibi: Que bīm faciētūt
 i. Pri ma adhēc i duas. q̄ p̄mo recitat sibi ip̄posita. sc̄do destruit
 i. Ispā. ibi: In carne enī. Circa pm̄ sc̄dū q̄ falsi apli dice
 h̄at paulū i bonis carnib⁹ ponere finē suū: q̄d arguebat
 ex B q̄ facta sua ad B tēdere videbāt: vt dicebat: nā p̄sen
 tialis existēs cū corinthijs humiliis p̄uersabat: t̄ blāde eis
 loq̄bat tanq̄ eos timēs. absens xō dure icrepabat p̄ ep̄i
 stolā q̄si tūc ex p̄culū existēs. sic hoīes carnales et timi
 dūtib̄ in p̄sentia blādiūn: t̄ i absentia dura dicūt: pp̄
 q̄d apls rogat corinthios vt bāc opinōne de ip̄o nō habe
 ant: ne severitatē correctiōis sue p̄sentialis sentiāt. d. Ispē
 autē ego paulus q̄ sum minister xp̄i verus. g. Obsecro
 vos per man. & mo. xp̄i. hec duo exprimit: q̄ intendit se in
 illis cōformē xp̄o ostendere: q̄ de strarijs infamabatur s
 falsis aplis. h. Qui i fa. qdē hu. suz iñ v̄os. i. p̄s v̄b
 militē vobisq̄ iuerstati sum. i. Absens autē cōfido in
 vobis. l. audacter dura scripsi vobis tanq̄ homo carna
 lis & timidus: vt dicit ap̄stoli falsi.

J. Bogo

Glo. ordi. Ad Corinthios II

a Mō tñ fm car. Mō
 eni militiā a deo vo-
 bis datā exercemus
 fm carnez. i. p terre/
 no cōmodo: hoc ē qđ
 dicit: in carne enim.
 b Ad destructionē
 mū. Et destrūtū si-
 lia diversa callida/
 tib⁹ munita hominū
 seu demonum.
 c Munitionū. Mu-
 nitioes sūt corda in-
 fidelium que diabolus
 obtinet: t munt diu-
 sis errorib⁹ nō verbū
 dei possit intrare p fi-
 dem: vel q̄ sūt studinē
 munitionis. Et ad h̄
 deuincendū valētar
 ma militie apli: t os-
 dit munitionis illis p-
 tes. s. cōsilia. d Et
 in promptu habentes.
 Quia nihil nos re-
 mordeat q̄ min⁹ aude-
 amus. e Usceti o.
 inobedientia cū. Tūc
 enim vindicat inobe-
 dientiā: cum illaz cō-
 demnat p obedientiā
 am. Tunc illa destru-
 ens q̄ illos qui res-
 ultunt pducit ad fidē.
 Et hec ē digna vltio
 vt perfidia ab his q̄
 bus defendebat dā-
 netur. f Que fm
 faciez. Multa dixi q̄
 bus ostēdi vobis po-
 tius debere nos seq-
 q̄ pseudo. Quasi et
 si vobis nō sufficit q̄
 dīri: quare me poti⁹
 q̄ pseudo seq̄mī?
 Vide te hec q̄ fm
 faciem. i. ita euidentia
 sunt sicut ea que sunt
 subiecta oculis. Hec
 sc̄: Si quis illo sum:
 pseudo cōfudit per a-
 liqd. i. p̄ fidē v̄ aliud
 q̄ ipse sit xp̄: p eadē
 et nos: vel que fm fa-
 ciem videte. i. diligē-
 ter eoz opera cōside-
 rate: que in cōspectu
 vestro tñ bona agūt
 ne forte vos seducat
 vt velitis eos p̄ferre
 nobis quod nō debe-
 tis. g Non erube-
 scam. Quia verū
 est: t non ad gloriam
 meam sed ad virili-
 tam dicitur vestram.
 h At autem. nō exi-
 stimet. Hic dicit se cū
 presens fuerit opere
 implere quod absens
 verbo minatur. Hoc
 dicit occasione illius
 sententie parati vici-
 sci omniem inobediē-
 tiā: vt inq̄t nō existi-
 mer a vobis: tāq̄ ter-
 rere verbis: t opē qđ
 minor.

La. X Nico. delyra

a Hogo aut̄ vos. ne de me talia dicatis vel sentiat.
 b Ne p̄ns. i. p̄sentialis apud vos ex̄s. c Judeā p
 ea q̄fi. laudacter dure corripia: sic dicit me agere i ab/
 sentia. d In q̄sdā q̄ arbi. nos tē. exercēdo vindictam
 asperā i q̄sdā malos. q̄ decepti a fallis aplis arbitrant
 nos agere carnalr t timide. e In carne enī. hic p̄ur
 remouet hāc ip̄ositionē falsas p̄ rōnē q̄ talis ē. Hoc es el
 ambulātes carnalr t timidemuniūt se q̄stū p̄nt diuitijs
 ac p̄cētia tpali. nos aut̄ talia nō q̄rim⁹: g fm carnez nō
 militam⁹. dīc igit̄: In carne enī ambu. tē. i. l̄ i vita p̄stī
 viuam⁹ i carne mortali: th fm desideria carnis nō viu-
 mus. f Mō car. mī. no. i. vita q̄ militia ē sup̄ terra. Job
 vii. g Mō car. sūt. culusmōlūt tpalis potētia: delitie
 et diuitie. h Sz potē. dei. larma militie nrē sūt p̄vir-
 turē del nob̄ assistente: nobis dantē sapiaz t p̄statiā ad
 loqndū: t grāz miraculoz ad p̄firmandū fmōnes. hec
 enī t q̄sita erāt arma aploz. i. subdit. B Ad destruc-
 muni. i. rebellantiū t̄ ip̄m p̄om: q̄r aliq̄ muniūt se astu-
 tia q̄silioz prauoz. i. subdit. k Q̄silia destru. aliq̄ xō
 supbia. p̄p̄ ingenij elenati: sic hereticz: t q̄ntū ad hoc
 subdit. l At oēm alti. extol. se aduer. sc̄ia z dei: t hic ē
 prim⁹ effectus armoz apli. s. infidelū p̄futatio. secundus
 aut̄ est cōuersio infidelū ad fidē: t q̄ntū ad h̄ subdit;
 m Et in capti. redi. oēm intelle. in obsequiū xp̄i: qđ fit
 q̄n cōuersus ad fidē l̄r̄t⁹ q̄d̄ sc̄it: ministerio fidei sup/
 ponit̄ p̄z de Dionysio p̄ paulū cōuerto t de multis
 aliq̄. tert⁹ effect⁹ est correctio peccantiū tā queror⁹: de
 quo subdit. n Et in promptu habētes vlcisci oēm ino/
 bedientiā: sc̄ut patuit. s. de illo q̄ne tradi iussit sathanē
 puniendū. o Lū imple. fuerit v̄ra obedientia: ad deū:
 p̄ hoc enī q̄ apli obediat deo in omib⁹ assilēbat: eis di-
 uina v̄rt⁹ ad libitū in punitiō inobedientiū. p̄ Que
 fm. dīc p̄sequēter aplus excusat se p̄ euidentia faci. et
 primo p̄ponit̄ intentu. sc̄do. p̄sequit̄ p̄positum. ibi: Si p̄. 2. 4. q. 3. e
 quis. Circa primū inducit ad p̄siderationē opez suo. d̄ excomuni-
 rū. facta enī sua erāt ita euidentia q̄ nullus debebat enī
 iudicare carnalē t timidū. ideo dicit: Que fm faciē sūt
 i. manifesta p̄ euidentia facti in operibus meis. q̄ A de postu. p̄
 dete. i. nūc videte de factis meis t pseudo aploz: nec dīc la. c. i. s. nō
 cū apli est cōtra illud. Job. vii. Nolite iudicare fm faci t̄gur-
 em: q̄ ibi accipit facies. p̄ eo qđ apparet tm̄ exteri⁹: cu-
 ius cōtrariū latet interi⁹: hic aut̄ accipit facies p̄ eo qđ
 verū apparet ex euidentia facti. S quis. Hic prole
 quitur p̄positū: t̄ diuidit in duas p̄tes: q̄ p̄mo facit qđ
 dictū est. sc̄do rōnē dicti assignat. ibi: Mō enī audemus.
 Circa primū sc̄endū q̄ pseudo apli decipiebat corin-
 thios t aplm dissimabat ex duob⁹. Primū est: q̄ quā/
 dam ancoritatē magnitudinem p̄tendebat: dicētes se
 p̄z auctoressa fuisse ad fidē q̄ fuit paulus: t̄ se venisse de
 iudea vbi incepiter fides christi. Sc̄om est: q̄ duplicita
 tem imponebat paulo: vt dictū est: t̄ lō vtrūq̄ remouet
 p̄ euidentia facti. p̄mo p̄mū. sc̄do sc̄dm. ibi: Et aut̄ nō exi-
 stimer. Circa pmū dīc: S q̄s. s. falsoz aploz. s. lō/
 fudit se xp̄i esse. i. p̄fidenter afferat se verū esse xp̄i aplm
 rōnibus p̄dictis. t Hoc cogitet ifex apud se: q̄ sicut
 ip̄e xp̄i est minister apparēter. Itra t nos. veraciter
 q̄ nullū donū habet speciale a xp̄o quo careamus. Imo
 in hoc nos excedim⁹. i. subdit: Nam et si ampl⁹ aliq̄d
 gliatus fuero de p̄tate nr̄a tē. sequit̄. Mō erubescā.
 q̄r h̄ inueniebat verū per facti euidentia. que aut̄ fuerit
 hec p̄tā dicūt aliq̄ q̄ specialis el⁹ vocatio q̄ vocat⁹ est
 a xp̄o sicut vas electionis: Act. ix. et eius missio ad pre-
 dicādū a sp̄sancto: Act. xii. h̄ q̄ hec n̄ erāt corinthijs
 euidentia. ideo meli⁹ videz q̄ dicatur donū linguarū t
 grāz miraculoz: quoz effectus erant euidentes: nec a fal-
 sis apostolis habebant. Ut aut̄. Hic p̄sequenter
 remouet sc̄dm sibi impostū. s. duplicitatē t primo remo-
 uet eam. sc̄do assignat dicti sui rationē. ibi: Mō enī aude-
 mus. Duplicitas aut̄ ei imponebat: eo q̄ corinthijs pre-
 sens t absens alter loquebat: vt dictū est: t̄ hoc remo-
 uet. d. Ut aut̄ nō existimer tanq̄ terrere vos per ep̄las:
 absens cū austerritate t potētia loqui. 3. Q̄niquidez
 ep̄stole inquit̄ graues sūtib⁹ dicebat apli falsi de ep̄lis
 pauli. a Presente aut̄ corporis. s. pauli. b Infirma
 i. humilis. c Esermo cōtemptibilis. hoc dicebat a/
 postoli falsi eo q̄ p̄dicabat plana t grossa. d Hoc co/
 gitet q̄ cuiusmodi est. i. q̄ p̄b de me afferit duplicitatem:
 cogitet per euidentiam facti.

G minor verbis nō spere scia
tis qd minor verbis speler
rus sum factis. // a Tales.
Quia si virtus vta palpares
mus: tūc nō edificarem^s s
destruerem^s. // b Nō enim
quidem. Tales erim^s facto
qz non sum siles pseudo: q
vsurpant sibi potestate: et
virtus palpāt. At hoc est: nō
inserim^s nos quidus daz. i.
pseudo qui comedat. i. vslur
pant potestatem: qd est: nō
ponimus nos in numero il
lorū: vt potestarem vslurpe
mus: sed a deo accepimus.
Aut nō cōparamus nos il
lis: vt sic illi adulterum vo
bis et virtus vta palpemus:
qd posset etiā hūs p̄tatem.
S recte h̄ nō facim^s qz nō
audemus ne sicut illi pere
amus. Nō hoc s̄ metimur
nos: nō aliud qz in inun
crum est vslurpando. Et cō
paramus vslurpatis nos no
bis: qz fīm qd officiū nost^rz
exigit facim^s. Et hoc agen
tes nō ī mensu gloriabimur:
nos aut nō qz sicut illi qui
vslurpādo gloriāntur vltra
mensurā. // c S̄ secundū mēsu
raz regule r̄c. Dei enī nutu
corinthiis euāgeliāre mo
nitus est. Partitū enī erat
vniuersit ad qz in p̄dicatio
ne dirigere: vt singuli ali
quos populos haberet. p
prioris de quo^r fide gliaren
tur. Ad regulā aut apli illi
omnes pertinebat quos in
fide fundauerat: qui ad om
nes missus erat a deo. An
de addit: Quaz mensuram
mensus est nobis deus.

d // Non in alienis laborib
us. Quod vltra mensurā
esset gloriari: sed spem ba
bentes in vobis: id est per
quos magnificari apud ali
os: et euāgeliāre fīm regu
lam nostrā: id est fīm quod
a deo iniunctum est: nō ha
bentes spem gloriari in ali
ena regula. // e Quia non
gloria. Ego non gloriabor
in aliena regula. similiū aut
qui gloria. i. vult potesta
tem exercere: in domino. i.
in mensura a deo data: glo
riatur. // f Sed quez deus.
Illi deus cōmandat. i. pba
tus est: quē dignuz habet:
ac mittit vt p̄dicet donū ei
quē nō mittit: nō illi cōmē
dat: quia non missus predi
cat. // g Linā sustineret.
Quasi gloriār d re
gimie: quod videt inspiē
ria: sed vtinam susti. r̄c. Vl
insipientiam dicit gloriatio
nē: fīm carnes ne in eo illis
videtur inferior: quaz nō
ipse curat: sed p̄dest corin
thiis. // h Insipientie mee.
Quia dictū est. Non te lau
det labia tua s̄ proximū tui.
Supportate

S qui ita opinat de me. s̄ qz asperi
tet qui eiusmodi est: quia qua
les sumus verbo p epistolas
vlciscentes oēm inobedientiam.
a absentes: tales et presentes in b
vere vlcifar: quia nō debeo adulari ne pe
ream sicut illi.
b facto. Non enī audemus inse
s in facies.
rere aut cōparare nos quibus
no deus cos. s̄ nō missi a deo
dam: qui seipso cōmendat: s̄ s
ip̄si in nobis nosmetipso me
s̄ put exigit p̄prias officiū cuiusqz.
tientes: et cōparantes nosmet
s̄ qd illi. s̄ vltra n̄as mēsurā.
ipsos nobis. Mos aut nō ī im
s̄ potestatem exercebimus
mensum gloriabimur: sed fīm
a s̄ populū cuius ego sum regula ad dirige
dum sub qua mensura. er vos.
mensurāz regule: qua mensus
s̄ dico. s̄ monu dei.
est nobis de^r mensurā ptingē
a s̄ deus est mensus: nō est enī superextensio.
s̄ qui ergo ei: mētenti deo resistit.
di vslq ad vos. Non enī quasi
nō ptingentes ad vos super
s̄ pertingim^s. s̄ qz
tendim^s nos. Usq ad vos enī k
s̄ in predicatione euāgeliū.
peruenim^s in euāgeliū chri
sti: nō ī immensu gloriātes
s̄ vbi alijs fundamentū fidei posuisse.
d in alienis laborib^s. Spem au
tem habentes crēsentis fidei
s̄ quia per vos tales apostoli veri pba
mūr. s̄ ab alijs.
vestre i vobis magnificari fīm
s̄ regimē. s̄ non in alia. s̄ nō in paucis
regulam nostram in abundan
locis. s̄ sed. s̄ loca.
tia: etiaz in illa que vltra vos
a s̄ nec illi qz vltra sunt de alieno régimie sunt
sunt euāgeliāre: nō ī alie
s̄ exponit. s̄. a s̄ ab alijs predicatorib^s:
quia his predicabat quibus nō erat annunc
iatum vt gloriam suo labore quereret.
na regula in his que prepāra
a s̄ ego gloriabor in predictis et in alijs: sed h
totum vnde gloriam suā est: deo est et ideo.
e ta sunt gloriari. Qui autē glo
s̄. i. domino attributus cōfidentiam et glori
a s̄ qd nō potest qz nō h̄ a deo potestare.
a s̄ qui extra deus gloriatur sibi attribuendo
quod deus est.
riatur: in dño glorietur. Non r
a s̄ qui non missus predicat: qui non est ido
neus sed presumpos.
enī qui seipsum commendat
s̄ a deo vel hominibus.
f ille probatus est: sed quem de
s̄ miraculis et virtutibus.
us commendat. // **L** XI.
s̄ autem. s̄ sine indignatiō.
s̄ qz plus possit gloriari.
g v Linā sustineretis mo
a s̄ gloriationis que videtur
insipientia.
b dicum quid. insipientie mee:

a Quia qzles sum^s xbo p ep̄las absentes. aspere
corrigēdo. // b Tales et presentes in facto. s. sum^s qz
expedit. aliquā tñ nō expedit: vt qz timeſ peior exi
de tali correctiō: s̄ fuerat i. p̄posito: vt ptz ex p̄ce
dentib^s. H̄l qz paulus p̄dicabat plana t grossa nō
erat ex defectu sc̄le: s̄ qz corinthiū erat i fide noui et
ad altiora capienda incepti: s̄c̄ ptz. i. **L**oy. l. **T**anq̄
parvulus i xpo r̄c. // c Nō enī audem^s. H̄c̄n̄ red
dit rōnē el qd dixerat. s̄ se nō silem fallis aplis: sed
eos excedente in dei donis. d. Nō enī audem^s: non
humano timore ducti: s̄ veritatis amore. d. Inse
rere. i. dicere de numero eoz. // e Aut cōparare. s̄ si
miles diceret: // f Quidus dā qz leip̄ cōmendat. i. fal
sis aplis qz talib^s studebat. ppter questū. Qz autem
paulus aliquā aliq̄ dicebat ad sui cōmendationē: nō
erat ppter questū vel vanā gloriā: s̄ ppter verita
tis declarationē: cui p̄iudicabat p hoc qz ab aposto
lis falsis contemnebat et diffamabat: s̄c̄ sancte. Job
cōtra aduersarios suos disputās: dicit. xvij. Non
me reprehēdit cor meu r̄c. // g Sed ipsi ī nobis nos
metipso mētientes. i. mēsurantes ea qz dicim^s de
nobis ad ea que sunt fīm veritātē ī mentib^s t opē
ribus n̄is: r̄q ita sit declarat. d. // h Mos aut non
in īmensu gloriabimur: qz nō excedim^s debita re
gulam p̄ dei gratiā nobis datā: qz excedit duplicitē.
Uno mō qz qz gloria de quo nō debet: t h̄ remo
uet a se. d. // i Nō enī qz nō p̄tin. ad vos superten
nos: gloriando false de vestra questione ad fidē: qz
qz ministeriū nostrū estis cōversi. i. subdit: // k Us
ad vos enī puentis. in euāgeliō xpi: ipm vobis pri
mo p̄dicādo: ex qz cōcludit: // l Nō ī īmensu glo
in alt. laborib^s. s̄ de labore nō ī cōversiō vta: et
hoc est de p̄terito: similiter de futuro gloriabimur in
spe. pfectū v̄l. i. dicit: // m Spem aut̄ ha. cresce. fi
deli vestre r̄c. ex bono enī p̄ncipio v̄o rationabilē
de p̄fectu sperato gloriabimur: t nō solūmodo gloria
mūr de vobis fīm debita regulā: s̄ etiā de alijs: in
qz̄tū parati sum^s alijs euāgeliāre qbus nō euāge
liatū ē ab alijs aplis: t qz̄tū ad h̄ subdit: // n Etia
in illa s. loca. // o Que vltra vos sit. ad qz nō pue
nit adhuc euāgeliū. i. subdit: // p Nō ī altena regu
la. i. alteri^r doctrina me p̄cedente. Alio mō excedit
regula debita gloriā qz qz glia in qz nō d̄z bonū
opus sibi attribuendo. hoc aut̄ remouet apls. d.
qz // Qui aut̄ glia in dño gloriā. q. d. de bono ope
re nō mihi glia attribuo: s̄ deo a qz offe bonū est:
s̄i a p̄ncipali agēte // r Nō enī qz seip̄m cōmendat.
ppriā glia querēs: // s Ille. pba. est. i. approba
tus a deo. // t S̄ que de^r cō. i. cōmēdabile facit vir
tutib^s et signis. // **L** XI
v Ap̄ls excusauit se de fālī impositiō p̄ fālōs
ap̄los: hic p̄fir inuehīs ztra eos: t vt melius
eos z̄fut. p̄mo ponit suip̄l̄ cōmēdatiō. in qz sic
p̄cedit: qz p̄mo ponit h̄i cōmēdatiō rōnē. sc̄o
ip̄m cōmēdatiō. ibi: In qz quis audet. P̄uma
in duas. qz p̄mo ppont intentū suū. sc̄o plequit
ppositū. ibi: Emulor. // Circa primū sciēndū qz mo
ralia eo qz sunt de agendis qz sunt p̄ticularia sub vna
comuni regula sic arrari nō p̄it quia aliquā oportet
agere p̄ter illā regula ex rōnabilē causa: ppter qz
hoies discreti hāc cām p̄siderantes: nō reputat hoc
stultū negs malū: sed bonum. indiscreti aut̄ nō con
siderātes ludicrāt esse malū. p̄ceptū enī morale est:
Nō occides. tñ malos occidere nō est malū: habita
sup hoc potestate. licet hoc aliquā stulti t heretici di
xerūt esse malū. lex aut̄ moralis dīc qz homo sc̄ip̄l̄
nō cōmendet: Mōuerib. x. xvij. Laudet te alieni et
nō os tm̄. tñ in aliquo casu bonū est hoc t necessa
rium: vt dictum est ca. precedēti: vt pote qz tacitur
nitas. pprie laudis vergit in p̄iudicūl̄ veritatis t in
detrimenti salutē. primi et honoris diuiniti: instituto
tñ hoīm qz ē indiscretor: Ec̄s. j. Stultor. infinitus
est numer^s: reputat h̄ insipientiā: eo qz nescit aduerte
re causaz: vt dictū est. Casus aut̄ necessari^s seip̄m
cōmēdādi. ppter dictas causas īminebat ap̄lo. i. o
rogat vt patienter ista cōmēdatio a corinthiis susti
neat: h̄ aliquā stulticia videat. d. Utinā sustineris
modicū qz insipientie mee. fin estimatiōē idisceret p̄.
// Sed et

Slo.ordi. Ad Corinthios II La. XI Nico. de lyra

a Supportate. Quasi. et si grauet vos in patiēter ferte.
b Emulor. Aug^o. Emulatio ē p̄t alienū statū. motus
 mētis vel i bonū vel i malū. h amoris ē: nō linoris: qz di
 ligit eos emulatiōe dei. i. quā dē spū suo inspirat. p̄ hoc
 ostēdit ea q̄ dicet amore eoz se dictu: nō vt ad laudē ei^o
 pficiant sed ad hōz pfectum.

c Vos vni v. A plurali ad singu
 lare dēcēdit. volēs itēlīgī totā ec
 clesi virginē esse i in omnib^z ver
 mēbris virginitatis mētis i si nō
 corporis fuare. Virginitas carnis
 corp^z ē intactū. q̄ virginitas paucō
 rū ē. Virginitas cordis fides ē in
 corrupta: q̄ est oīm fideliū. nā in
 Bpoc. 14.8 Apocalypsi. h i sūt q̄ cū mīserib^z
 nō sūt coinqnat. Agines enī sunt
 zē. In mulierib^z errore significā
 uit: qz error p̄ mulierē cepit. h es
 vna xgo. pp̄e vnitatē itēgre fidei
 solide spei i charitatis. Virgo.
 Quia ab ope malo inētātiā.
 d Casta. Quia nec b̄st estū male
 volūtar. h Timo aūt. ne sicut
 serpēs. Aug^o. Isti corinthij sūt si
 miles enī pseuso serpēti. Lux si
 dei paradiso. Quoꝝ ḡ fides cor
 rupit: a paradise ejcūt. qz p̄po
 nūt mēdaciū vitati. Qui ḡ mēda
 ciū edificat i hoīb^z ab eis pellit
 veritatē: i imittūt diabolū. et ita
 excludit xp̄m. Si qd enī dixeris
 cōtra fidē. intrat p̄tredō ex vene
 no serpēt: nascuntur vermes mē
 daciōz. et nihil integrū remanet.
 Ideoꝝ sīc patrib^z nris aduersus
 leonē op̄ erat partientia ita nobis
 aduersus draconē vigilātia. Tūc
 enī cogebat: nūc doceat. Tūc inge
 rebat violētias. nūc insidias. Tūc
 debat tūc fremēs. nūc lubricūs i
 oberrās difficile videat. Tūc timet
 apls: ne sīc p̄ serpente seducta est
 enī: ita p̄ hereticos corrūpat ec
 clesia i virginitate fidei quā gestat
 in corde. Tūc ḡ aia xginitate tuā
 serua. postea fecundanda in ample
 xu spōli tui. Sepite ḡ aures vras
 spinis. Adhuc enī misit serpēs
 i nō tacet qd gestū est etiā in illo
 paradise. h gerit in ecclesia. Suf
 ficiat q̄ cū illi lapsi sum^o. v̄l exp̄
 ti corrigam. f Hā si is q̄ v. Hō
 missus. vel vendit: qz p̄ q̄tu t̄gali
 facit. ḡ Dece pateremini. Si a
 liqd mai^o vob fit p̄ eos q̄ p̄ nos.
 tūc recte pateremini. Salathis a
 nthema dīc: si alioꝝ recipēt: qd
 nō vriḡ mal^o effet sed cōtrarium.
 h Existimo. Supra de pseuso apls: nūc de veris
 quib^z paulus inferior videt: q̄ nō fuerat cuī t̄sū.
 Existimo t̄c. a magnis. Pagni apli vident ap̄s
 istos pet^o i alii q̄ cum dño fuerunt. Cet. p̄ pseudo
 apostolis hoc dicit: quibus se non minus eis fecisse
 ostendit. Ecclesia enī corinthioꝝ varijs erroribus
 fluctuabat. Alij fauebat apls qui cum dño fuerūt
 in carne. Alij pseuso apls a quib^z cōposito verbis
 eadē audiebant que ab aplo. Cōtra quos loquitur
 hic. Quasi nō alia p̄dican vobis q̄ ego. Et qz pos
 set dīc: quod et si eadē: meli^o enī paulo: remouer: ex
 istimo enī t̄c. i Hā si imperit. Hoc nō ad apls
 quia nō erant eloquentes: sed ad pseuso qui com
 ponebat verba. Imperitus sermonē nō est re^o ap̄s
 deum: sed qui nō babet scientiā dei que pertinet ad
 salutem. k In omnibus. Vos aut eorum mibi te
 stes esse potestis. Et ideo peius est qd hoc scientes
 me illis postponitis. l Qm̄ gratis euāge. Min^o
 nō feci sed plus: qz gratis. vñ mibi trascimini: i alii
 os mihi p̄ponitis cum hoc nō sit peccati h̄z glorie.
 l At ampu.

a Sz t̄ supportate me. q̄. d. h debet speciali facere eo q̄ sum p̄lat^o
 vester. h Emulor. Hic nō erexit p̄positū: i oīdit p̄mo cām cō
 mendatiōis esse rōnabilē: vt sic appareat q̄ talis cōmēdatiō nō est
 insipiēta. scđo q̄ debet ab eis supportari etiā dato q̄ esset stulticia
 ibi: Itēz dico. Prima adhuc i duas. qz p̄mo ponit dicta cām. scđo
 remouet corinthioꝝ excusationē falsam.

ibī: Nam si is. Circa primū scēnduz q̄
 causa q̄re aplis cōmēdatiō se volebat: q̄
 lus erat i salute corinthioꝝ q̄ ne decipe
 rent a falsis aplis suggestiōib^z eis fallaz:
 volunt auctoritati suā ostendere: bonita
 tez etiā vite sue i doctrine. hec autē causa
 erat valde bona: ppter qd cōmēdatiō se
 quens nō erat insipientia: qz non erat ad
 p̄p̄ia iactantiā: h ad dei glorīa i fidelū
 salutē. Dicit liḡ: Emulor enī vos. i fer
 uenter diliḡo: h qz diligere p̄tēsse in bo
 nū i in malū. t̄o subdit: i c̄ Hei emulatiō
 ne. i. charitatiū dīlectiō: i subdit cauſā
 hui^o feruētis dīlectiōis. d. h Despōdi
 enī vos vni viro. s. xpo: vt postea s̄bdit:
 fuerat enī apls paranymphus mīmonij
 inter corinthios i xp̄m p̄ veraz fidem: iō
 subdit: i. Virginē. q̄tum ad fidei in
 tegritatē. f Casta. q̄tum ad vite puri
 tātē. g Exhibere xpo. q̄ solus est spon
 sus ecclie. Et q̄ dīlectio nō solū est respe
 cti boni adipisciēt in amico: h etiā mali
 vitādi. t̄o sequit: h Timo aūt ne sīc ser
 enā sedu. p̄secutiō enī tyranox i ecclia p̄
 mituit cōparat p̄secutiō Leonis q̄ ē apta
 p̄secutiō p̄sēdo apls q̄ fuit p̄ astutia
 i occulta: cōpāk seductiōi p̄mo p̄ parentū
 p̄ serpētē. t̄o s̄bdit: i Ita cor. sen. v̄f. i.
 mētales q̄ frēquenti noīant a sensib^z exte
 riorib^z maḡ not. j k Et exci. p̄ decepti
 onē pseuso apls. l A sim. q̄ ē in xpo.
 qz dicebāt necessariū cē ad salutē legalia
 s̄l obfuarē cū euāgelio. m Nam si is.
 hic nō remouet corinthioꝝ excusatiōez
 i p̄mo ponit cā. scđo excludit. ibi: Existi
 mo enī. Circa p̄mu scēnduz q̄ si pseuso
 apls dīceret mēlora q̄ apls: corinthij ha
 berēt excusatiōez recipiēdi cos: i h ē qd
 dīc: Hā si is q̄ veit. i. pseuso apls q̄ veit
 ad p̄dicādū. p̄p̄a autē: nō missus a deo.
 n. Aliū xp̄m p̄dīcat q̄ nō p̄. i. mēlōrē
 q̄ nos p̄dīcaim^o vobis. o Aut aliū
 spiritū accipitis. i. mēlōrē ab istis:
 p̄ Qūen ac. a nobis. q̄ Aut aliū
 euā. i. alia doctrinā mēlōrē q̄ a nobis.
 r. Recte pa. i. recte sustineret eos vob p̄dī
 cates s. Existimo enī. Hic remouet dictā
 excusatiō. t̄o diuidit i duas ptes. qz p̄
 mo oīdit se nō min^o fecisse aplis maiorū
 bus. scđo q̄ fecit alliqd mai^o. ibi: Aut nū
 qd. Circa p̄mu dīc: Existimo enī nibil
 me min^o fecisse: p̄ v̄fa p̄sōlōe. t̄o ma.
 apls. l. q̄ apli magni fecerit. p̄ illis q̄s quererut: i dicunt h̄i apli ma
 gni: pet^o: iacob^o: i tobānes: q̄s pseuso apli dicebāt cē maiores paulo
 qz fuerūt corporal cū xpo nō aut paul^o: i h̄i dicebāt ad. dīcipiēdū corin
 thios: vt crederēt maioris auctoritātē. h̄i paulus: qz dicebāt se missos
 a dīc apli mēdaciēt. nō aut paulum. Q̄ aut paulus non fecerit mi
 nus q̄ apli p̄dīcti p̄t: nā cūdē xp̄m p̄dīcauit: t̄dē spiritūstīn p̄ ipo
 sitionē manū dedit: t̄dē euāgelio p̄dīcauit: t̄ sic eq̄pādo se magnis
 aplis confutat falso. d. v Hā si i. si imperitus sermonē: sed nō scīa. h̄i
 dīcet ad repellēdū dīctū pseuso apls: q̄ s̄temnebat el^o doctrinaz: eo
 q̄ plana i grossa docebat. t̄o dīcet q̄ h̄i nō faciebat ex defectu scī: h̄i qz
 nō expediebat corinthijs. p̄ tūc subtilia p̄dīcare: sic plen^o dīc. i. Lox. h̄i.
 x. In omib^z aut manifest^o sum vobis. h̄i dīc: qz p̄ evidētia facti hec ap
 parebat vera de ipo. y Aut nunq̄d. h̄i nō ostēdit q̄ etiā aliquod
 manus fecit eis q̄ alij apli suis p̄ueris. h̄i diuidit in duas ptes. qz pri
 mo declarat veritatē. scđo remouet qdā obiectiō. ibi: Quia nō dili
 go. Circa primū dīc: Aut nunq̄d peccati feci t̄c. ironica est locutio.
 cui^o sensus līalis accipiedus est p̄ oppositū. apls enī fecit in hoc opus
 valde meritorū. z Qm̄ gratis euāge. dei euāgeliāciū vobis. nō acci
 piendo sumptus a vobis: qd t̄n erat licitū. t̄ alij apli accipiebat ab il
 lis quib^z p̄dīcauerat. apls aut p̄dīcas corinthijs abstinuit. p̄mo pro
 1 4 c̄ pter cop

G a. At amputē occa.
Seiebat q̄ si non accipierēt nō dñm p̄dica-
rēt. b. Ut in q̄ glo.
Gloriant̄ i accipiendo
sed me non accipien-
te; nō accipiet. Nam
eiusmodi. c. Inue-
ni. sīc nos. i. siles no-
bis in q. i. inesse siles
nobis gloriāntur.
d. Trāfigurat. Ad
tentādum eos q̄s ita
erudire op̄ est. Vel
decipiēdū put̄ iustū
est. Ne q̄s cū ange-
los bonos amicos se
habere putat; habe-
at malos demōes fi-
ctos amicos: eosq̄
tāto nocētores: q̄sto
astitiores ac fallatio-
res pat̄is inimicos.
Meḡ enī seti t̄ fide-
les vni veri dei cul-
tores ab eoz fallatijs
et miltiformi tētatiōe
securi sūt. In his die-
b. malignis: vbi ista
sollitudiō nō ē inu-
tilis: ne cū sathanas
trāfigurat se fallēdo
ad aliq̄ p̄nicioſa sedu-
cat. Nam cū sensus
corpis fallit: mentem
x̄o nō mouet a vera
rectaq̄ sīnia: q̄d q̄s si-
delē vitam gerit: nul-
lū est ī religiōe pīcu-
lū. c. Cū sī singens
bonū ea vel facit vel
dīc q̄ grāuit bonis:
angelis etiā si creda-
tur bon̄: nō ē error
piculōis aut morbi-
dus. d. X̄o p̄bec a-
epi. ca. nec
mirū vlera
mediū de
regula. clis
ter. p̄. de
glātia q̄d nemo p̄t
ab eoz deo. e. I p̄ha hu-
ius difficultas ad b
est vtilis: ne sit spes
sibi q̄s aut bō alter
alteri sed deus mī.
e. Quo finis. i. re-
tributio data in fine
vite erit fm̄ oga ipo-
rū: q̄d sīc pseudo peri-
tura appetiuerūt: ita
z̄ ip̄i peribūt: r̄ sīc mi-
nistri iusticie eterna:
z̄ ip̄i erunt eterni.
f. Dō loq̄. In hac
substātia glia. i. glia
carnis quā putat sb-
stantiā. i. ita amāt ac
si p̄ eam credit se sub-
sistere. g. S̄ quasi
in insipientia. Quia s̄
ad carnis tumorē p-
tinere vident̄ vbi in-
sipientia est. Insipien-
tia enī est aliquē lau-
dere se. h. q̄ apl̄us
nō. pp̄ se facit: q̄d p-
ter deū. Ideo ait: q̄s
in insipientia.

Ledit

S vel p̄dicau. lium dei euangeliq̄ uobis: ali
vnde ergo vinebas. a. q̄ quia non parua in vo-
bis expēdi. b. ab alijs.
as ecclesiās expōliauit: accipiens
S̄ ve vobis possem predicare.
stipendiuz ad ministeriū yestrū.
S̄ et nō saltē ab aliq̄ v̄d. c. Etia cū egerē.
Et cum esset apud vos t̄ egerē:
S̄ accipiendo. d. q̄ nō onerosus: r̄ sī egerem.
nulli onerosus fui. Nāz quod mi-
S̄ post spolia eccl̄ias. a. s̄ ab his bene correxis
fuit accipiendo: ne amitteret fr̄cuz: quia si nō ac-
cipieret illis forre in scandalū fieret.
hi deerat suppleuerunt fratres q̄
S̄ er verbis t̄ faciis nō solū in stipendis.
venerunt a macedonia. Et in om̄
a. q̄ q̄ nō iactau me de genere apud vos nec ali-
nibus sīne onere me vobis serua-
qd h̄mōi. a. s̄ de cetero marie abstinentia a stipe-
dio. b. S̄ vera xp̄ i me loquīt̄ hoc. s̄ q̄m hec z̄.
ui et seriab̄o. **Est vēritas christi**
a. q̄ gratis predico q̄ a licetis abstineo propter
in me: quoniam h̄c gloriātio nō
salutem vestram. g. omnibus.
infringetur in me in regionibus
S̄ q̄re putar̄ b̄ fieri: an p̄ odio q̄d dic̄t pseudo.
achale. Quare? Quia non dili-
a. q̄d illico vos: q̄d iō facio ut amputē o. i. q̄d illico
go vos. Deus scit. **Quod autez**
a. facio: et faciam: vt a imputem oc/
S̄ sumendi vestrā. b. habere
casionem eorum qui volūt occa-
S̄ per me. S̄ sumendi v̄ra. a. vel i q̄ glāt. i.
b. nō accipiendo sint sīc t̄ nos. i. nō meliores nobis:
sionem: vt in quo gloriāntur: in-
cū sī nō accipiu. nā eiusmo. S̄ crūt sicut et nos.
ueniantur sicut t̄ nos. Nam eius-
modi pseudo apostoli sūt opera/
S̄ callide sub spē religiōis decipieres. S̄ exeri-
rū subdoli transfigurantes se in
aplos christi. **Et non miruzt** Ipse
S̄ caput eozum.
d enim sathanas transfigurat se in
S̄ chistum: vel aliq̄ celestem angelum.
angelum lucis. Non est ergo ma-
gnū si ministri eius transfiguren-
t̄ sīnt. S̄ ministraz x̄pi t̄ sathanas.
e tur velut ministri iusticie: quo-
rum finis erit fm̄ opera ipsorū.
S̄ dixi supportare insipientem. a. q̄pere.
f teruz dico ne quis putet me in-
S̄ in gloria spiritualium: quia p̄o bono facio.
a. q̄ si in illa insipientia: run magis in glia carnis.
b. q̄s nō simpliciter. q̄d nec in hoc vere insi-
pientia q̄d p̄ bono nec ipse habet p̄ gloria.
g. si p̄t me insipientem. q̄d ad b̄ enī ostēdi causaz mee comē-
datiōis esse rōnabile. f. Ulioq̄n. i. sī nō vultis eā re-
cipere vt rōnabile: t̄ me reputatis insipientē loqui.
g. Uelut insi. ac. me. i. meaz insipientiam supportate.
h. Ut t̄ ego mo. q̄d gloriāt. b̄ dicit: q̄r insi. t̄ cōmē-
dabit de glia carnis q̄ modica est. de qua subditur:
i. Dō loq̄. de cōmendatiōe mea tali. k. Non lo-
fm̄ deū s̄ q̄s in insipientia. l. si facio b̄ sine causa rōnabi-
li vel necessaria. sīc faciebat pseudo apl̄us q̄bus subdi-
tur. l. Q̄m mul. glo. fm̄ carnē. dicebat enī se esse in-
deos natiōe t̄ de semīe abraā descēdisse. t̄ p̄ b̄ volebat
alia dicta sua falsa haberī t̄ reuerētia. m. Et ego glo-
riābo. vñ dicit. j. Debrei sunt t̄ ego. semē abraē sunt et
ego. l. Scindū t̄ q̄ alio fine glātāt̄ apl̄us sic. q̄d p̄sue-
do apl̄us b̄ faciebat: vt p̄ b̄ in maiori auctoritate haberē-
tur t̄ eoz false doctrine magis crederēs. apl̄us x̄o ve-
re falsitatē

pter eoz auariciā. t̄ sic minus gratanter accepissent el-
doctrinā. sedo vt tolleret a falsis apl̄is p̄dicandi occa-
sione: qui p̄pter questū t̄mmodo p̄dicabāt: sed q̄r opo-
tebat habere necessaria ab aliquo loco. iō p̄t ostendit
vnde habuit. d. a. Alias eccl̄ias expōliauit. nō q̄r vi-
accipet: s̄ q̄r voluntari dabat abūdāt. b. Ad minis-
teriū yestrū. i. ad p̄curationē v̄re salutis: vñ papa vel
legat v̄sitās vñā puincia p̄t accipere sumpt̄ ab alia.
nam cū eccl̄ia sit vñā corp̄: a. p̄lato ex vna pte potest
suppleri indigētia alteri partis: sicut natura defecūz
vnius mēbri supplet ex alijs ptib̄: virtutē t̄ sp̄s sub-
ministrando. c. Et cū esset apud vos t̄ egerē. hoc
dicit vt ostendat q̄ nō dimisit accipe: eo q̄ semp inter
eos abūdasset. d. Nulli. s. vetrū. e. v̄nerosus
fui. q̄r durū fuisse eis dare. p̄pter auariciā sua. p̄pter
q̄d apl̄us p̄prijs manibus lucrabat: de nocte operan-
do: q̄d expenditure de die p̄dicādo: vt babet. c. xl. xx.
et q̄n hoc nō sufficit supplerūt macedones qui eum
secuti fuerant: sibi ministrādo. iō sequit: f. Nā quod
mibi deerat t̄c. t̄ p̄z litera. g. Est veritas christi in
me. modus est iurādī. et est sensus veritas christi est te-
stis mibi q̄ veritatē dico. h. Q̄m hec gloriātio. i. b̄
factū mēi quod est ad gloriātio dei. i. Nō infringeat in
me. i. nō minuet per me. k. In regionib̄ achātē. in
q̄b̄ metropolis ī corinthib̄. l. Quare. hic p̄t res
monet quādā obiectiōē fallam. dicebat enim pseudo
apl̄us q̄ paulus nō diligebat corinthios ne intendebat
eis p̄ficere ī futuro. p̄pter q̄d nolebat aliquid accipe-
re ab eis. q̄d remouet. d. Quare nō accipio sumpt̄ a
vobis. m. Quia non diligō vos. vt dicunt pseudo
apl̄us. n. Deus seit. i. p̄stūs est mibi hec causa non
est vera: s̄ ī subdit. d. o. Nō aut facio t̄ faciam. ab
stinentia a sumpt̄b̄ v̄ris: hec est vera causa. p. Ut am-
putē occasionē eoz. i. pseudo apl̄us: q̄ tm̄ p̄dicabāt p̄-
pter sp̄ale lucrū. q. At in quo gloriānt tales. s. unita-
do veros apostolos vt dicebat. r. Inuentāt sicut t̄
nos. i. nibil accipientes: q̄d tm̄ refugūt. de q̄bus sbdit:
s. Nam eiusmodi pseudo apl̄us sunt opari subdoli. i.
callidi t̄ vulpini. exterius tm̄ sp̄em pietatis ostēdetes:
t. Trāfigurātes se in aplos x̄pi. i. portātes exteri. s.
gna vero xp̄o. v. Et nō mir. q̄d deus p̄mitit mas-
lorem simulationē. de qua subdit. x. Ipse enī sathanas
trans. se ī an. lucis. At hoc multiplicit. vno mō
corpus visibiliter assumēdo. sicut apparuit beato mar-
tino t̄ multis alijs t̄ multis sic decepit. alio mō inuissi-
biliter formando vocē ī audibilem. sicut beato francisco
volens eū trahere a penitētē rigore. aliq̄n querendo
iudiciū sensū: faciendo apparere q̄d nō est. t̄ multis alijs
modis. p̄pter q̄d dicit beatus Job. i. cano. ca. iii.
Probate sp̄us v̄ry ex deo fint. p̄p̄t q̄d Job. v. dicit an
gelo sibi apparetē ī capo hiericho. Postea es an adul-
terio. p̄pter q̄d excludit apl̄us. y. Nō est ḡ magnuz
a. mirabile reputandū. z. Si ministri eius. i. hoies fal-
si t̄ mali: cuiusmodi erāt pseudo apl̄us. a. Trāfigurē-
tur velut ministri iusticie. i. vt veri apl̄us. b. Quoū
finis. i. pseudo apostoloz. x. C̄rit fm̄ opa ip̄o. erit
enī malus sicut opa eoz sūt mala. Apoc. xiiij. Opera
enī illoz sequunt illos. d. Iterū dico. hic p̄t ostēdet
apl̄us q̄ etiā si se cōmendaret insipienter tm̄ deberet a
corinthiis supportari. t̄ p̄mo ponit intentū. sedo p̄bat
pp̄positū. ibi. Libenter. Circa primū cōtinuādō se p̄-
dicit. d. Iterū dico. i. q̄d dixi recolo. e. Ne q̄s pu-
tēt me insipientē. q̄d ad b̄ enī ostēdi causaz mee comē-
datiōis esse rōnabile. f. Ulioq̄n. i. sī nō vultis eā re-
cipere vt rōnabile: t̄ me reputatis insipientē loqui.
g. Uelut insi. ac. me. i. meaz insipientiam supportate.
h. Ut t̄ ego mo. q̄d gloriāt. b̄ dicit: q̄r insi. t̄ cōmē-
dabit de glia carnis q̄ modica est. de qua subditur:
i. Dō loq̄. de cōmendatiōe mea tali. k. Non lo-
fm̄ deū s̄ q̄s in insipientia. l. si facio b̄ sine causa rōnabi-
li vel necessaria. sīc faciebat pseudo apl̄us q̄bus subdi-
tur. l. Q̄m mul. glo. fm̄ carnē. dicebat enī se esse in-
deos natiōe t̄ de semīe abraā descēdisse. t̄ p̄ b̄ volebat
alia dicta sua falsa haberī t̄ reuerētia. m. Et ego glo-
riābo. vñ dicit. j. Debrei sunt t̄ ego. semē abraē sunt et
ego. l. Scindū t̄ q̄ alio fine glātāt̄ apl̄us sic. q̄d p̄sue-
do apl̄us b̄ faciebat: vt p̄ b̄ in maiori auctoritate haberē-
tur t̄ eoz false doctrine magis crederēs. apl̄us x̄o ve-
re falsitatē

Glo.ordi. Ad Corinthios La. XI Nico.de lyra

Ga dedit. i. decipit. In facie cedit in cuius os iniuria irrogatur. Hoc faciebat quod iudei: qd eo qd essent de genere abrae destraherat illis eo qd essent incircumcis: et se pfererat nobilitate carnis sibi yedicates qd corinthi tolerabat et aplo pfererat. b Hebrewi sunt. Hebrewi dicunt ab heber: qd in confusione lingua solus retinuit linguam naturalem. t qd multi sunt hebrei: qd non sunt israelite: sicut pseleuti: addit. israelite. s. et ego. c Ut min? sapi. Ambro. Ostendit se coactum in laude sua proprie. In laborib plurimis. Occasione inuenta etiam veros aplos tangit: qbus plus laborauit: ne in videat minor gressus. e Iudeis quinque. Judeis mos erat synagoga ptra legem agentes verberare correctiois causa. vñ paulu legem impugnante qnques verberauerunt et in vnaqz correctio. xxix. id est dederunt: qdragenu p misericordia condonantes. Lex iudebat. pl. ictus nisi p misericordia. Dicetas peccatoes acceperat: cu virga vbi p debat dece corrigit. Una minus: vltima vice una corrigia subtracta: vel in vnaqz peccatoe una min? f In periculis latronum. Quos diabolus cum in cunctitate occidere non posset ei excitabat in via: cu tñ nihil ferret: qd latrones cuperet. g Periculis ex gente. Amb. Quia lege indeo p deserta ad euangelium se conturtebat.

Nico.de ly.

fallitate eorum repelleret et maiore fructu faceret ad gloriam dei et fidelium salutem. ppter qd sua glorio erat virtus sacerdotum aut vitiola. a Libeter. hic pbar ppositu. s. qd in b corinthi debet ipm supporat. nam in b supporat fallos aplos qd tñ mala gravamina eis infererat. aplus aut nullum: ppter qd magis debebat supporat in hoc ab ipsi. et hoc est qd dicit: Libeter eni suffert insipientes. i. falsos aplos de carne gloriates et malo modo. b Quod sitis ipsi sapientes. ironice loquitur. i. insipientes. c Sustinet eni. i. patienter toleratis. d Si qd pseudo aplo. e Nos in seruitem redigit. volebat enim eos subiungere seruiri legi dicentes eos debere seruire legalia cum euangelio. f Si quis deuorat. qd bonis corinthiorum vinebat laute. g Si qd accipit. bona vestra decipiendo vos falsis verbis. h Si qd extollit. qd iactabat se sup corinthios dicentes se filios abrae. corinthios aut filios gentilium idolatrie deditorum et incircumcis. i Si qd in facie vos cedit. i. in psemita vira contumelias vobis infert. qd faciebat pseudo apli improperando eis immoderata dicta et scilla. i. subdit: Sed ignorabilitatem dico. qd. talia mala sustinetis ab eis tanqz ignorantes ipsius: non tñ a nobis: qd nullum tale iuratum vobis. l Quasi nos infirmi facimus in hac pte. i. deficienes in illis de quibz gloriari falsi apli. qd est falsus: vt ptz ex pdictis: et magis ex sequentibz apparebit. m In qd quis audet. positis ronibus commendatiis sue. Dic incipit se commendare. et pmo se pseudo aplis adequando. sed se eis pferendo. ibi: Ut min? sapiens. dicit igis: In qd quis. illo. n Audet. se pmi commendare. o In insipientia dico: audeo et ego. qd. licet si insipientia se pmi commendare illo modo quo pseudo apli se commendat. tñ audeo b facere lz altius. b ipsi: vt dictu est. et i. o cōmentatio apli no erat insipientia fm veritatem: sed tñ fm aliquoz corinthiorum opinionem: no obstet.

te tu hac opinione: aplis audebat se commendare falsis aplis se equando: vt sic eorum lacrariantiam reppelleret. dicens: p Hebrewi sunt. i. de lingua et natione hebraica gloriabantur. qd Et ego. s. sum sicut ipsi. r Israelite sunt. i. gloriabantur qd de patriarcha iacob descendebat. s Et ego. s. descendebat.

t Semen abrae sunt. cuius semini facte sunt pmissiones. v Et ego. s. de eodes semine. et io de omnibz istis possu glari sicut et isti. x Ministri christi sunt. tñ fm appareret. y Et ego. sum fm veritatis existentiam.

z Ut min? Hic cōsequentia eius se pferat. et pmo hñ ad mala pcessa. sedo hñ ad beneficia recepta. ca. se. Prima in duas. qd pmo pferat se in mala que pculit. sedo in his qd euasit. ibi: Damasci. Prima adhuc in tres. qd primo se prefecit hñ ad mala sibi illata. sedo hñ ad voluntarie assumpta. ibi: In itineribus. tertio confirmat quedam dicta. ibi: Si glari. Circa pmu dicit:

E At min? sapiens dico. i. si videor vobis insipientes me pseudo aplis adequando. adhuc videbor vobis minus sapientem me eis pferendo. a Plus ego. i. cu hoc faciam: me ostendo ministerum christi plus esse qd ipsi. qd plura mala passus sum. ppter ministerium christi. ideo subdis: b In laboribus plurimis. ex iudeorū persecutione. s. fui plus qd ipsi. et sic intelligit de sequentibus.

c In carceribz abundanter. pro predicatione euagelij. d In plagiis supermodi. inter homines psumptum.

e In mortibz frequenter. i. in periculis. f i. Coz. 4. 1. Cor. 6. 2.

m mortis. et bec oia patent ex actibus apostolor. g sequenter explicat de plagiis sibi illat. dices. f A iudeis qnques tñ. Deu. xxv. cōmittit iudicium.

g p minoribz culpis p quibz mors f. i. q. 5. ca. no est infereda. imponat plagas et verberatione. in beratia tñ qd draganum numeruz principio. fctu no exceedat. Sapientes vero iudeoru ad prendendu pietate ordinaverunt qd de illo uero aliquid dimitteret plus vel minus. put ronabilit videtur ratione delicti vel cōditiōis verberadi. et sic de alijs circūstantijs. t qd paulus erat eis odiosus subtrahebat d dicto numero min? qd poterat. s. vñ ictu.

g Ter virgis celus sū. t. Act. xvii. f Act. 14. e

h Semel la. sum. i. ciuitate lycania. ibid. 16. e

Act. xiii. i. Ter naufra. feci. i. passo. ibid. 17. a

fui. de semel br. Act. xxvii. t de alijs teneduz qd no oia pauli pcula scripta sunt. k Noche et die in profundis maris fui. i. p magnu tps ad diversas ptes terre et insulas nauigando. p predictatione euagelij. vt ptz in actibz apli in pluribz locis. Alij exponunt dicentes: qd naufragiu passus sub aqua stetit p die et nocte diuina virtute eius pte gente. l In itineribz. hic pferit ppositu qd idolatria pdicabat: et sic nec inter suos nec inter alienos secur erat. m Qd periculus in ciuitate. cōmota contra me et ptz Act. xvii. de ephebo. r Periculus in solitudine et bestijs occurritibz: vt ptz d viga eius mordete: Act. xviii.

l 5 vñ Pericul

sus sum: semel lapidatus fui: ter i. pruli. a s in alto mari derentur naufragiu feci. Noche et die i pmo k repastare vel ad fiam. f ostensus minister. fundo maris fui. In itineribz se. l pe periculis fluminibz pculis la. m i. a iudeis pcurat. s. pp vni dei pdcari. s tronum: periculis ex genere: pe. o onem. a s vere probatus minister. r culis ex gentibus: periculis in q a s in cōmotionibus ciuitatis cōtra me. f vel a ser pncibus vel penuria ciborum. ciuitate et periculis in solitudine: r

minu. inuidat in hyeme. et sic sunt magna pericula in transitu eorum. n Periculus latronum. diabolo eos incitante ut pdcatione eius impediret. o Periculus ex genere. i. ex iudeis volentibz paulu occidere: vt ptz ex actibz apli in pluribz locis. p Periculus ex gentibz. i. ex gentilibz morte eius. qd tentibz: qd idolatria pdcabat: et sic nec inter suos nec inter alienos secur erat. m Qd periculus in ciuitate. cōmota contra me et ptz Act. xvii. de ephebo. r Periculus in solitudine et bestijs occurritibz: vt ptz d viga eius mordete: Act. xviii.

l 5 vñ Pericul

Glo.ordi. Ad Corinthios II Ca. XII Nico.delyra

Glo. a. Periculū falsis f. At q̄ dicūt eū legalia tenere s̄z nō facile
Sal. 5.b alij apire. vñ alibi: Ego si adhuc circūcisionem predico tē.
Act. 12.d b. In fame. Abi g. pmissio dei. Primū q̄rite regnū dei. t h
o.a.v. Sz nouit medic⁹ cui nos semel cōmisi⁹ hec adiutoria q̄i apponat: q̄i subtrahat. c. Sollicitudo oīm ec. Quā
to maior charitas tanto maiores pla-

Act. 1. d ge de petis alienis. vñ: Qui apponit
scias apponit et dolorē d. Nō vror.
Urunt oēs tribulatiōes: s̄z nō ad con-
sumptionē ad purgationē. vror:
iste affect⁹ purgat: q̄r de charitate ve-
nit. Q̄s q̄ scādalu patiū frīxōiū sūt
habētiū charitatē. i. oīlū: q̄ ferūt car-
nes. i. pfectop̄ q̄ portat et regut carna-
les. vñ: Et ossa mea sic in frīxōia s̄fri
pa sūt. Aug. Tribulatio enī tanq̄
emplastax mordax vrit te: s̄z et sanat
te. e. Sic q̄ nō men. Quia fert mihi
testimonium per signa et pdigia.
f. Et sic effugi. Aug. Utilitati oīm
se fugiēdo seruabat. vñ: Si vos perse-
quen̄t in vna ciuitate: fugite in alia.

B Aug. Fugiat minister xp̄i: sic ipse
pierū. 7.ca. xps i egyptū fugit: fugiat et q̄ spūali⁹
q̄ris: dū p̄ alios firma est ecclie salus.
hū. itaq. 2.4. q. 1.c. q̄
Nico. delyra

a. Periculis i mari. i. a pirat̄: q̄ pe-
riena ex mari. pueniēta. s. in naufra-
gio exp̄ssa sunt. b. Periculis in fal-
lis fratrib⁹: q̄d ē piculisi⁹: q̄r nulla pe-
stis efficac̄ ad no cēdū q̄ familiaris
inimici. c. In labore. s. corpali opan-
do pp̄ns manib⁹ de nocte: vt libere
possit pdicare de die. vñ. Si Act. x.
Ad ea q̄ milbi op̄ erāt et h̄is q̄ meciū
sūt ministrarēt man⁹ iste. d. Et eru-
na. q̄ est lassitudi⁹ et defect⁹ psequens
ad labore. e. In vigilijs mul. vi va-
carē labore manuali: vt dictū est. et ali-
q̄i orōni. f. In fame et siti. nā aliqui
cib⁹ et pot⁹ deficiebat: et aliqui a cibis
habit̄ abstinebat ad domandū carnē
pp̄t alio p̄ exemplū. iō sequit: In ieu-
nis multis. g. In frigo et nudita-
te. q̄r frequenter exponebatur frigo.
nec tā habebat sufficiens tegumentū.
h. Preter illa. Hic ostēdit p̄positus
q̄tū ad mala assūptā in interiorib⁹. d.
Preter illa q̄ extrinsec⁹ sūt. i. p̄ter ma-
la iā enumerata q̄ me affligū exteri⁹.
sūt mala alia q̄ me affligū iteri⁹. q̄b⁹
sbdt̄ i. Instātia mea q̄tidiana tē. in
cūbebat enī sibi q̄tidiū intēdere sollici-
te regimini ecclieaz i magna afflictio-
ne mētis. iō subdī: k. Quis. in ec-
clesia. l. Infirmat. in fide et morib⁹
m. Et ego nō infirmor. doles d malo
el⁹. q. d. nullus. n. Quis scādala-
tur. rues i peccatū exemplo alterius.

o. Et ego nō vror. p̄ cōpassione. q. d. nullus. p. Si glari.
bie s̄r̄ firmat q̄dā dicta p̄ iuramētuz. d. Si glari oportet.
et accipit b s̄i. p̄ q̄: q̄r oportz eū sic facere ad repellēdū iactan-
tū pseudo ap̄loz: vt pdictū est. q̄. Que infir. mee sūt glia-
bor. i. q̄ ptinēt ad infirmitates. b. dicit ḡtra falsos ap̄los qui
de nobilitate generis et de similib⁹ ad mūdanā gloriā ptinē-
tib⁹ p̄ncipaliter glīabant. et firmat dicta iuramētō. d. Deus
et pater dñi mei iesu xp̄i q̄ est bñdīc⁹ in secula scit q̄ nō men-
tior. r. Damasci. bie s̄r̄ enumerat mala q̄ euasi. t. b i quo-
dā p̄ticulari. dū enī p̄geret damascū ad p̄lequendū christia-
nos miraculose fuit cōuersus: et fundebat iudeos q̄ habita-
bant damasci. pp̄ter q̄d suaserūt p̄posito ciuitatis vt capere
tur et occidere: vt h̄r. Act. ix. et hoc est q̄d. s. Custodie-
bat ciui. damascenoz. t. custodiri faciebat p̄ hoīes armatos.
t. At me cōprehēderet. et traderet iudeis ad occidēdū.
v. Et p̄ fenestrā. s. dom⁹ adhērentis muro ciuitatis. x. In
spora dimissus sum. s. a xp̄ianis. y. Et sic effugi man⁹ elus.
Sz ex b̄ videt q̄ nō fuerit sufficienter cōfisi⁹ in dñō q̄ pote-
rat eū

rat eū p̄tegere. dicendū q̄ bō in p̄iculo posīt⁹ nō debet ad ob-
uinū auxiliū fugere: p̄temnēdo humanū: q̄ b̄ est tentare deū
iō debet vti auxilio būano q̄tū p̄t: residū dimittere diu-
no: q̄d aplū fecit in p̄posito. Sed adhuc obijēt q̄r Job. x. dī
Mercennari⁹ et q̄ nō est pastor videt lupū veniente et dimittit

oues et fugit. sic aut̄ videt aplū fecisse
ergo tē. Dicendū q̄ aliqui q̄rit p̄sona
plati tñ. t̄ tūc debet curā committere
alteri et se absentare: marie q̄ seruat
ad maiora. et sic helias fugit bīcabel
iū. Regi. xix. et s̄līr paulus fugit b̄ ma-
nus p̄positi: t̄ de tali p̄secutioē dī sal-
uator Matth. x. q̄ aut̄ p̄sequens vol
in ciuitate vna fugite in aliam. Aliq̄n
xō queris grec cū plato. t̄ tūc prela-
tus debet preponere utilitatē gregis
saluti sui copis. In ca. x. vbi dī in
postil. s̄tis ip̄i sapientes tē.

Additio. i. s̄tis ip̄i sapientes
fm Glo. nō intelligit ironice s̄tis exponi-
tur. t̄. deberet esse sapientes. In eo.
ca. x. vbi dī in postil. A iudeis q̄nqui-
es q̄dragenas vna minus accepi.

Additio. ii. Plage seu x̄-
bera q̄ ipone-
bant iudeis p̄ trāgressioē aliqui p̄e
ptoz leg⁹ semp̄ erāt i numero q̄drage-
nario min⁹ vna: nec pl̄ nec min⁹ da-
ba aliquid: vt h̄r i libro q̄ dī machoch
q̄d sonat plagas: vñ aplū tanq̄ transi-
gressor̄ leg⁹ sic t̄ alijs trāgressorib⁹
nūt iustiūtū. a. cuīs sum seruus.

Replīca. (do v̄l minuēdo.
In ca. x. dī plag.
aplū dī postil. q̄ comitethat iudicib⁹
nūt̄ plagaꝝ sic q̄ drāgenarū nū-
rū nō excederet vt h̄r. Deu. xxv. Bur.
aut̄ allegat libri machoch ad opposi-
tū q̄ vult dimittere textū sacre septu-
re t̄ credere Burgen. t̄ suo machoch
poterit: ego nō. **Ca. XII**

Y glari. Postq̄ aplū p̄tulit
le pseudo aplū i mal p̄cessis. **Ca. XII**
Hic s̄r̄ p̄fert se eis i bonis a deo sibi
collat̄. Et diuidit i dual ptes q̄ p̄mo
ponit suā cōmēdationē. sed s̄bdit ex-
cusatiōez. ibi: fact⁹ sū insip̄les. Tertia
i duas. q̄ p̄mo dclarat donū dei colla-
te sibi grātē. sed remedū cōtra perti-
culum sup̄bie. ibi: Et ne magnitudo.
Prima in duas. q̄r primo ponit dei
donū. secūdo de hoc qualiter sit glori-
andū. ibi: Pro huiusmodi glīabor.
Prima adhuc in duas: q̄r primo po-
nit donū in generali. sed magis in
speciali. ibi: Sc̄lo hominē. Circa pri-
mū dicit: Si gloriari oportet: id est q̄r
me gloriari oportet me cōmēdando
ratione pdicta. ca. p̄cedenti. a. Mō
expedit quidem. i. nō est bonuz cōmēdare sc̄ipsum absolute
sed tm̄ in casu necessitatis: in quo casu erat aplū: vt supra dī-
ctum est. ideo subdit: b. Veniam autē. in cōmēdādo me-
ipsum. c. Ad visiones t̄ reuelationes dñi. Est aut̄ visio q̄i
aliqua vident̄ visione corporali vel imaginaria. quoru tñ in-
tellectus est occurrus. reuelatio xō quādo talū aperit intel-
lectus. et ista duo aliquādo separantur: sicut balthasar videt
manū scribentem: Dan. v. et pharao spicas: Dan. xl. Ille v̄l
gilans. iste domienis: s̄i nō intelleferūt. sed Joseph et Daniel
qui visiones exposuerunt. et ideo illi habuerūt visiones tm̄.
isti xō reuelationem. aliquādo anf̄ cōiungunt quādo vtrū
q̄ fit vñ: sicut Dan. vii. Adit̄ quattuor bestias aſcēdentes
de mari t̄ intellexit quid significarent. Perum adiūtēdū
q̄ talia aliquādo fiunt per spiritū malignū deo permittētis
cut siebant prophetis baal. prophetis aut̄ sanctis siebant p̄ spi-
ritū sanctū. Paulus xō aplū vtrū factum est frequēter a spi-
ritū diuino. ideo dicit: Ad visiones. quo ad primū: Et reuel-
ationes. quo ad secūdū: Domini. quo ad tertium.

Sc̄lo

Slo.ordi. Ad Corinthis II La. XII Nico. de lyra

Agillari et. Scio hoem. Quasi de alio et res
dicitur iactatia vitatur. // b Siue in cor. sine ex.
Hoc igravit apls. Utq; qn raptus est in corpore fue
rit aia: an oino de corpore experit: ut mortuum corpore face
ret: an fin modum altius quedam vivet: corporis vbi anima
fuerit: mens eius ad viden
da vel audienda ineffabilia il
luis visiōis accepta sit. Et qz
h incertū erat iō forsitan dixit a
siue in corpore sine extra. c Na
ptū. Cōtra naturā eleuatum.
d Hic ad tertium celum. i.ad
cognitionē deitat. // Usq; ad
tertium ce. Primū celū aereu: scđm firmamentū: tertium spiri
tuale: vbi angeli et sancte aie:
dei fruunt seplatiōe. Aug.
Altres celī intelligunt tria ge
nera visionū vt primum celū sit
corporis visio: cūz corporaliter
quedam videntēs dei munere: vt
beligenz vident ignitos currus
qn videlicet raptus est hēlias: et
balthasar manū scribentē in
partie. Mane thētel phares
Scđm celū est imaginaria: vñ
spūalis visio: qn aliq; i extasi
vel sonno vident nō corpora: sed
imagines rex dei reuelatiōe:
vt petrū dicit. Tertium celū est
intellectuālī visio: qn nec cor
pora nec imagines eoz viden
tur: s; i incorporeis substatiis
intuitus mentis mira dei potē
tia figit. Ad hāc raptus est apls
vt ipm dei in se: nō in figura
aliq; videret: s; an i corpore
an i aia scripta dicit se nescire
qn nō hūano sensu vidi vt et
si corpore: nō sit hā illud moysi:
Epo.33.0 Nō videbit me hō t v. Tunc
enī apls nō virit hō. i. fin vñ
sensu corporis: s; ablatus est ois
sensus hois. Vel fin Diony
sii: q tres ordines angeloz
ternos in singulis pones p̄st
tuit. In p̄mo angelos archan
gelos virtutes. In sedo prin
cipatus potestates diuinitatis.
In tertio thronos cherubim et seraphim: qz tertius vīcīnus
deū cōtēplos: ad qz silitudinē vidisse deū apls dicit. Ad p̄
mū celū cognitione celestium corporoꝝ. Scđm celestium spirituum
cognitione. Tertius deitat. Aug. Ad tertium celū qd nō p
corpore vide nec imaginabilis s; p̄p̄ce: b ea visione videt
q̄ supat oēs. Per corpore vide celū: terra: et oia oculis cō
spicua. Spūis corporales images tenet: vñ veras vñ q̄ fin
git. Intellectus capit res incorporeas: q nullas hñt ima
gines. Hec sunt tria genera visionū. Scđm p̄mā visione
vidit balthasar manū: nec sciuit qd significaret qd danū
el apernit meli. p̄pha visione mentis p̄p̄ia. Scđm sedaz
vidit petrū in extasi discū vbi nō corpus: sed imago: post
mens diuinit̄ adiuta vidit qd significaret hec mens subi
iecta sine omni imagine videt p̄spicua veritatem: ibi virtutes
aie: sine omni labore vna ē ibi tota virtus: amare qd vide
as: et summa felicitas videre et h̄c qd amas. ppter hāc ve
ritatis visione vbi deo vide nec corpore visione vt i sy
na: vel spūale vt saias et Jobānes i apocalypsi: s; p̄ spe
ciez nō i enigmatois labor suscipit: b mō petri moyles
videre deū. i. in substātia qd deo ē qd tū multis figuris vide
rat: et facie ad faciem ei locū erat. Quia ibi i illa specie
longe ineffabilis et p̄sentis videat: et arcana dicit: vbi nemo
viens in istis sensibus videt: b est tertium celum: vbi de
us videat facie ad faciem. Iste est paradisus: si dici para
disus potest: qz et p̄cens ecclesia paradisus dicit. Et lo
cus in quo adam corporaliter virit. // Arcana verba.
Intimationem de secreta dei essentia: quasi per verba.
Supra id qd. At pro magnis illis nō esse homo mor
talis et fragilis videatur.

Ene.

a Scio hoem. hic qd exēplificat magis in spāli. et p̄mo ponit tps vi
slois. d. Scio hoem i xp̄o. i. vñtū xp̄o p̄ fidē charitate formata. b enī
sciebat de se de q̄ q̄si de alio loq̄bat p̄ reuelationē. // b Annos q̄
tuordecim. si q̄s p̄sideret inueniet q̄ fuit circa p̄ncipiū sue cōuersiōis
q̄ p̄uersus fuit eodē anno q̄ passus fuit xp̄s: vel cito post circa finez
imperiū liberij cesar: cui succedit gal̄ iperās.
iii. annis: p̄ quē claudi⁹. viii. cui succedit nero:
cui⁹ tpe passus fuit apls: t sic inē tyberiū t ne
ronē fluxerit. xii. annis t sic duob⁹ annis addit⁹ de
tpe tyberiū q̄ statū mortu⁹ fuit p̄ p̄sitionē pau
lit: q̄ ipaus. xxii. annis. t sic fuit. xiiii. annis. iō sa
tis. p̄habili dicit aliq; q̄ hāc excellētē visionē
habuit i damasco i illo triduo i q̄ nō vidit cor
poraliter nec māducauit neq; bibit. Cōmemor
at aut̄ apls b tps: q̄ si tm̄ placuit deo a p̄cī
p̄o p̄uerlōis sue. adhuc erat magis placēs ei
pp̄e multa bona opa q̄ fecerat interim. t b to
tū ē ad p̄futuratiōe p̄seudo aploꝝ: t ad declara
tiōne fidei christiane. // c Siue i cor. siue ex tē.
lz enī apls tūc sciuerit se fuisse i spū in celo em
pyreō t corpus suū in terra fuisse: tñ nesciebat
vtz tpe illi⁹ visiōis separata fuisse atia a corpore
p̄ mortē: t reunita fuisse diuinit̄ corpī trāsēū
te visiōe. vel si p̄ tūc fuisse vñta corpī sic for
ma: th ab vñl sensu separata. // d Raptū hmōi.
raptus p̄p̄e portat qndā violētā alicui⁹ rei cō
tra motū subi cōnaturalē qd p̄t cē dupl̄r. vno
mō q̄tū ad terminuz mot̄: vt si lapis moueat
sursuz. alio mō q̄tū ad modū mot̄: vt si lapis
p̄ ipiluz violētū ferat deorū veloci⁹ q̄ natūs
est moueri. atia vñl nata est moueri i deu. mō mo
dus p̄naturalis fin statū vite p̄nū ē q̄ i cogni
tiōne diuinā ascēdat p̄ cognitionē sensibiliū. t
sic vñl sensib⁹. t iō q̄ rapit ad diuinox cogni
tiōne a sensib⁹ abstracta. est ibi qdā raptus in q̄n
tū b fit p̄ter motū subi cōnaturalē. Post resur
rectionē ho q̄n erit i corpē gloriōso op̄ intelli
gentie nullo mō impidente. raptus nō habebit
locū. // Eusq; ad tertium ce. s. empyreū. // f Et
scio hmōi hoem. Sic ut aliq; q̄ apls b tāgit ali
um raptū a p̄mo: dicit̄ q̄ bis fuit si raptus:
semel i p̄ncipio sue p̄uersiōis. t ad b refert qd
dictū ē. t itex semel qn orās i tēplo fact⁹ fuit i
stupore menti⁹: vt bī Acl. xxii. et pp̄e b vt dī
cūt i hac visiōe dī q̄ raptus ē i padū. in p̄cedēt
ho dī ad tertium celū distingēdo hāc ab illa. s; b
dictū nō ē verisile. nā illa visio q̄ fuit i tēplo fū
it iminētē iā apli captiōe t ductiōe ap̄d romā.
Ipe ho lá an scriperat eplaz hanc a roader: vt
ptz p̄ Hiero. in p̄lo gloi⁹ eplaz. Propter qd dicendū q̄ nō loquit
ur b de alia visiōe: s; eandē p̄sequit. Nec valet qd obiect⁹ de p̄a
radiso: qz qd p̄vō noianit tertium celū b noiat paradisū. celū enim
empyreū qd ē loc⁹ btōꝝ dicit tertium celū respectu celi chryſtallini
t syderei. t d̄r empyreū a p̄yr qd est ignis: pp̄e silitudinē clarita
tis. dicit etiā paradisus a luxitate dulcedinis q̄ ibi bī. et vñl
exptus fuit apls: ppter qd noianit ipm p̄mo tertium celū: et po
stea paradisū. // g Et audiuit arcana ver. hic ponit audī. p̄ vi
su: sicut aliqui fit ecōnoīo i scriptura: Ero. xx. Ap̄ls videbat vo
ces tē. vidit enī paulus tūc nude diuinā essentia: sic dicit Aug. ad
paulinū de vidēdo deo. dicit etiā illa visio hic auditio. qz paulus
ibi fuit instruct⁹ de secretis diuinis: q̄ sunt incōphenisibilia: t per
seq̄es inenarrabili. iō subdit: Et q̄ nō licet hoī loqui tē.
h Pro būiuse. hic q̄r ostēdit apls qualis sit de hmōi glorian
dūi. Circa qd sciendū q̄ in hoī duo p̄siderant. I. ipse homo et
donū dei qd est in ipso. si ergo glorie de dono dei inq̄tū habet il
lud a deo: bona est gloria in deo. si aut̄ gloriatur de
dono q̄si a se habito: mala est gloria. iō dicit. i. Cor. iii. Quid
aut̄ habes quod non accepisti: si aut̄ accepisti quid gloriari quasi
nō accepisti. ideo dicit apls: Pro būiusemodi. s. visionib⁹ et do
nis mibi a deo collatis. // k Gloriabor. in domino. // l Pro me
autē nihil. i. ame nullā habeo materiā gloriandi. l. Nisi in infir
mitatibus meis. i. a me tantū habeo infirmitatē t defectum: See
xiiii. Perditio tua israel ex te est: ex me tantūmodo auxiliū tuum.
m. Nā et si voluero glori. de donis a deo mihi collat: n. Non
ero insipiens. qz nō faciā hoc inaniter et sine causa. // o Marco
autē. i. parce me laudo. // p. Ne quis me existimet. s. Gōriari inaniter.
q. Supra id qd̄ videt in me. i. in cōversatione mea. // r. Aut
audit aliquid ex me. i. ex doctrina mea. multa enim dei dona late
bant in

Glo.ordi. Ad Corinthios II La. XII Rico.de lyra

Ga Et ne magnitu. re. Marco multū gliari:ne alīc ppter. At id dāt ē stimulū pungēs carnē: qz angelus malignū missus a sathanā vt colaphicet. i. rep̄mat oēz motū supbie icutiēdo tribulatiōes: vel tentādo (vt qdā aut̄) p libidinē. Tentatio aut̄ cui nō pfectis nō ē peccatū: s̄ materia exercēde virtutē.

Tde conse-
dil. a. c. v. tā
in malefacti valēt. supbia xō sola in-
cta. 2. 3. q. 5.
in pain. c. paulus
recte fact̄ caueda est. Cū enī qsc̄ bñ
pfecterit: supbia tentat vt pdat totuz
pfectu. b Stimulus. Aug. i. Ps. 130. Dñe nō ē. dolore qdā corp̄ traditur
vehemēter exagitat. // c Dixit mibi.
p inspirationē: vel p angelū.
d Nā virt̄ i infi. Aug. in Ps. dñe
nō est: qz pfectio virtutū ē q bz infir-
mitatē stratiā cū q legitime certet: t
ideo gliabō i infirmatib: nō innit̄
s̄ libēs. // e fac̄ s̄ insi. In his om̄i
bus cōmēdatib: videoz insipies: s̄
vra culpa q debuistis me cōtra pseu-
do cōmendare. f In om̄i pa. Amb.
Patiētiā p̄mā memorat q ad mores
p̄mitet: qz diu illos portauit q̄ ipatē
tes egros vt adhibita p̄tate signo q̄
si medicina curaret vulnera eoꝝ.

Tde renū.
c. n. s. h. alia
no causa.
non ois.
D Et virtutib: Virt̄ ē gen̄ signoꝝ
et pdigioꝝ. i. om̄e miraculū. Signuꝝ
qđ in qcūoꝝ tpe aliqd significat: et est
pdigij gen̄. Prodigiū qđ in futuro
el lignū t pdigii: in his q̄ ptra na-
turā. virt̄ in his q̄ nō ptra naturā vt
p impositionē man̄: t orationē a mor-
bo liberare. // h qro

Rico.de lyra

bāt in aplo q̄ nō manifestabat: nisi p-
ut t qn̄ ad dei gloriā t fideliū salutes
expediebat. // Et ne magnitu. Po-
sita magnitudine collate sibi ḡre. hic
p̄nr declarat remediu sibi datu cōtra
periculū supbie. Et diuidi i tres par-
tes. qz p̄mo ponit remediu ratio. sc̄do
ponit amotib: petatio. ibi: P̄opter
qđ. tertio dñi respōsio. ibi: Et dixit mi-
bi. Circa p̄mū sciendū q̄ sic medie
corpalis p̄mittit vel pcurat minorem
lesionē vt curer maiorē. ita de q̄ aliqui
p̄mittit sanctos corporalib: affligi vt ten-
tarit: t aliqui labi i peccata minorā: vt
a maioribus p̄seruent: qz sic humili-
ati recurrūt ad diuinū auxilium de se
vel suis meritis nullaten̄ cōfidētes.
Supbia xō est radix omnī malorū:
Eccl. x. Initū oīs peccati supbia. cui-
tus frequēter ē occasio singularis ex-
cellentia etiā in virtutib: Ita aut̄ erat
in aplo. tum. ppter specialē electionē:
Act. ix. Was electionis mihi est iste.
tū. ppter arcanoꝝ dei cognitionē in
raptu: vt dictū est. tū. ppter integratitē
virginalē. j. Cor. vii. Solo aut̄ oīs vos hoīes esse sic meipm
tē. t ppter alia dona plura. ppter qđ dñs dedit ei remedium
cōtra elevationē supbie. de q̄ dicit: Et ne magnitudo reuelationū
diuinay: b Extollat me. Imp̄bēdo. // c Dat̄ est mi-
hi stimulus carnis mee. vt p infirmatib: corporis p̄serueſ hu-
militas mērit̄. dicit enī ad l̄ram q̄ grauit̄ fuit vexat̄ illaia
passiōe. // d Stimulus carnis d̄ tentatio peccati carnalit̄: q̄
fortī. q̄ cōflictiā mouebat post reuelatiōes q̄ ah: deo per-
mittēte. tñ ipsam refrenabat cū adiutorio diuine gratie.

d Angelus sathanā q̄ me colaphicet. illā passionē iliacam
cōcītando vel carnis cōcupiscētā suis tentatiōib: inciden-
do. // e P̄opter qđ. Dñe p̄nr ponit circa dictū remedium apo-
stoli petitio. // Circa qđ sciendū q̄ infirm̄ ignorās medici. p-
cessu qđ imponit sibi mordax emplastrū rogar medicū vt re-
moueat sp̄m: quez tñ medie nō exaudit ad nutū. Ix exaudiat
sp̄m ad bonū sūu: sc̄is infirmatē sūa aliter nō posse curari.
sic aplus sentiēs passionē iliacam sibi graue vel tētationē car-
nis sibi periculosa petīt a sumo medico ista remoueri. et h
est qđ

est qđ dicit: P̄opter qđ ter dñm rogaui. i. pluries v̄l forte to-
tiens petīt t nō plus. f Et discederet a me. affligēs me cor-
pozaliter: vel tentās vt p̄dictū est. // g Et dixit. hic p̄nr ponit
dñi respōsio. Et diuidis in duas ptes: qz p̄mo ponit dñi respō-
sionis act̄. sedo eius effect̄. ibi: Libenter igit̄. Circa p̄mū:

dicit: Et dixit mibi. s. dñs. // h Sufficit

tibi gra mea. q. d. nō est tibi necessariuz

v̄l vīle qđ tē discedat infirmitas cor-

poralis. vel sūm̄ alios tētatio carnis: q̄

gra mea quā babes est tibi ita vigoros-

la vt absq̄ impatiētia infirmitas tol-

rari possit t tentatio supari: vt sic infir-

mitas vel tētatio tibi cēdat ad augmē-

tū meriti. tō subdit: i Nā virt̄ i infir-

mitate p̄ficit. qđ duplicit p̄ intelligi.

Uno mō materialib: inq̄tū infirmitas ē

materia virtutē exerceſe. s. būmilitat̄.

vt dictū est. t patiētē t etiā tēperat̄.

debilitat̄. enī virtib: p infirmatē bō

temperat̄ reddit̄. Alio mō occaſionaliter. nā infirmitas ell̄ occasio que-

ntiendi ad pfectionē inq̄tū bō. p̄p̄iam

fragilitate cognoscēs cautorē reddit̄

ad p̄caudētū t resistētū p̄tis. t p̄ se

quēs exercitatioz in bonis. t sic fortio

efficit: ppter qđ t dñs philistēs et ali-

qs alios in terra pmissioz reliquit ad

exercitū Israel. // k Libenter. Nc p̄le

quēter ponit dicte respōsioz effect̄. q̄

duplex est. vn̄ gloriatōis q̄ tangit̄. cū

dicit: Libenter igit̄ gloriaroz in infir-

mitatib: meis vt inhabitet in me virt̄

xpi. t. vt p̄p̄is efficiar virtutuz

tp̄: t p̄form̄ sibi. alius effect̄ ē gau-

diq̄: q̄ tangit̄ ibi. // l P̄opter qđ pla-

ceo mihi in infirmi. meis. i. gaudeo in

malis pene puenientib: ab interiori.

m In cōcūmelis. mibi illatis ab ex-

teriori. // n In necessitatib: q̄tuz ad

defectū victus t vestitus. // o In pse-

cutionib: a malis hominib: // p In

angustiis p̄ christo. i. mibi inflictis p̄

xpo. tūc enī debet esse materia gaudi

2. Matth. v. Beati q̄ p̄secutionē tē.

q Cū enī infirmor. i. cū hmōi tribula-

tiones. ppter xpm̄ incurro. r Cū po-

tēsum. p̄ diuinū au riliū mibi collatū.

s Fac̄ sum. Post̄ aplus seipm̄ cō-

mendauit: hic p̄nr se excusat ostendens

hoc fecisse cōpuslis necessitate. t B̄ p̄

mo. ppter bona a corinthiis om̄issa. le-

cūdo. ppter mala ab eis commissa. ibi:

dia. ppter edificationē. Prima adhuc

in duas: qz primo facit quod dicū est.

sc̄do remouet quandā cauillationem.

ibi: Sed esto. // Circa primū dicit: Fa-

cetus sum insipiens. s. fm̄ reputationem

vestrā o corinthiis. quia me commenda

ui. // t Vos me coegistis. i. fuitis in

causa. qz ipsi souebat pseudo ap̄los de-

trahentes apostolo in vita t doctrina: quod cedebat in p̄eiu-
dicium euangelice veritatis quā ipse p̄dicauerat. t sic necesse
habuit gratias a deo sibi datus enarrare q̄s prius tacuerat:
vt veritas euangelij quā predicatorū magis confirmaret et
impugnantium ora clauderent. // v Ego enī debui a vobis
cōmendari. qđ tamē om̄issis t detractores meos sustinuist̄.
Q̄ aut̄ debuissent ipsum cōmendare probat per bona q̄ fe-
cerat eis. dicens: // x Nihil enim minus feci. vobis de bo-
no: // y Ab his qui sunt supra modū apostoli. i. petro iaco-
bo t iohanne: quos preferabant pseudo apostoli paulo: eo q̄
fuerunt corporaliter cum christo. et ideo de ipsis dicit apostolus: qz non minus fecit corinthijs q̄ illi fecerant cōueris per
eos t q̄ b̄ q̄ dicit nō min̄: intelligit mal̄: qz p̄dicauit eis non
accipieſ lūp̄. // z Lamet̄ nihil sum. respectu dict̄ ap̄lo
tō doctrine mee p̄ x̄tutes t miracula. // b In om̄i patientia.
vnde dicit Proverb. ix. Doctrina viri per patientia nosciſ.
c In signis t pdigis t virtutib: virtutes enī respicſit opa-

* miraculoy

Ga. Nō enī q̄ro q̄
q̄t. Ambro. O st̄e-
dit se iō accipe nol-
le ab eis: vt eos lu-
cereat: vt itelligē-
tes q̄ pecunie pre-
ponit eos: tāde co-
gnoscerēt affectus
illius erga se.

Aug. Mō q̄re-
bat ap̄ls datū sed
fructū: ne q̄si vēdi-
tor euangelij pura-
ref. Et m̄ d̄emer-
cator dñi sui. Maz-
prosus vendidit.
dat enī sp̄nalia: et
nō q̄rit carnalia:
sz mai⁹ p̄fici. i. ho-
mines ipsos. Sic
ioseph frumenta vē-
dēs i. egypto h̄ ar-
gētum q̄rebat: sed
ip̄os emētes fuos
regios faciebat: et
sic frumenta q̄ nō
vēdedit: vendidit
vēdētū ḡ istā in-
tellige ḡtū: v̄s
z dicitū ē. Sūtiētes
venite ad aquā et
emite vob̄ sine ar-
gēto. **N**ec enī
de. Carnales p̄s
filii p̄gredāt: nā
sp̄nalia dignuz ē:
vt a filii sup̄ ac-
cipiat: b̄ aut int̄m
pbat se nolle acci-
peret: vt transferat
cāz carnalis p̄fici:
ad sp̄naliē: et dī nō
solū se, p̄ salutē eo-
rū ip̄enderet: sed t̄
mōi pat̄. **E**t
sup̄. egoip̄. Aug.
Perfecta quidez
charitas b̄ vt q̄
dē parat̄ sit etiā p̄
frib̄ mori. **S**z nū
qd̄ mox vt nascit̄:
cū fuerit nata nu-
trīc cū fuerit nutri-
ta roborat̄: cū fue-
rit roborata p̄fici-
tur: cū ad p̄ficio-
nē venerat̄: dī: Cu-
pio dissolui et esse
cū xp̄. **M**un-
qd̄. Amb. Forte
suspicarent̄ iō euz
st̄empissē: q̄r̄ p̄ua
offerebat̄: sz nūqd̄
circūuenit̄ dīce-
ret: si vult̄ pacati-
b̄: apl̄m qui pia-
respuit: digna da-
te. **E**tiā putat̄
tis q̄. **J**ā dūdūm
forsan putatis: q̄d̄
ca excusat̄: q̄l̄
rē dicā: q̄ nō gra-
uau: sz dico teste-
deo: q̄ scit q̄ n̄ cir-
cūueni vos: et nō
superbe: sz xp̄ am-
plificādo i. vobis.

Et nō

Snō min⁹ feci: q̄r̄ vos nō minus habetis per
me q̄ alie eccl̄ie p̄ illos: sz ampli⁹ q̄ gratis.

Quid est enī qd̄ min⁹ habuist̄ a
p̄r̄ ceteris eccl̄ies: nisi q̄ ego/
a ironice. q̄ si puratis iniuriā vt imperici.

ip̄e non grauau i. vos: **D**onate
sz v̄laude dignus. a s̄ nō grauau nec gra-
uabo. b s̄ in tercia iam vice.

mihī hanc iniuriā. **E**cce tertio b̄
a s̄ nō tertio veni sz tertio para⁹. s̄ ne videa-
tur callida tuni nō accipile.

parat̄ sum venire ad vos: t̄ nō f̄
ero grauis vobis. **N**on enī q̄ro
a s̄ diuicias. s. in auro t̄ argento. s̄ saluare qd̄
aliter non fieret.

b q̄ue v̄ra sunt sz v̄ost. **N**ec enī de
s̄p̄naliibus. a s̄ diuicias cōgregare
et si necessaria: qd̄ faciel̄ p̄seulo ap̄ls: sz patres
filii debet diuicias v̄te cerne quod nō p̄seulo
b̄t̄ filii parentib̄ thesaūriacare:
vobis. a s̄ sic supra acīpēas ad ministeriu v̄m
sz parentes filijs. **E**go aut̄ libē/
s̄ nō inuitus. a s̄ spiritualia.

s post omnia me si op̄ est
t̄issime impēndā: t̄ sup̄impēdar
egoip̄le pro animabus vestrīs
s̄ ego dico.

s̄ p̄seulo.
licet plus vos diligēs: min⁹ di-
s̄ a vobis. a s̄ conceditis. s̄ dixi nō grauau
sed obīcītis. b s̄ per meipsum.

ligar. **S**ed esto. **E**go vos nō gra-
uau: sed cum essem astutus do-
s̄ per alios extraxi. s̄ decepi. s̄ fed.

lo vos cepli. **M**unquid p̄ aliquē
eorum quos misi ad vos circū/
s̄ decepi. s̄ nō feci sed rogau.

ueni vos: **R**ogau i. titum: et mi-
s̄ barnabam vel lucam.

d si cum illo fratrem. **M**unquid ti-
a s̄ ego t̄ titus. s̄ vel codē spiritus sancto. v̄l̄ ea/
dem voluntate.

tus vos circūuenit̄. **M**onne eo/
a s̄ eisdē operationibus per quas apparet vo-
luntas. vnde: A fructibus cor̄ cog.

dez spiritu ambulauim⁹: **N**on
e eisdē vestiḡs: **O**lim puta-
tis q̄ excusem⁹ nos apud vos:

a s̄. i. testē deo: qui scit q̄ nō circūueni vos.

s z nō sup̄e b̄ dico sz. s̄ amplificādo i. vobis

Corā deo in christō loquimur.

a s̄ vera dico: oia aut̄ t̄ de reuelatione: t̄ detri-
bulatione ppter vos vt p̄seulo repellatis,

Omnia autem charissimi pro-
pter vestrā edificatione: **T**ū
s̄ ppter vos. s̄ quasi preparate vos.

meo enim ne forte cum venero: s̄
incorrectos.

non quales volo inueniā vos: b̄
s̄ cōtristans puni. ns.

r ego inueniar a vobis q̄lez nō i
s̄. i. t̄meo. s̄ de meritis prelatorum.

yultis: ne forte cōtentioēs emu-
s̄ inuidit his qui minus. a s̄ cum latenter se-
minat̄ discordias. b s̄ vt qui majora dona.

latiōes susurratiōes inflatiōes
s̄ tumultus ad pugnam. a s̄ in reparacione
rerum et v̄tione.

seditiones animōsitätates dissen-
tia inde ora. a s̄ derrahit quis ei quem
odit.

siones detractioēes sint inter
s̄

miraculoꝝ generali: q̄r̄ os̄ he miraculū fit diuina x̄tute. signa
xo t̄ pdigia maḡ sp̄līz: q̄r̄ pdigia dicunt̄ miracula maio-
ra: vt luscitatio moruor̄ t̄ aliqd̄ hmōi. signa xo minoraz: vt

fanatio leprosi vel curatio febris in instanti. **a** Quid est
enī. hic oīr̄ oīdit q̄ pla b̄nifica fecit corintheis sz alij apl̄
cōuersis p̄ eos: q̄r̄ pdicauit̄ eis nō accipieō sumpt̄ ab eis.

q̄s t̄ accepērāt alij ab illis q̄b̄ pdicauerāt. id dicit: Quid
est enī q̄ min⁹ habuist̄. a me. **b** p̄ ceteris eccl̄ies. a

suis apl̄s. **c** Nisi q̄ egoip̄ n̄ grauau vos. accipieō sumpt̄
a vobis. **d** Donate mīhi hanc iniuriā. ironice loquit̄. se-
cerat enī in hoc eis magn̄ gratiaz: t̄ q̄ posset dicere alij
pseudo ap̄ls q̄ p̄i⁹ abstinuerat ab acceptioē: vt postea plus

baūiret. ideo b̄ remouet. **d** **E**cce tertio hoc. parat̄ suz
venire ad vos. Semel enī venerat t̄ iter parat̄ fuit ad ve-
niendū: vt dictū ē. **s**. i. ca. sed impedimentū veniēdi fuit ex
parte eo. t̄ tertio erat parat̄ venire t̄ venit. **f** **E**t nō ero
grauius vobis. i. nō accipia a vobis sumpt̄. sicut nec a p̄n/
cipi. cul⁹ subdit̄ causaz. **d** **g** Mō enī quero q̄ vestra sunt
sed vos. s. adducere metū ad salutē. t̄ ad hoc inducit simili-
tudinē. **h** Nec enī debet filij parētib̄ thesaūriacare. Thc/
saūriacatio enī ip̄ortat. puisionē in postez. filij aut̄ naturalē
sup̄nūt̄ parentib̄ t̄ nō ecōuerso. t̄ oī naturalis est inclina-
tio ad. puisionē filioꝝ t̄ nō ecōuerso. t̄ filij de p̄cepto dei te-
nenſ honorare patrē t̄ matrē. nō solū eis reuerentiā exhibe-
bēdo. sz etiā si indigeat necessaria ministrādo: sz b̄ nō ē the-
saūriacatio: q̄ nō est. puissio in postez. q̄ aut̄ principes dede-
rant magnas diuinas p̄latas eccl̄ie q̄ sunt patres eoꝝ spi-
rituales fuit p̄ modū dispēlatiōis ad dandū pauperibus. t̄
nō p̄ modū thesaūriacatioꝝ. **g** n̄ adaptat silitudinē ad p̄o-
st̄. **h** Ego aut̄. q̄ p̄ euangelium vos genui: vt dī. **i** Cor
iiij. **k** Libetissimum impēndaz. vobis nō solū sp̄nalia bona
sed etiā tp̄alia: sumpt̄ mīhi debitōs nō accipieō. **l** Et su-
perimpēdar egoip̄le p̄ alabūs v̄ris. q. d. p̄ salute v̄ra para-
tis sum sustinere morē. b̄ enī debet platus facere suis sub-
ditis v̄n dictū est petro Job. vlti. ter: **P**asce oues. s. exēplo
verbō: tp̄ali subsidio. **m** Licet plus vos diligēs: q̄ alias
eccl̄ias. **n** **o** **P**asce oues. a vobis. r i. b̄ ostēdit eoꝝ i. gra-
titudinē. **o** Sed esto. **H**ic remouet cauillationē duplicez
pseudo ap̄loꝝ p̄tra ip̄m. dicebat enī eoꝝ alij q̄ cauelose di-
miserat sup̄ accipe vt maḡ eos decipet: sz p̄ mīstros suos
intēdebat plus leuare i. absentia sua t̄ sine verecūdia. t̄ b̄ ē
q̄d̄ dicit: **P**esto. ego vos nō grauau sumpt̄ accipiendo.
p̄ Sz cu. essem astut̄. i. cauelosus. **q** Dolo vos cepli. mō
dicto vt imponūt mīhi pseudo ap̄l. q̄d̄ oīdit falsuz. **d**

r Nūqd̄ p̄ aliquē eoz q̄s mīli ad vos circūueni vos. q. d.
manifeste p̄tz q̄ nō. **s** Rogau i. titum vt iret ad vos p̄ salu-
te v̄ra. **t** Et misi cu illo fratrez. s. lucam. **v** Nūqd̄ tit̄ vos
circūuenit̄. q. d. p̄ effectū apparet ob̄ q̄ nō. **w** Nōne eo/
dē sp̄u ambulauim⁹. s. ego t̄ ip̄se. sp̄u enī sc̄to eos instigante
uerūt ad pdicandū corintheis. **x** Nōne eisdē vestiḡs.
q. d. sic. s. xp̄i vestigia sc̄tādo. **y** Olim. **z** **H**ic remouet secū-
dā cauillationē. q̄r̄ alij dixerūt ip̄m scriplisse epl̄am se exē-
cius falsis verbis t̄ ficticiis vtēdo. **b** remouet dicens: **O**lim
putatis. p̄ informatione falſor̄ ap̄loꝝ. **a** **Q** excusemus
nos apud vos. vtēdo verbis mendaci⁹. q̄d̄ nō ē vez. ideo
bdit: **h** **C**orā deo. cui⁹ oculis nuda t̄ apta sūt oia: **h** eb.
iin. **c** In xp̄o loqm̄ur. i. in veritate q̄ xp̄s est. et ē modū
asserendi veritatē. **d** **L**a aut̄. **H**ic ap̄l oīdit necessitatē
sue cōmēdātōis. pp̄t̄ mīla q̄ corintheis cōmiserat. **E**d cuius. **f** **g** **h** **i** **j** **k** **l** **m** **n** **o** **z** **e**
evidēntia sciendū q̄ post p̄uerionē suā inciderāt in peccāta carna-
lia: occasiō illi⁹ nephari q̄ patris vxorez habebat fr̄e.
de quib̄ se correxerāt p̄ primā epl̄az in pte: sz nō totaliter.
insup̄ alia peccata sp̄nalia cōmiserat a fallis ap̄lis decepi.
ideo dīc: **z** a aut̄ charissimi. q̄ dīc ad meā cōmēdātōis.
e Propter vestrā edificationē. **f** **H**ecce enī. pp̄t̄
p̄t̄a q̄ incurritis. **g** **M**e forte cu venero. ad vos plentia/
liter. **h** Mō q̄les volo inueniā vos. s. rebelles et incorre-
ctos. **i** **E**t ego inueniar a vobis qualē nō vultis. s. aspere
corrientez t̄ rebelles lathane tradet̄ in afflictione carnis.
t̄ subdit̄ cām dicens: **k** **M**e forte cōtentioēs. de baptismis
et baptiq̄t̄as: vt habeſ. j. epl̄a. **l** **E**mulatioēs. i. inuidic.
p̄ Animositātēs. i. volūtēs nocēdi alterutruz. **m** **D**is-
sensioēs. i. diuissioēs aīoz ex quib̄ orūnē p̄dicta t̄ etiam se-
quētia. **n** **D**etractioēs. denigrando famā. primi manife-
ste. **o** in Susurratioēs. occulte. dicit enim susurro ab aur-
sono. q̄ loquī malū in aure. **p** **I**n inflatioēs. s. superbie.
q̄ **S**edatioēs. i. perturbatioēs eccl̄ie. **r** **S**int in v̄ vos.
ex falſoꝝ apostoloꝝ receptione.

Ex Pet̄ez

Glo.ordi. Ad Corinthis II La. XIII Replica

Ga Et nō egerūt pe. Aug. lhomel. Nō sufficit mores i melius comutare: i a malis recedere: nisi i de his q̄ facta sunt sa- tissimā dño p penitētiē dolorē p humiliat̄ gemitu p cōtriti cor- dis sacrificiū coopantib̄ elemosynis.

b Acetertio tē. Nō parcā. Post tot correctiones si se e nō emendāt nō debet eis par- ci. // c An experimētū. Mor-

diuī scripture p lone dei tribuere qd̄ i nob̄ fac: sic ap̄ls locutioē ipaz illi tri- buit: cui mūere loqba. i. xp̄o. b q s̄ d̄l. d Qui i vob. Nō infirm. Is po- tēs apparuit cū dona dedit. Qd̄ exp̄ tine dubitēt se ab eo posse puniri.

Nico. de lyra

a Ne itez, resumaf. Limeo. possitū s. Ne itez cū venero ad vos hūillet me de apud vos. i. mente meā affligi pmitat. b Et lugeā multos ex his q̄ aī peccant. i. aī scripturā b̄ cple.

c Et nō ege. pe. sup imūdicia. i. p̄cō ptra naturā. d Et fornicatiōe. sim- plici q̄ ē soluti cū soluta. e Et impu- dicitia. i. violatione virginū. et dicit:

t. 4. 4. 6. t. 2. 4. 6. t. 2. 4. 6. Augē. q̄ sic gl̄ia patr̄e fili sapiēs: placit ira malitia filior̄ dat patri materiam lugendi. In ca. xii. vbi dicis in po- stilla: Sive in corpore sive ex corpus.

Additio. j. Nec verba ap̄l

cūz dicit: Sive in corpore sive ex corp̄ tē. diuersimo de a diuersis exponunt p̄out in sedā scđe. q. clxxv. ar. vi. in corpe q̄stionis inf̄ q̄s exponēt b̄ q̄ i postil. tē. Aug. sup. H̄c. ad l̄faz: v̄ i pdicō ar- ticulo i vide maḡ cōsona l̄re. In eodē ca. vbi d̄r in postilla. Et audiuit arcana verba tē.

Additio. ii. Ex b̄ qd̄ d̄r. b.

Et audiuit arcana x̄ba non videf haberit q̄ aplus vidit diuinā cēntiā. Diuīa ei essentia

nō vere significat q̄ arcana x̄ba: cū in diuīis tñi vñi x̄bu est nō aut̄ plura. S̄l ex b̄ qd̄ sequit: Que non l̄z hoī loq nō h̄r q̄ arcana illa erat incomprehensibilita seu inenarrabilita: de ta lib̄ enī non dixisset q̄ erant arcana q̄ p̄t explicare seu enar- rare. S̄z cū dicit: Que nō l̄z poti⁹ arguit oportit. s. q̄ si licui- set loq̄ potuisse ea enarrare v̄i ad habēdū inīam b̄l̄ dicit.

Et audiuit arcana x̄ba. Considerādū ē q̄ sic sc̄tūs H̄o. in pma pte. q. xii. arti. ix. i r̄siōe primi argumenti ponit aliq̄ sunt potētiē coḡscitiae q̄ ex sp̄eb̄ p̄mo accep̄t alias formare p̄nt:

Et sic paulus v̄l̄ q̄cūq̄ ali⁹ vidēs dēn ex ip̄a v̄siōe cēntiē diuīne p̄t formare i se illūtūnes rex q̄ in cēntia diuīa videnf q̄ remāsēt etiā postq̄ deſt cēntiā diuīnā videre d̄ q̄b̄ p̄t in- telligi illud apli. Audiuit arcana x̄ba: i q̄ illa erant secreta l̄z enarrabilita: iō de ip̄is dicit: Que nō l̄z hoī loq. q. d. si licui- set loq̄ explicaret illa: nec mi⁹ q̄ paulus secreta p̄ v̄siōne diuīe cēntiē i memoria retinuerit cū etiā p̄pē aliq̄ sibi reuelata i secreto custodiebat vt p̄tz E. viii. i. Dñi. vlti. Et q̄ ista v̄siōe q̄ videnf res p̄ sp̄es sic acceptas est valde minorā v̄siōe q̄ res videnf i deo: iō ista v̄siōne vocat audiū. d. Au- diuit archana audie⁹ enī ē sensus minoris pfectiōis q̄ v̄lūs. Si aut̄ q̄rit v̄l̄ habuit Aug. q̄ paulus vidit diuinā cēntiā s̄ ex verbis pdic̄tis. s. audiuit arcana x̄ba tē. b̄ nō h̄r. Dico q̄ inīa Aug. babef ex b̄ q̄ paulus testat in eodē ca. se fuisse raptū ad paradisū. p̄ qd̄ intelligit fm glo. celū empyreū vbi angeli i sancte aie fruunt̄ dei p̄platiōe: ad qd̄ celum seu pa- radisū cū dicit se raptū significat q̄ de⁹ oñd̄ ei v̄ita in q̄ vi- dendus i eternū a beatis: q̄ quidē v̄ta solū s̄sistit i clara di- uīne cēntiē v̄siōe. vñ ex b̄ ostēdīs q̄ paulus vidit diuinā es- sentia: ex q̄ pm̄ia beatoꝝ v̄dit i b̄ fuit p̄noscitancū de paulo: Accl. ix. cū d̄ eo xp̄s dixit ananie: Ego enī ostēdā illi quāta op̄tēt eū p̄ noīe meo pati. ex b̄ i q̄ pm̄ia beatoꝝ v̄dit ra- ptū i padisū manifeste fuit ei ostēdū q̄ nō s̄t codigne passi- ones hui⁹ seclī ad futurā gloriā q̄ reuelabif i nobis: ad D. viii. Ex q̄ manifeste ostendit quāta op̄tēt eū pati p̄ noīe

Replica. In ca. xii. vbi d̄r d̄ raptū pau/ xp̄i tē. tūs

tus Aug. q̄ videlicet i illo raptu viderit diuinā cēntiā Bur. libēter obijceret: s̄z q̄ vidit factū illud nō tam postul. q̄ beati Aug. vix potuit abstinere mor⁹ debilitib̄ rōnibus. Primo ar- gut q̄ nō p̄t haberi ex b̄ aplm vidisse diuinā cēntiā qd̄ di- citur: Audiuit arcana x̄ba: cū ibi sit vñiū verbū non verba

Apparet obiectio tentativa: d̄r tñ ad

eam q̄ q̄z sit in diuinis tm̄ vñicum verbi plonale: s̄t tñ ibi plura relucē- tia in cēntia diuīa: q̄ est fm̄ beatus Aug. plena oīm rationē vñiētū ad que artifex respiciens ne videret irrō- nabiliter op̄ans: alia rōne cōdidit ho- minē alia rōne equū. tē. Ille c̄ rōnes bona similitudine verba dici p̄st q̄ si- gnificatiua: hec aut̄ dicit ap̄ls p̄t q̄ si- lentia diuīa andisse. i. vidisse. v̄i p̄t haberi aplm vidisse diuinā cēntiā: q̄ nō potuit videre id in q̄ relucēt sic nemo p̄t viderē formas reūlantes in speculo si videat speculū. scđo mo- uetur q̄ nō p̄t b̄l̄ aplm vidisse diuinā cēntiā i hoc qd̄ d̄r. Que nō l̄z homini loqui. poti⁹ enī dixisset. q̄ nō potest b̄l̄ loqui. iō ex illa l̄ra poti⁹ ba- betur: dicit Burgen. q̄ nō viderit di- uīnā cēntiā: q̄ sonat si licet loqui qd̄ possit qd̄ de cēntia diuīa ip̄ossi. b̄l̄. Ad qd̄ dico q̄ sicut diuinā cēntiā ē visibilita ab hoī: ita enarrabilis. H̄c nō est aut̄ visibilis q̄tū videri p̄t: q̄ tūc b̄l̄ in infinitū infinitē videret i adeq- te sicut de⁹ se videt: hoc aut̄ impossibile ē ita etiā ab hoī explicabile ē vide- licet ad plenū. si enī b̄l̄ cēntiā explica- re possit q̄tū dicibilis ē: posset ex cē- ntia diuinā v̄ta generare verbū substantie eiusdē psonale: sic enī solus p̄t ex- plicat dicitō x̄bz: si iḡis ap̄lo licui- set v̄tis loq̄ potuisse ea q̄ v̄dit. Sed illud qd̄ v̄dit simpliciter in explicabile est sicut ab hoī etiā visibile vt dictū est.

Istam r̄fūsionē pbat Burgen. q̄ sanctū

Cho. pte. j. q. xii. put hic eū allegat: Nōdeo aut̄ ad oēs Bur- gen. tentatiōes simul: q̄ si ex vna pte l̄re nō habereb̄ paulū v̄di-isse diuinā cēntiā. put arguit: habet tñ ex summa l̄re totali videlicet: q̄ raptū ad paradisū. i. locuz b̄titudinis: q̄z audiuit arcana: q̄z audita loq̄ non licuit tē. Id qd̄ Burgen. dicit p̄no sticatā illa apl̄ visionē: nō videf multuz rōnabile: q̄z cum d̄r. Ego ostendā illi q̄nta op̄tēt eū p̄ noīe meo pati. ex hoc nō habet q̄ de⁹ ostenderit ei cēntiā fūā: q̄z circa visionē diuīe potuit ostenderit ei p̄ spiritū vel alia v̄siōe cūcta p̄ cū sustinē- da. Atiā v̄siōe q̄cūq̄ modo passionib̄ oīm sanctoꝝ nō solum apl̄ nō sequis̄t essentiā diuinā beatissime i clare v̄saz: q̄ nō sūt cōparabiles passiōes t̄pales ad glorīā sempiternā: alt enī idē ap̄ls ad D. viii. Nō sūt cōdigne passiōes tē. La. XIII

f Ce tertio b̄ ve. Post q̄z apl̄s mltā locut̄ ē i tra fallos e ap̄los: hic s̄t̄ inuech̄t̄ i tra cōplices suos. Et diuidit in duas. q̄ p̄mo vituperat s̄t̄ p̄p̄t̄ liberētes. scđo cōmendat in vera doctrina persistētes. ibi: De cetero fratres. Prima i tres. q̄z p̄mo cōminat̄ eis s̄t̄ seueritate: scđo de- clarat suā iudicariā p̄testat̄. ibi: An experimētū. tertio induc- eos ad correctionē. ibi: Cosmetiplos. Circa pm̄ū dicit: Ecce ve- nio. i. cito v̄niā psonalē. g Tertio hocvenio. non q̄ bis an- fuisset: q̄z semel fuerat i tēz semel parat̄? fuerat v̄nire. sed impedimentū fuerat ex pte ip̄oz. b̄l̄ At in ore duoz tē. s. accu- santiū vel testificatiū: i Stablit omne x̄bu. ad puniēdū acri- ter sic p̄uictos. k Predixi enī i pdicō. i. moneo p̄mo et se- cūdo. debet enī monitio p̄cedere inīam: vt p̄ b̄ reducant̄ p̄- catores ad x̄tatez. q̄ si monitio nō suffic̄t: feraf inīam mali maḡ isolefcat̄. l. q̄ si ve. itez nō parcā. peccati enī semel parēdū ē. h̄z si recidivat adhiberi debet punitio: ne facilitas venie incētū p̄beat delinq̄ndi. m An experimētū. q̄z posset aliq̄ querere q̄ auēte sit puniēs nos. iō q̄z hic ostendit suaz iudicariā p̄testat̄ a xp̄o s̄b̄ cōmissam: dicens: An experimē- tū q̄rit̄ tē. q. d. sic q̄rēdō q̄rit̄ exp̄it p̄tēt xp̄i loquēt̄ in me: q̄z q̄cqd̄ dico v̄l̄ facio ad iſtructiōeſ v̄l̄ correcciōeſ v̄rāz auēte xp̄i facio. n Qui i vo. nō infir. tē. q. d. b̄l̄ xp̄i i me existē- sat̄ declarata ē in vobis p̄ miracula v̄obis exhibita.

v̄t. Nam et si

Glo.ordi.

Ad Corinthios II

a **N**am et nos infirmi. **V**enit et si prius firmi². **N**am et nos multo minores in infirmi in illo. **I**z ad imitationem ei² multa patimur a pessidis: tñ viuimus. i. potestatē habebimus p eū i vobis iudicandis. **C**el viuimus in eo. i. in sili beatitudine cū eo et hoc in virtute dei: q. tale ē i vobis. i. in conscientiis vñis. **b** **I**n vobis. **E**rgo vos: mors illata a pessidis vita est erga credentes: q. virtute dei resurgentes viuēt cū xp̄o. **c** **O**ramus autē deū. **H**oc oaz apl̄us ut his bñ agitib⁹ in eis corripienda non inueniat: et sic reprobi apparent. pbat̄ enī vident̄ dum iudicat̄ pectorē. **S**ic g. si nō sunt q̄s iudicet̄ celsante auctoritate quasi reprobi vident̄. **I**ntelligenda est hic gratia dei qua sola homines liberant̄ a malo: t̄ sine q̄ nullū proflus siue cogitatio siue volendo: amando siue agendo faciūt bonū. **D**ō solū ut montrate ipa qd̄ faciēndū sciāt verūtiām ut p̄stante ipa faciant̄ cū dilectiōe. **D**ancigatur inspiratiōnē boñ voluntati p̄ op̄is poscebat apl̄s corintiis cui dicens: **O**ramus. vñ nō ait monem⁹: docemus: h̄z oram⁹. **Q**uis sciebat hec oia nō valere q̄ plantādo siue faciebat in aperto: nisi pro illis exaudiret orantē: q̄ dat incremen- tū in occulto. **N**ō enim nihil voluntas nostra agit: h̄z sola nō sufficit. **D**aluit g. dicere oramus: vt ipaz gratiā commendaret: vt intelligeret illi quādo nō faciūt aliquid mali nō solum sua voluntate se vitare malum: sed adiutorio det adimplere qd̄ iussū est. **E**rgo quādo p̄cipitur: agnoscite voluntat̄ arbitrii. **Q**uādo ora- tur quod p̄cipit: agno- scite grāte beneficiū. **d** **R**eprobri simus: Id est appareamus reprobri: no habentes qd̄ vindicemus vel dijudi- cemus. **T**ē nō in de- structionem. Non de- struuntur qui corrigū- tur: sed correcti edificā- tur. **f** **H**audete: Id est tam bene operamini ut verū gaudiū ha- bere possitis.

Gratia

La. XIII Rico. de lyra

a **N**am et si crucifix⁹ est. s. xp̄s. **b** **E**x infirmitate. ex nobis assūpta. **c** **S**z viuit. eternaliter. **d** **E**x virtute dei. est enī ver⁹ hō et verus de⁹. **e** **N**am et nos. qui xp̄o p̄formamur. **f** **I**nfirmi sum⁹ in illo. i. tribulatiōnes sustinem⁹. p̄ illū. **g** **S**z viuem⁹ cū illo. i. glia **h** **E**x virtute dei i vobis. i. p̄ quā vobiscū resurgem⁹. aliter etiā exponit. **N**am et nos infirmi tē. i. Iz sum⁹ infiri mi ex humana cōditōē ex virtute dei sumus potētes inter vos p̄ operationē miraculor. **i** **C**olinet ipsos. **D**ic inducit eos ad correctiōē. i. scđ remouet quādā fallaz suspicionē. ibi: **R**am⁹ dñm. **C**ira p̄mū dicit: **C**olimetip̄os tentat̄. i. facta vñ examine anteib⁹ veniā ad vos iudicandū. **k** **S**i estis in fide christi. **l** **A**p̄i vos. p̄bate. q. d. **b** potestis facere. id subdit: **m** **U**n nō cognoscit̄ colimetip̄os: q. i. esus christ⁹ in vobis est. q. d. potestis cognoscere si christ⁹ est in vobis per veram fidem. **n** **A**lii forte reprobi estis. fide carendi. **S**ed cōtra b̄ obijcit̄: q. i. cuž christ⁹ sit in hoile p̄ charitatē. videt̄ q̄ apl̄s dicat q̄ hō possit se scire habere charitatē. cōtra illud qd̄ habet̄ eccl̄s. **ix** **M**emo scit vñ amore vel odio dign⁹ sit. **D**icendū q̄ christus habitat in homine duplicitē. **U**no mō q̄tū ad intellectū. t̄ sic habitat in eo p̄ fidem informē: quā potest homo scire certitudinaliter se habere quia p̄t scire se tenere illā fidem quā tenet ecclesia. **E**lio modo habitat in hoile p̄t ad affectum. t̄ sic est in eo per charitatē de qua nō potest scire certitudinaliter nisi per reuelationem. potest tñ cognoscere p̄ cōiecturaz. et sic dicendū q̄ apl̄s sic loquit̄ hic de inhabitatione christi per fidē informē. si loquaz de cognitione certa vel cōiecturali si intelligat̄ de inhabitatione p̄ charitatē. **o** **S**pero autē q̄ cognoscit̄. p̄ miracula facta per nos. **p** **Q**uia nos nō sum⁹ reprobi. i. dicētes cōtraria veritatis. **q** **O**ramus autē deū. **D**ic remouet fallaz suspicionē. dixerat enī eos esse reprobos si xp̄s nō esset in eis. t̄ banc sententia sub dubio reliquerat. ideo possent opinari q̄ vellet eos esse reprobos. vt sic in eis durius iudicēt̄ exerceret ad ostentatiōē sue po testatis: qd̄ remouet dicens: **O**ramus autē deū ut nihil mali faciat̄. q. d. optamus bonū vestrū t̄ nō malū. **r** **H**oc vt nos. p̄bat̄. i. p̄fecti t̄ magni. **s** **P**arac̄mus. i. apparet̄ in punitōe male p̄ vestrō supple optantes. **t** **S**ed vt vos q̄ bonū est faciat̄. ita q̄ nibil puniēndū sit in vobis. **v** **N**os autē vt reprobi simus. i. quasi amittentes potestatē puniēndi p̄ vestram innocentia. q̄ vbi nō est culpa: punitio non habet locū. i. subdit̄. **x** **N**ō possum⁹ enī aliqd̄ aduersus veritatem. puniēdo incoerēs. **y** **H**audem⁹ enī qm̄ nos infirmi sum⁹. i. nō habētes potestatē puniēndi vos nō ppter defectū potestatē a p̄t r̄a: s. ppter innocētiā vestrā. **z** **H**oc et oram⁹ vestrā cōluminationē: id est beatitudinis vestre perfectionem in qua totum desiderium hominis cōsummat̄. subdit̄ autē dicte inno centie rationē. **a** **I**deo enī hec absens scribo. vt corrigatis vos ante aduentū meū. **b** **A**t nō p̄sens durius agā. asperc̄ corrigendo. si qd̄ absit vos incor rectos invenero. **c** **D**e cetero. **D**ic cōmendat̄ t̄ cō solat̄ p̄sistētes in doctrina fidei. t̄ p̄mo ponit suam exhortationē. scđ cox salutatē. ibi: **S**alutatē. **C**irca palū dicit: **D**e cetero fratres. in veritate fidei p̄sistētes. **d** **H**audete. ad virtuosum enī p̄tinet d̄ vir tutū opibus gaudere. p̄fecti estote. i. ad p̄fectionē con sequēdā tendite. q̄ sicut nauis in flumē posita p̄ aque motu d̄scēdit n̄lī remigēt̄ in p̄trariū. sic aia ex corruptione carnis p̄ronitadē ad malū cōtinuo descendit a p̄fectionē n̄lī conēt̄ in cōtrariū. **e** **E**xhortam̄. i. uicēq̄tū ad bonitatē affect̄. **f** **I**dem sapite. q̄tū ad illuminationē intellectus. sicut enī mēbra mutuo se iuuāt naturalis q̄ colligationē nature. sic fideles p̄ colligant̄ charitatē debet mutuo se iuuare. **g** **S**ācē habete. quā xp̄s hereditarie vob̄ p̄seruādā reliqt̄ Job. xiiij. **D**ac̄ meā do vobis. **h** **E**t deus pacis. i. dator t̄ amator pacis. **i** **E**t dilectionis. q̄ charitas cōcomitatur veram pacē: eo q̄ p̄ charitatē d̄ens est in homine t̄ ipē in eo. **j** **E**rit vobiscū. p̄ grām in pre senti t̄ gloriam in futuro. **k** **S**alutare. **l** **H**ic ultimo ponit corā salutatē dicens: **S**alutate iuicez in osculo scđ. osculū enī est signū unitatis. fideles autē de bent

Glo.ordi.

Ad Galathas La. I Nico. de lyra

Gratia. Totam trinitatem optat benedicere eos. Sua tribuit cogrua cuiuslibet gratiae, i.e. remissionem filio: charitatem patri quod ex dilectione misit filium: coicitationem spiritui per quem est gratia. **b** Et charitas dei. **Dilectio dei misit christum:** cuius gratia saluat. **E**t ut possideamus? hanc gratiam salvatis coicatio facit spiritualiter. **A**ccepit gratia spus, i.e. spus ita sit voluntate ut coiceat et coferat vobis et gratiam Christi et charitatem dei. **D**icitur tota trinitas sit voluntate: das gratias de commissis et charitatem per spiritum.

Galathae sunt greci. Halleni in quādā grecie, p. uniuersitatem omnium venientes grecis se miscerunt unde patet illa puissance gallogrecia deinde galatha appellata est, vñ cū greci acuti sint ingenij. Illi tamen galathae stolidi et ad intelligentiam tardiores erant: sicut et idociles galli. **H**abituat ab apostolo accepterat: sed post a pseudo ut iudeiarent tetarunt hos apostolos reuocat ad veritatem scribens ab epheso. **P**aulus commendat suam personam quam pseudo deprimebant, inde legem approbat docens non esse tenetam per ipsum. **T**amen de comediat euangelium et fidem Christi quod ad salutem sufficit.

Paulus apostolus. Non est officium terroris incutire, ne non ab hominibus (ut quidam) ab apostolis electi et missi: et a iudeis pseudo apostoli. **f** Neque non per hoīes sed per Aug. in libro retracta. **S**ed per eum iam scilicet suscitatus. Qui non ut homines panlatim: sed totum sibi per spiritum docuit ut per hoc sit maior: per quod videbatur minor. **A**cteri enim apostoli videbant esse maiores: quod proores. **I**ste numerus quod nouissimus. Sed inde appetit dignior: quod prores constituti sunt per ipsum adhuc ex parte hoīes, i.e. mortale. Nouissimus vero paulus per ipsum latet totum deum, i.e. ex omni parte mortaliter.

Gqui mecum sunt omnes. Volentes de vita rediuctio existentes Christi amici: quibus vos oportet credere: et non pauci sed omnes. **b** Et dominus Iesu Christus. Quem iniuriose equatis legi: dum ipsum non sine legge ad salutem sufficeret assertus: sic nec legem sine eo: sed ab ipso sine legge gratia est per partem. **i** Qui dedit spiritum obtulit: quod non est aliud quod posset apire librum nisi leo detribu iudea. **k** Semetipm. quoniam erat hostia alia digna: p. peccatis nostris delictis quod est initium salvationis. **Q**uem ergo locum habet: quasi nullum penitus. **l** De seculo. Ambro. i. de formitate mundi: quod nos allicit. **m** Presente. Tanto plus capit cum eterna non videantur. Seculo nequam. **N**on quod mundus iste creatus a deo sit malus. sed quod in eo fiunt mala. **E**x Job.

Job. 5. d sensu domini: dies mali sunt. Duidus in maligno posuit. **A**picalofo. **G**altus quod pleni sunt latronibus: et gladius et crux effundit: et calix in quo venenum tratur: mala dicuntur: quod non solu tpa sed etiam loca et instrumenta malorum traherunt in famam quod eis sunt. **n** Lui ergo. Quasi hec testantur presentes boni et futuri testabuntur. In hac salutate prohibuit et comedat suis: et quod possit gratia dei: et quod lex nihil fert.

Sicut dicuntur: ppter quod osculum huic unitatis signum de sancto: ad excludendum osculum libidinosum quod videtur ad immundiciam. et hoc autem apostoli dicto invenitur in ecclasia dandi pacis osculum in missa. **a** Salutem vos omnes sancti. quod per eorum desideria de vestra salute coicant vobis eorum merita. Consequenter imprecat eis plenitudinem bonorum spiritualium. **d** **b** **H**ora. quod videtur peccato et remissio. **c** **D**omi noster Iesu Christi ppter quod attribuit Christo: Job. 1. **H**ora et Christus per Iesum Christum. **d** **E**t charitas quoniam deo. **e** **D**ei patris quod erga nos principium amoris: Job. iii. Sic deus diligeret mundum: ut filium suum unigenitum daret tecum. **f** **E**t coicatio sanctissimorum quod ipsi sunt coicatio omnis donorum in ecclasia dei. Sit cum oblatione vobis. Amen.

Postilla frater Nicolai de lyra super epistolas pauli ad Corinthios finit. Incipit postilla super epistolam ad Galathas.

Apostolus. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.

Propositio apostoli. Hec epistola ad Galathas in tres dividitur presbiteri salutatione: et plectratione quod incipit. Ibi. **D**ivis et confirmatione. ibi. **V**erborum et ceteris quod accedit via.